

Η ΕΥΕΛΙΚΤΗ ΖΩΝΗ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Σχολικό έτος 2003-2004

Υπεύθυνος φορέας: **Μιχάλης Αγ. Παπαδόπουλος**
Ομότιμος Καθηγητής Α.Π.Θ.
Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Γ΄ Κ.Π.Σ. της Ευρωπαϊκής Ένωσης
(75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και 25% από εθνικούς πόρους)

Ενέργεια 2.2.1.: «Αναμόρφωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και εκπαιδευτικού υλικού στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση»

Κατηγορία Πράξεων 2.2.1.γ.: «Πειραματικά Προγράμματα Εκπαίδευσης»

Τίτλος Έργου: *«Διεύρυνση της Ευέλικτης Ζώνης στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση»*

Επιστημονικός υπεύθυνος έργου: **Γεώργιος Ν. Σκαλιάπας**
Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

ISBN: 960-407-166-1

Παραγωγή: Χρωμοτύπ Θεσσαλονίκης α.ε.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<i>Πρόλογος του Προέδρου του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου</i>	7
<i>Σχολεία που συμμετέχουν στο πρόγραμμα της Ευέλικτης Ζώνης</i>	8
5^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΡΙΚΑΛΩΝ «Διαχείριση απορριμμάτων»	12
20^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΡΙΚΑΛΩΝ «Η συνοικία μας»	13
30^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΡΙΚΑΛΩΝ «Ο χρόνος, οι εποχές, οι μήνες και ο ρόλος τους στη ζωή των ανθρώπων»	14
31^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΡΙΚΑΛΩΝ «Διατροφή και υγεία»	15
24^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΡΙΚΑΛΩΝ «Ο Ληθαίος»	16
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΛΑΤΑΝΟΥ «Μέσα επικοινωνίας από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα»	17
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΑΞΙΑΡΧΩΝ «Το νερό στη ζωή μας»	18
2^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΟΙΧΑΛΙΑΣ «Μετανάστευση»	19
25^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΡΙΚΑΛΩΝ «Η υγιεινή διατροφή, η φυσική άσκηση και η σχέση τους με τα καρδιαγγειακά νοσήματα»	20
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΛΟΚΟΤΟΥ «Σεισμοί. Η Γνώση = Προστασία»	21
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΑΛΑΙΟΠΥΡΓΟΥ «Υγιεινή στόματος και σώματος»	23
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΕΤΡΩΤΟΥ «Οι εκκλησίες του χωριού μας»	24
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ «Το αυτοκίνητο. Μαθαίνω να κυκλοφορώ»	25
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΕΡΙΣΤΕΡΑΣ «Ένα μνημείο στη γειτονιά μας»	26
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΣΤΡΑΚΙΟΥ «Γνωρίζω τον τόπο μου. Μετέωρα- Καστράκι»	28
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΑΡΑΚΙΝΑΣ «Αναβίωση αποκριάτικων εθίμων»	29
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΧΡΥΣΟΜΗΛΙΑΣ «Ψηφίδες του Βυζαντίου»	30
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΙΛΑΕΙΑΣ «Έργα... πολιτισμού και περιβάλλοντος»	31
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΑΛΑΙΟΜΟΝΑΣΤΗΡΟΥ «Η εξέλιξη της κατοικίας - Πλίθινο σπίτι - Σύγχρονη κατοικία»	33

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΗΓΗΣ	
«Οι εποχές»	34
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΚΟΥΤΣΟΜΥΛΙΩΝ ΤΡΙΚΑΛΩΝ	
«Τα μέσα συγκοινωνίας και μεταφοράς στην ξηρά»	35
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΚΕΦΑΛΟΒΡΥΣΟΥ	
«Καραγκούνικος γάμος»	36
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΚΛΟΚΟΤΟΥ	
«Το νερό»	37
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΖΑΡΚΟΥ	
«Το βαμβάκι»	38
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΜΠΑΡΑΣ ΤΡΙΚΑΛΩΝ	
«Το δάσος»	39
1^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΑΛΑΜΑ	
«Υγιεινή του στόματος»	41
1^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΑΛΑΜΑ	
«Το παραμύθι και τα παιδιά»	41
1^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΑΛΑΜΑ	
«Κυκλοφοριακή Αγωγή, Μαθαίνω να κυκλοφορώ με ασφάλεια»	41
1^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΑΛΑΜΑ	
«Από το σιτάρι στο ψωμί»	41
1^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΑΛΑΜΑ	
«Η παλιά ζωή στον Παλαμά μέσα από φωτογραφίες»	42
1^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΑΛΑΜΑ	
«Η αρχιτεκτονική των παλιών σπιτιών του τόπου μας»	42
6/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΙΤΕΑΣ, ΚΑΡΑΙΤΣΑΣ	
«Η λαϊκή αγορά»	43
6/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΙΤΕΑΣ, ΚΑΡΑΙΤΣΑΣ	
«Τα παραδοσιακά μας παιχνίδια»	43
6/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΙΤΕΑΣ, ΚΑΡΑΙΤΣΑΣ	
«Διατροφή και υγεία»	43
6/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΙΤΕΑΣ, ΚΑΡΑΙΤΣΑΣ	
«Ο ιερός ναός του Αγίου Αθανασίου»	43
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΚΡΥΧΩΡΙΟΥ	
«Τα φυτά του χωριού μου σε αυλές σπιτιών, πεζοδρόμια, πλατεία του χωριού»	44
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΚΡΥΧΩΡΙΟΥ	
«Το χωριό μου στα παλιά χρόνια από αφηγήσεις, φωτογραφίες, αντικείμενα».	44
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΚΡΥΧΩΡΙΟΥ	
«Η φύση μέσα από λογοτεχνικά κείμενα»	45
4/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΓΕΦΥΡΙΩΝ, ΚΑΡΑΙΤΣΑΣ	
«Σιτάρι-Αλεύρι-Ψωμί: Το ψωμί και η συμβολή του στη διατροφή του ανθρώπου»	46
6/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΛΛΙΘΗΡΟΥ	
«Το νερό στην ποίηση»	47
2^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΟΥΖΑΚΙΟΥ	
«Τα έντομα του τόπου μας»	48

2/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΡΑΝΙΑΣ, 1/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΑΓ. ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ, ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΚΡΑΝΙΑΣ	
«Παιχνίδι και Διαφήμιση»	50
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΡΑΨΑΝΗΣ, ΛΑΡΙΣΑΣ	
«Ραψάνη - Αμπέλι - Κρασί»	52
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΡΑΨΑΝΗΣ, ΛΑΡΙΣΑΣ	
«Το δάσος της περιοχής μας»	53
60° ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΛΑΡΙΣΑΣ	
«Μεγάλοι Ζωγράφοι»	55
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΣΤΑΥΡΟΥ ΓΗΓΕΝΩΝ, ΛΑΡΙΣΑΣ	
«Αλλοδαποί - Μετανάστες - Μετανάστευση»	56
6/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΧΑΛΚΗΣ, ΛΑΡΙΣΑΣ	
«Φρούτα και Λαχανικά»	57
6/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΧΑΛΚΗΣ, ΛΑΡΙΣΑΣ	
«Κυκλοφορώ με Ασφάλεια»	58
6/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΡΜΕΝΙΟΥ, ΛΑΡΙΣΑΣ	
«Τα Ζώα»	59
6/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΡΜΕΝΙΟΥ, ΛΑΡΙΣΑΣ	
«Τα ζώα στο περιβάλλον τους»	59
6/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΡΜΕΝΙΟΥ, ΛΑΡΙΣΑΣ	
«Οι εποχές του χρόνου»	60
6/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΡΜΕΝΙΟΥ, ΛΑΡΙΣΑΣ	
«Φυτά που καλλιεργούνται στον τόπο μας»	60
6/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΡΜΕΝΙΟΥ, ΛΑΡΙΣΑΣ	
«Οι Ολυμπιακοί αγώνες επιστρέφουν»	61
6/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΡΜΕΝΙΟΥ, ΛΑΡΙΣΑΣ	
«Σιδηρόδρομος και τρένα»	61
6/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΡΜΕΝΙΟΥ, ΛΑΡΙΣΑΣ	
«Βαμβάκι –Νιτρικά –Υπόγεια ύδατα»	62
10 6/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ, ΛΑΡΙΣΑΣ	
«Η πόλη μας, η Ελασσόνα»	63
6/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΣΑΡΙΤΣΑΝΗΣ, ΛΑΡΙΣΑΣ	
«Η ύδρευση της Τσαριτσάνης»	64
6/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΣΑΡΙΤΣΑΝΗΣ, ΛΑΡΙΣΑΣ	
«Ο Όλυμπος»	65
2° ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΓΙΑΣ, ΛΑΡΙΣΑΣ	
«Το γάλα και τα προϊόντα που παράγονται απ' αυτό»	66
1° ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΓΙΑΣ, ΛΑΡΙΣΑΣ	
«Το Αγιοτικό Πανηγύρι»	67
33° ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΛΑΡΙΣΑΣ	
«Φθινόπωρο»	68
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	
«Δε φοβάμαι τα εμβόλια. Ατομική Υγιεινή»	71
4° ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΦΑΡΣΑΛΩΝ	
«Ο χρόνος»	72

5/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΝΕΩΝ ΚΑΡΥΩΝ «Μεσογειακή Διατροφή, Φρούτα και Λαχανικά»	73
2/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΒΡΥΣΙΩΝ «Χριστούγεννα – Παραδόσεις και Έθιμα»	74
27^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΒΟΛΟΥ «Νερό... Πηγή Ζωής»	75
4Η ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΜΟΥ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ «Εμπειρία από την εφαρμογή Σχεδίων Εργασίας στο πλαίσιο της Ευέλικτης Ζώνης»	80
3^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΦΕΡΩΝ «Χαρταετός»	82
10^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ Ν. ΙΩΝΙΑΣ- Ν. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ «Θεατρική Παράσταση. Εδώ Πολυτεχνείο»	84
10^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ Ν. ΙΩΝΙΑΣ – Ν. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ «Τα παιχνίδια του παππού και της γιαγιάς»	86
3^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΦΕΡΩΝ - ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΦΕΡΩΝ Ν. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ «Γνωριμία με τα αξιοθέατα του χωριού μας»	87
10^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ Ν. ΙΩΝΙΑΣ - Ν. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ «Από το σταφύλι στο κρασί»	88
ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΟΛΟΗΜΕΡΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΟΡΤΑΡΙΑΣ «Υγεία και Διατροφή»	90

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το Υπ.Ε.Π.Θ., μέσω του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, με την εφαρμογή και την αξιολόγηση του καινοτόμου προγράμματος «Ευέλικτη Ζώνη» (Ε.Ζ.) σε σχολικές μονάδες της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, επιδιώκει την υιοθέτηση από τους εκπαιδευτικούς εναλλακτικών μεθόδων διδασκαλίας και μάθησης. Σκοπός του προγράμματος είναι η σύνδεση της σχολικής γνώσης με την καθημερινή ζωή που θα συμβάλει στον εκσυγχρονισμό του εκπαιδευτικού μας συστήματος.

Το πρόγραμμα της Ευέλικτης Ζώνης βασίζεται στην αναδιάρθρωση του σχολικού χρόνου, ώστε να διατίθενται τουλάχιστον δύο ώρες από το εβδομαδιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα του σχολείου για τη μελέτη θεμάτων, που παρουσιάζουν γενικότερο ενδιαφέρον, με διαδικασίες συλλογικής διερεύνησης. Παράλληλα η Ε.Ζ. δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την εφαρμογή των καινοτομιών που εισάγουν το Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών και τα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών των γνωστικών αντικειμένων που διδάσκονται στο σημερινό σχολείο.

Στο πλαίσιο της δημοσιοποίησης-διάχυσης των αποτελεσμάτων του προγράμματος, πραγματοποιείται η παρούσα έκδοση, στην οποία δημοσιεύονται σχέδια εργασίας που εκπονήθηκαν από μαθητές/τριες σε συνεργασία με τους δασκάλους/ες τους κατά τη διάρκεια υλοποίησης του πιλοτικού προγράμματος. Η επιλογή του υλικού πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με τους κατά τόπους σχολικούς συμβούλους, με τα μέλη των Τοπικών Επιτροπών Στήριξης και το μέλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου που ήταν υπεύθυνο στην αντίστοιχη διοικητική περιφέρεια. Το περιεχόμενο του περιοδικού αποτελεί ένα πρωτογενές εκπαιδευτικό υλικό, που θεωρούμε ότι μπορεί να δώσει αφορμή για ανάληψη παρόμοιων πρωτοβουλιών και από άλλα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας.

Θα επιθυμούσαμε, τέλος, να εκφράσουμε τις θερμές ευχαριστίες μας σε όλους τους συντελεστές.

**Ο Πρόεδρος
του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου**

**Μιχάλης Αγ. Παπαδόπουλος
Ομότιμος Καθηγητής Α.Π.Θ.**

Κατάσταση σχολείων της περιφέρειας που υλοποιούν πρόγραμμα Ευέλικτης Ζώνης

1η Περιφέρεια

Υπεύθυνος Σχολικός Σύμβουλος: Κων/νος Βούλγαρης
ΣΧΟΛΕΙΑ:

- 18ο Δημοτικό Σχολείο Τρικάλων
Προϊστάμενη Σχολ. Μονάδας: Ευγενία Χασιώτη. Εκπ/κοί: Αγγελική Κορδά, Δημήτριος Παπαδογιώργος, Ιωάννα Τριανταφύλλου, Ιωάννης Μπίλλας.
- 35ο Δημοτικό Σχολείο Τρικάλων
Δ/ντής: Ιωάννης Παπαμάνθου. Εκπ/κοί: Φρειδερίκη Ελευθερίου, Ελένη Κακάλια, Ηλίας Καλτσουδάς, Γεώργιος Παπαγεωργίου, Βασιλική Στάμου, Γεώργιος Τεγούλης, Ευαγγελία Τζαβέλλα, Κων/νος Τριάντος, Γρηγόριος Πισμίσσης, Μαρία Ασβεστοπούλου, Στεργιανή Δημοπούλου, Δήμητρα Τέλλιου.
- Δημοτικό Σχολείο Μεγάρχης
Δ/ντής: Γεώργιος Φωτάκης. Εκπ/κοί: Ανδρέας Μπίτος, Χαράλαμπος Οικονόμου, Δήμος Παντέρας, Βασιλική Πέτρου, Ευφροσύνη Τσακίρη, Θωμάς Πλιάτσικας, Αλεξάνδρα Κωνσταντάκου, Θωμάς Μόρφος.
- Δημοτικό Σχολείο Πατουλιάς
Δ/ντρια: Αικατερίνη Σαββάτη. Εκπ/κοί: Βασιλική Καρατσώλη, Χρυσούλα Παρτσάλη, Νικόλαος Ρίζος, Φώτιος Τζόκας, Αλεξάνδρα Χαϊντούτη, Γεωργία Κατσαμπέκη.

2η Περιφέρεια

Υπεύθυνος Σχολικός Σύμβουλος:
Γεώργιος Παπαβασιλείου
ΣΧΟΛΕΙΑ

- 5ο Δημοτικό Σχολείο Τρικάλων
Δ/ντής: Γεώργιος Κοιττής. Εκπ/κοί: Θεόδωρος Βακουφτσής, Βασιλική Βασιλείου, Βασιλική Κατσόγιαννου, Βασιλική Κούκου, Ελένη Κοφίτσα, Οδυσσεάς Κυρίτσης, Νικόλαος Λάζος, Αργυρώ Λυκούρα, Ευρυδίκη Μπιμπίλη, Βασιλική Νάσιου, Κων/νος Ξάνθος, Αθηνά Ξούρη, Ελένη Παπαδοπούλου, Χρήστος Παπαναγιώτου, Δήμητρα Παρασκευά, Αναστασία Σερέτη, Ελευθερία Σπυροπούλου, Ηλίας Σταμούλης, Απόστολος Συγκούνας, Απόστολος Τρίκας, Στεργιανή Δημοπούλου, Κορνηλία Κλιάφα, Παρασκευή Τσιάρα.
- 20ο Δημοτικό Σχολείο Τρικάλων
Δ/ντής: Θεόδωρος Σαλέπης. Εκπ/κοί: Βασίλειος Αλέκος, Αθανάσιος Βαλκανιώτης, Ιωάννης Βελεσιώτης, Σοφία Γκούτσια, Μαρίνα Κογιάννη, Βασιλική Κούντρα, Μαρία Κωστοπούλου, Αγορίτσα Παπαγεωργίου, Ευαγγελία Πατρέλη, Ευθαλία Σουλιώτου, Χρήστος Συκάς, Λεωνίδα Κωστόπουλος, Αγλαΐα Χατζή.
- 24ο Δημοτικό Σχολείο Τρικάλων
Δ/ντής: Χαράλαμπος Μεγαρχιώτης. Εκπ/κοί: Χρήστος Γεωργούλας, Νικόλαος Δήμος, Γεώργιος Κατσάνος, Ελένη Κεχαγιά, Ελευθερία Κόρκα,

- Χριστίνα Μαγκούτη, Θεοπίστη Πουλιανίτη, Μαρία Ρέντα, Μαρία Σιαμορέλη, Αθανάσιος Τριανταφύλλου, Κασσιανή Τριανταφύλλου, Αριστείδης Μπαούσης, Αγγελική Μαντζανά, Φωτεινή Μάγκα.
- 30ο Δημοτικό Σχολείο Τρικάλων
Δ/ντρια: Αγγελική Λαμπρούδη. Εκπ/κοί: Ευάγγελος Αλέκος, Κων/νος Αντωνόπουλος, Ιωάννης Κοκόρας, Αγαπία Κοσμά, Αργυρή Κούτρα, Κων/νιά Λάππα, Νικόλαος Μαχιάς, Μαρία Μπικοπούλου, Μαρίνα Οικονόμου, Ελένη Πουρνάρα, Δημήτριος Ρούντας, Μαρία Τσιανάκα, Βασίλειος Βασιλειάδης, Μαρία Χύτα, Μαρία Γκίκα.
 - 31ο Δημοτικό Σχολείο Τρικάλων
Δ/ντής: Βασίλειος Ντούλας. Εκπ/κοί: Χρήστος Δημάδης, Λεμονιά Καραθανάση, Φωτεινή Κοκόση, Κυδωνιά Λίτσιου, Χρυσούλα Μαντζάνα, Παρασκευή Μπελετισιώτη, Ιωάννα Μπλούτσου, Αλεξάνδρα Παπαγεωργίου, Αικατερίνη Παπαγιάννη, Αγορίτσα Παπαθωμά, Μαρία Πάσχου, Αντώνιος Πενήντας, Θεοδότα Σιμοπούλου, Χριστίνα Στεργίου, Φωτεινή Τζατζάκη, Ανθούλα Χαντζή, Γεώργιος Λιάκας, Μελοπέμη Μαυροπούλου, Λεμονιά Θωμοπούλου, Γρηγορία Καλτσά, Κων/νος Χριστόπουλος, Ελένη Μυλωνίδη.
 - Δημοτικό Σχολείο Γριζάνου.
Δ/ντής: Γιάννης Ζαχαράκης. Εκπ/κοί: Γεώργιος Διβανές, Σωτήριος Καλογιάννης, Ευαγγελία Μάντζιαρη, Νικόλαος Μιχαλόπουλος, Αθανάσιος Νταντάλιας, Νικόλαος Παρδάλης-Πούλιος, Άννα Ρήτου, Ελένη Τσολακίδη, Χρήστος Λεβέντης, Μαρία Παρασκευούδη.
 - Δημοτικό Σχολείο Ζάρκου.
Δ/ντής: Φώτης Γεωργαντάς. Εκπ/κοί: Γλυκερία Γεωργοπούλου, Ελένη Ζέρβα, Σταυρούλα Μπαλωματή, Ελπινίκη Μπασιάκου, Στεργιανή Ντάκου, Ηλίας Παπαθανασίου, Κων/νος Πολύμερος, Γεωργία Ταρατώρα, Απόστολος Γκαραγκάνης, Ευθαλία Κωσταρέλλου, Ευτέρπη Τσακίνογλου, Βάιος Ράγγος.
 - Δημοτικό Σχολείο Πηνειάδας.
Προϊστάμενος Σχολ. Μονάδας: Κων/νος Μέμηλας.
Εκπ/κός: Κων/νος Χύτας.
 - Δημοτικό Σχολείο Πλατάνου Τρικάλων
Προϊστάμενος Σχολ. Μονάδας: Γεώργιος Γουλιώτης. Εκπ/κοί: Ευάγγελος Λιάνος, Θεόφιλος Μήτσιοι, Αχιλλέας Πραττόπουλος, Θεόδωρος Παπαβασιλείου.
 - Δημοτικό Σχολείο Ριζώματος.
Προϊστάμενος Σχολ. Μονάδας: Σταυρούλα Παπαγεωργίου. Εκπ/κοί: Ευαγγελία Αυγέρη, Ιουλιέτα Παπαδοπούλου, Ευθύμιος Τσίγκας, Σωτήριος Παπανικολάου.

3η Περιφέρεια

Υπεύθυνος Σχολικός Σύμβουλος: Κων/νος Κούζας
ΣΧΟΛΕΙΑ

1. 25ο Δημοτικό Σχολείο Τρικάλων
Δ/ντής: Σωτήριος Αναγνωστόπουλος. Εκπ/κοί: Κων/νος Ζιώγας, Στέργιος Κακαές, Χρυσόστομος Κωστόπουλος, Βασίλειος Νιαβής, Αθανασία Ρεβενήσιου, Γεωργία Σβεντζούρη, Δήμητρα Χριστοδούλου, Βασίλειος Σκούτας, Αγγελική Μαντζανά, Κων/νος Τζέλης, Αθανάσιος Τσιάκας.
2. Δημοτικό Σχολείο Κλοκοτού.
Προϊστάμενος Σχολ. Μονάδας: Ευάγγελος Χλιούρας. Εκπ/κοί: Στυλιανός Γαλάνης, Γεώργιος Καραμίντζος, Κων/νος Πέτρου, Χρήστος Λεβέντης.
3. Δημοτικό Σχολείο Κρηνίτσας.
Προϊστάμενος Σχολ. Μονάδας: Αθανάσιος Γιαννούλας. Εκπ/κοί: Ιωάννα Κωστοπούλου, Μαρία Σκαλοουδάκη.
4. Δημοτικό Σχολείο Παλαιοπύργου.
Δ/ντής: Γεώργιος Ταμβακάς. Εκπ/κοί: Δημήτριος Γρούτσος, Θεόδωρος Κατσακιάρης, Χρυσούλα Μπουζιώκα, Ειρήνη Πανάγου, Ελένη Παπαευθυμίου, Σοφία Πετσιά, Σοφία Σπυρούδη, Ευθύμιος Ψυρρής, Ευαγγελία Χασιώτη, Κων/να Λούκουρου, Δημήτριος Γκούμας.
5. Δημοτικό Σχολείο Πετροπόρου.
Προϊστάμενος Σχολ. Μονάδας: Δημήτριος Καρακούσης. Εκπ/κοί: Θεοδώρα Φασούλα.
6. Δημοτικό Σχολείο Πετρωτού.
Δ/ντής: Θεόδωρος Παπαχρήστος. Εκπ/κοί: Δημήτριος Γκουσοδόβας, Φανή Καλαμάρα, Βασίλειος Κωστακόπουλος, Γεώργιος Οικονομάκος, Δημήτριος Παπαχρήστος, Απόστολος Γκαραγκάνης.
7. Δημοτικό Σχολείο 2ο Οιχαλίας.
Δ/ντής: Αθανάσιος Σταμουλάκης. Εκπ/κοί: Αθηνά Ζαφείρη, Δέσποινα Κουτρούτση, Χρήστος Μπουλούμπασης, Σταυρούλα Παθέκα, Ιωάννης Παπαχρήστος, Ηλίας Σακελλαρίου, Βασιλική Φιλίππου, Βασιλική Νικολάου, Στυλιανή Τσιουλάκη.
8. Δημοτικό Σχολείο Ταξιαρχών.
Δ/ντής: Κων/νος Μπέλλος. Εκπ/κοί: Στυλιανή Βακουφτσή, Νικόλαος Γκαντζιός, Σωτήριος Ζώης, Ευσταθία Κοφίδου, Αλέξανδρος Λεπενιώτης, Αικατερίνη Μήτσιου, Ευαγγελία Μπαλάφα, Δρόσος Ζιάκας, Κωσταντία Γαλάνη.

4η Περιφέρεια

Υπεύθυνη Σχολική Σύμβουλος:
Μαρία Πετρίδη
ΣΧΟΛΕΙΑ

1. Δημοτικό Σχολείο Βασιλικής.
Δ/ντής: Δημήτριος Λιάρος. Εκπ/κοί: Δημήτριος Καραθάνος, Δημήτριος Καταβούτας, Κων/νος Κέφος, Κων/νιά Κυριακοπούλου, Μαλαματή Μπίνα, Αναστάσιος Τριγώνης, Θωμαή Τρουμπάλου, Παναγιώτης Τσίντζος, Ελένη Ζυγούρη, Γεωργία Αναγνωστοπούλου, Μαρία Ντούβλη.
2. Δημοτικό Σχολείο Βλαχάβας.
Προϊστάμενος Σχολ. Μονάδας: Βασιλική Μακρή
3. Δημοτικό Σχολείο Διάβας.
Δ/ντής: Βασίλειος Τσιαντής. Εκπ/κοί: Μιλτιάδης Βαμπούλας, Αθανασία Κυρατλίδου, Χάιδω Λυρίτση,

Χριστίνα Σιούλα, Ευαγγελία Οικονόμου, Γεώργιος Σακοράφας, Σωτήριος Παπανικολάου, Στέλλα Τζιαφέτα, Ζωή Τσιαντή, Αθανάσιος Σινάνης.

4. Δημοτικό Σχολείο Καστρακίου.
Δ/ντής: Βασίλειος Τρουμπούκης. Εκπ/κοί: Αποστολία Ζαμανίκα, Αγορίτσα Κωστή, Γεώργιος Μπαρμπάτης, Άννα Ντιντή, Αικατερίνη Παπαδήμα, Ζωή Πλατώνη, Κων/νος Τσικέλης, Γεώργιος Χασιώτης, Αντώνιος Ζάρας, Ευτυχία Τζέλιου.
5. Δημοτικό Σχολείο Περιστεράς.
Προϊστάμενος Σχολ. Μονάδας: Βασ. Μπαρμπαρούσης.
6. Δημοτικό Σχολείο Σαρακίνας.
Προϊστάμενος Σχ. Μονάδας: Δημ. Τσιαντούλας. Εκπ/κοί: Ευθ. Καλαντζή, Παρ. Καραγιάννη, Δήμ. Οικονόμου.
7. Δημοτικό Σχολείο Χρυσομηλιάς.
Δ/ντής: Απόστολος Ριστάνης. Εκπ/κοί: Αικατερίνη Δημουλά, Δημήτριος Καλαμάρας, Ευάγγελος Κανάτας, Αγγελική Μπούμπα, Γεωργία Τσιγάρα, Ελένη Μπαούση.

5η Περιφέρεια

Υπεύθυνος Σχολικός Σύμβουλος:
Ιωάννης Καλύβας
ΣΧΟΛΕΙΑ

1. Δημοτικό Σχολείο Λυγαριάς.
Προϊστάμενος Σχολ. Μονάδας: Βασίλειος Τζιορτζιότης. Εκπ/κοί: Βασιλική Αστρέχα, Αγορίτσα Γουλιώτη, Κων/νος Δάσκαλος, Κων/νος Παλλαντζάς, Δημήτριος Καρυδόπουλος, Χριστίνα Πασχάλη, Αθανάσιος Τσιανάκας.
2. Δημοτικό Σχολείο Παλαιομοναστηρίου.
Προϊστάμενος Σχολ. Μονάδας: Θωμάς Θεοδώρου. Εκπ/κοί: Αθηνά Καλογρηά, Όλγα Καραμάνου, Γεωργία Κατσαρού, Γεώργιος Κολομπότσιος, Μαριάνθη Μητρονάτσιου, Κων/νος Μπιζιλιώτης, Ρωξάνη Πέτρου, Βασίλειος Μπαλάς, Λουκία Σαράντη.
3. Δημοτικό Σχολείο Πηγής.
Προϊστάμενος Σχολ. Μονάδας: Χρήστος Πράττας. Εκπ/κοί: Νικόλαος Ανδρέου, Αθανάσιος Καρανάσιος, Ζωή Κουφογιάννη, Λουκάς Μανουσάκης, Αγγελική Μελετίδου, Ελένη Οικονόμου, Κυριακή Τοπαλίδου, Γεωργία Μανώλη, Σπύρος Μπελετισιώτης.
4. Δημοτικό Σχολείο Πιαλείας.
Προϊστάμενος Σχολ. Μονάδας: Δημήτριος Παπαγιαννόπουλος. Εκπ/κοί: Κων/νος Δογάνης, Παρασκευή Κελτσίδου, Μαρία Λιάκα, Μαρία Νιζάμη, Αναστασία Γεωργολιού, Αλεξάνδρα Κωνσταντάκου.
5. Δημοτικό Σχολείο Φήκης.
Προϊστάμενος Σχολ. Μονάδας: Αθανάσιος Ζάχος. Εκπ/κοί: Δημήτριος Αγγέλης, Στυλιανή Βαλκανιώτη, Γεώργιος Μάστορας, Αναστάσιος Μελισσιδής, Παρασκευή Παπακυρίτση, Κων/νος Σταυρέκας, Απόστολος Ξάφης.

Νηπιαγωγών Τρικάλων

Υπεύθυνη Σχολική Σύμβουλος:
Ελένη Μπελετισιώτου
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ

1. Νηπιαγωγείο Αγίου Κων/νου Τρικάλων.
Δ/ντρια: Μαρία Πάντου. Εκπ/κοί: Μαρία Ηλιάδου, Ελένη Τσιλινή, Σταματία Τσιλινή.
2. Νηπιαγωγείο 24ο Τρικάλων.
Δ/ντρια: Ελευθερία Κατράνα. Εκπ/κοί: Φρειδερίκη Τσιβόλα.
3. Νηπιαγωγείο 26ο Τρικάλων.
Δ/ντρια: Ελευθερία Παππά
4. Νηπιαγωγείο Κουτσομυλίων Τρικάλων.
Εκπ/κοί: Ευδοκία Κοτούπα, Βασιλική Ντιναπόγια.
5. Νηπιαγωγείο Μπάρας Τρικάλων.
Εκπ/κοί: Ευαγγελία Αβραμώτη, Ουρανία Παπακώστα.
6. Νηπιαγωγείο Ζάρκου.
Δ/ντρια: Παναγιώτα Καραστογιάννη. Εκπ/κοί: Μαρία Πράντζου, Γλυκερία Τσιτσώνη.
7. Νηπιαγωγείο 3ο Καλαμπάκας.
Εκπ/κοί: Ελένη Κάλλου, Μαρία Παπαδημητρίου.
8. Νηπιαγωγείο Κεφαλοβρύσου.
Δ/ντρια: Ευαγγελία Σουγλιέρη.
9. Νηπιαγωγείο Κλοκοτού.
Δ/ντρια: Αναστασία Τσιβίκη. Εκπ/κοί: Ειρήνη Τσιαπτσιάκη.
10. Νηπιαγωγείο Μεγ. Καλυβίων.
Δ/ντρια: Ασπασία Ντινοπούλου. Εκπ/κοί: Ισαβέλλα Καρά-Βαϊτση, Ευαγγελία Σιαματά.
11. Νηπιαγωγείο 2ο Φαρκαδόνας.
Δ/ντρια: Φιφή Παπαποστόλου. Εκπ/κοί: Χρυσούλα Γκουνέλα, Παναγιώτα Λεπενιώτη.

3^η Εκπαιδευτική Περιφέρεια Ν. Καρδίτσας

Προγράμματα Ευέλικτης Ζώνης

Σχολικός Σύμβουλος: Ματθαίος Παπάγγελος

Σχολείο	Τάξη	Θέμα	Υπεύθυνος Εκπαιδευτικός
Γεφυριών	Α΄	Σιτάρι- Αλεύρι- Ψωμί	Πυργαντή Αγορίτσα
	Β΄	Σιτάρι- Αλεύρι- Ψωμί	Ζησοπούλου Μαρία
	Γ΄ Δ΄	Σιτάρι- Αλεύρι- Ψωμί	Νεβράντζας Βάιος
	Ε΄ ΣΤ΄	Σιτάρι- Αλεύρι- Ψωμί	Σακκάς Κων/νος
Δασοχωριού	Α΄ – Γ΄ – Δ΄	Τα ζώα του χωριού	Θωμοπούλου Βασιλική
	Β΄ – Ε΄ – ΣΤ΄	Τα ζώα του χωριού	Μαυριάς Δήμος
Λεονταρίου	Α΄	Φωτιά- Νερό	Πλατή Χαρίκλεια
	Β΄	Τα 4 στοιχεία της φύσης. Φωτιά- Νερό- Γη- Αέρας	Ξηντάρα Ελένη
	Γ΄	Το χωριό μας	Κλάψα Πηνελόπη
	Δ΄	Οικογένεια	Συροπούλου Σοφία
	Ε΄	Οι Ολυμπιακοί αγώνες χτες και σήμερα	Νάκου Χαρίκλεια
	ΣΤ΄	Ολυμπιακοί αγώνες στην αρχαιότητα και σήμερα	Στυλιανού Παναγιώτης
Μαυραχάδων	Α΄-Ε΄-ΣΤ΄	Διατροφή και Μεσογειακή διαίτα	Κωνσταντίνου Γιώργος
	Β΄- Γ΄-Δ΄	Διατροφή και Μεσογειακή διαίτα	Σούφλας Δημήτριος
1 ^ο Σοφάδων	Α΄	Μύθοι Αισώπου	Ψυλλάκη Νίκη
	Β΄	Μύθοι Αισώπου	Ψυχογιού Βασιλική
	Γ΄	Το Σιτάρι- Τα φυτά του τόπου μας	Σκρέτα Ηλέκτρα
	Δ΄	Επαγγέλματα που χάνονται	Ευταξία Βέτα
	Ε΄	Θρύλοι- μύθοι- παραμύθια- λαϊκή παράδοση	Αρσενίου Βασιλική
	ΣΤ΄	Λαϊκή Παράδοση	Νασιάρης Δημήτριος
2 ^ο Σοφάδων	Α΄	Παραμύθι	Κουτσιάβα Χρυσούλα
	Β΄	Μέσα συγκοινωνίας	Μπαζιάνα Όλγα
	Γ΄	Το δημοτικό τραγούδι	Κονδράκη Άννα
	Δ΄	Ενδυμασία	Μαγουλιώτη Άννα
	Ε΄	Το νερό	Δημουλά Αικατερίνη
	ΣΤ΄	Τα φυτά του τόπου μας	Σφέτσια Βασιλική

3 ^ο Σοφάδων	Α΄	Παραμύθι	Τσιουκανά Ευαγγελία
	Β΄	Το παιχνίδι	Αθανασοπούλου Γεωργία
	Γ΄	Κυκλοφοριακή αγωγή	Τασιούλη Ελένη
	Δ΄	Το νερό	Σταμάτη Μαρία
	Ε΄	Διατροφή- Διατροφική πυραμίδα	Παπαγεωργίου Κων/νος
	Στ΄	Ολυμπιακοί αγώνες	Χλαπάνας Κων/νος
Φίλιας	Α΄Β΄	Διατροφή	Σπυροπούλου Αικατερίνη
	Γ΄Δ΄	Διατροφή	Παπάρας Θωμάς
	Ε΄Στ΄	Διατροφή	Παναγιωτίδου Βασιλική
2 ^ο και 15 ^ο Καρδίτσας	Α΄	Η οικογένεια	Βασιλάκος Λεωνίδας
	Α΄	Η οικογένεια	Μπακαρός Βασίλειος
	Α΄	Η οικογένεια	Παπουτσή Αικατερίνη
	Β΄	Το βιβλίο ένα ανοιχτό παράθυρο στον κόσμο	Ζαχαρού Χρυσούλα
	Β΄	Το βιβλίο	Ευαγγελοπούλου Όλγα
	Β΄	Το βιβλίο	Κολοκυθά Μαγδαλινή
	Γ΄	Γλώσσα - ιστορία	Σαφαρικά Ολυμπία
	Γ΄	Από τον καρπό στο τραπέζι	Ράππη Κυπαρισσία
	Γ΄	Από τον καρπό στο τραπέζι	Νοτοπούλου Μαρία
	Δ΄	Προσέχουμε τη διατροφή μας	Κολοβού Ουρανία
	Δ΄	Προσέχουμε τη διατροφή μας	Μπουγατσά Ελένη
	Ε΄	Νικόλαος Πλαστήρας	Κολοβού Βασιλική
	Ε΄	Νικόλαος Πλαστήρας	Κουτσού Δήμητρα
	Στ΄	Ιστορία της εκπαίδευσης	Παπαχρήστου Παναγιώτα
Στ΄	Ιστορία της εκπαίδευσης	Τσιχλάκη Ειρήνη	

Νηπιαγωγεία Λάρισας:

3 ^ο Νηπ. Λάρισας	46 ^ο Νηπ. Λάρισας	Νηπ. Χάλκης	1 ^ο Νηπ. Φαρσάλων
8 ^ο Νηπ. Λάρισας	52 ^ο Νηπ. Λάρισας	Νηπ. Βαμβακούς	3 ^ο Νηπ. Φαρσάλων
10 ^ο Νηπ. Λάρισας	56 ^ο Νηπ. Λάρισας	Νηπ. Ερέτρειας	5 ^ο Νηπ. Φαρσάλων
13 ^ο Νηπ. Λάρισας	60 ^ο Νηπ. Λάρισας	Νηπ. Ζαπτείου	2 ^ο Νηπ. Αγιάς
14 ^ο Νηπ. Λάρισας	Νηπ. Ελευθερών	Νηπ. Πολυνερίου	Νηπ. Γλαύκης
18 ^ο Νηπ. Λάρισας	Νηπ. Αρμενίου	Νηπ. Υπερείας	Νηπ. Ελευθερίου
23 ^ο Νηπ. Λάρισας	Νηπ. Σταυρού Γηγενών	Νηπ. Κιλελέρ	Νηπ. Καλαμακίου
24 ^ο Νηπ. Λάρισας	Νηπ. Μ. Μοναστηρίου	Νηπ. Νίκαιας	Νηπ. Καστρίου
39 ^ο Νηπ. Λάρισας	Νηπ. Αγ. Αναργύρων	Νηπ. Κοιλιάδας	Νηπ. Λοφίσκου
42 ^ο Νηπ. Λάρισας	Νηπ. Τερψιθέας	Νηπ. Ανάβρας	Νηπ. Πλατυκάμπου
	Νηπ. Μελισσοχωρίου	Νηπ. Σωτηρίου	

Δημοτικά Λάρισας:

33^ο Δημοτικό Σχολείο Λάρισας
Δημοτικό Σχολείο Ραψάνης
Δημοτικό Σχολείο Αιγάνης
4^ο Φαρσάλων
Νέων Καρυών
Ζαπτείου
Δασόλοφου
Βρυσιών
Βασιλί
3/Θ Δημοτικό σχολείο Ζαπτείου

ΘΕΜΑ: «Διαχείριση απορριμμάτων»
5^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΡΙΚΑΛΩΝ
Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: Βακουφτσής Θεόδωρος, Ξούρη Αθηνά, Συγκούνας Απόστολος
Τάξεις Ε2, ΣΤ1, ΣΤ2



Α. Κριτήρια επιλογής του θέματος

- Το θέμα αφορά το τοπικό & το πλανητικό περιβάλλον
- Συνδέει το σχολείο με την τοπική κοινωνία για κοινή δράση
- Οι μαθητές εύκολα κατανοούν το θέμα, αφού έρχονται καθημερινά σε επαφή με το πρόβλημα
- Δίνει βάση για μια σειρά παιδαγωγικών δραστηριοτήτων σε σύνδεση με το Α.Π.

Β. Στόχοι του προγράμματος

- Να γνωρίσουν οι μαθητές τον τρόπο διαχείρισης των απορριμμάτων στην πόλη τους καθώς και τα προβλήματα (περιβαλλοντικά, κοινωνικά, αισθητικά, οικονομικά) που προκύπτουν.
- Να κατανοήσουν τη σχέση του καταναλωτικού μοντέλου με την ποσότητα των σκουπιδιών.
- Να κατανοήσουν την ανάγκη διαχωρισμού των απορριμμάτων στην πηγή (σπίτι) σαν προϋπόθεση για την σωστή διαχείριση των απορριμμάτων.
- Να γνωρίσουν τον κύκλο ζωής των απορριμμάτων (βιοδιασπώμενα κ.λπ.) να ενημερωθούν & να ευαισθητοποιηθούν σχετικά με την ανανεωσιμότητα & την προστασία των Φυσικών Πόρων.
- Να γνωρίσουν τις εναλλακτικές μορφές μιας σύγχρονης αντίληψης για τη διαχείριση απορριμμάτων (ανακύκλωση - λιπασματοποίηση οργανικών, υγειονομική ταφή κ.λπ.)
- Να κατανοήσουν την αναγκαιότητα της συμμετοχής όλων των πολιτών στην προστασία του περιβάλλοντος.
- Να ενημερωθούν και να συλλέξουν πληροφορίες (γιαγιάδες - παππούδες) για το τι σκουπίδια είχαν οι παραδοσιακές κοινωνίες.
- Να εκφραστούν δημιουργικά με “άχρηστα υλικά”.

Γ. Δραστηριότητες

- Επίσκεψη στη χωματερή των Τρικάλων στον Καραβόπορο (δίπλα στον Πηνειό). Συζήτηση - φωτογράφιση του χώρου - ευαισθητοποίηση.
- Συλλογή υλικών για το θέμα (αποκόμματα εφημερίδων - περιοδικών κ.λπ.)
- Συλλογή σκουπιδιών στο σπίτι - ζύγισμα - υπολογισμός των Μ.Ο. για κάθε άτομο.
- Επίσκεψη σε υπεραγορά της γειτονιάς & καταγραφή των υλικών συσκευασίας και μεταφοράς των προϊόντων.
- Τα σκουπίδια στην τάξη μας. Τι σκουπίδια έχουμε.
- Θάψιμο απορριμμάτων στο χώμα (Βιοδιασπώμενα και μη)
- Ανακύκλωση χαρτιών στο σχολείο.
- Κιβώτια συλλογής χαρτιών στις τάξεις για ανακύκλωση.
- Τα σκουπίδια άλλοτε και τώρα.
- Δημιουργία αφίσας με κολλάζ από εργασίες των παιδιών και ενημερωτικών φυλλαδίων.
- Κατασκευές από “άχρηστα” υλικά.
- Θεατρικό δρώμενο από τα ίδια τα παιδιά.

Δ. Σύνδεση με μαθήματα του Α.Π.

Γλώσσα

- Κείμενο από εφημερίδες, περιοδικά.
- Παραγωγή γραπτού λόγου (επιστολές - συνεντεύξεις κ.λπ.)

Μαθηματικά

Κυκλικά διαγράμματα - ιστογράμματα - ποσοστά - Μ.Ο. αναγωγή στη μονάδα - λύση προβλημάτων.

Φυσική

Εξοικονόμηση ενέργειας - κύκλος ζωής των απορριμμάτων - βιοδιάσπαση - βιοαέριο - καύση απορριμμάτων - οργανικό λίπασμα.

Αισθητική αγωγή

Κατασκευές από άχρηστα υλικά - θεατρικό παιχνίδι - ζωγραφική.

ΘΕΜΑ: «Η συνοικία μας»
20^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΡΙΚΑΛΩΝ
Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: Βελεσιώτης Ιωάννης, Κογιάννη Μαρίνα, Πατρέλη Ευαγγελία
Τάξεις Β', ΣΤ1, ΣΤ2



Επιλογή του θέματος

Αφορμή στάθηκε η σχετικά πρόσφατη (10-15 χρόνια) ολοκλήρωση της συνοικίας με την οικοδόμηση και κατοίκηση των εργατικών κατοικιών.

Γενικός σκοπός

Να γνωρίσουν και να μελετήσουν οι μαθητές το άμεσο ανθρωπογεωφυσικό περιβάλλον στο οποίο μεγαλώνουν, να συνειδητοποιήσουν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα και να βρουν τρόπους βελτίωσης της ποιότητας ζωής και των σχέσεων τους.

Ειδικότεροι στόχοι

- Να γνωρίσουν την ιστορία της συνοικίας μέχρι και τη σημερινή της μορφή.
- Να γνωρίσουν καλύτερα το φυσικό περιβάλλον της συνοικίας τους.
- Να μάθουν για τις ασχολίες και τα επαγγέλματα των ανθρώπων.
- Να καταγράψουν κοινωνικές εκδηλώσεις των ανθρώπων της, όπου θα καθρεφτίζονται οι δεσμοί τους.
- Να αξιολογήσουν στοιχεία που αφορούν τη γειτονιά τους ως θετικά ή αρνητικά.
- Να προτείνουν τρόπους βελτίωσης της ζωής και των όρων συνύπαρξης.
- Να γνωρίσουν τα πλεονεκτήματα-μειονεκτήματα της θέσης της σε σχέση με το κέντρο της πόλης των Τρικάλων.

Δραστηριότητες

- Εύρεση και παρουσίαση στοιχείων για την ιστορία της συνοικίας.
- Περίπατος στη συνοικία, φωτογράφιση, παρατήρηση και σύγκριση παλαιών και σύγχρονων κτισμάτων.
- Παρατήρηση, φωτογράφιση και ζωγραφική του παλαιού και του νέου κτιρίου του σχολείου, της εκκλησίας.

Πληροφορίες για την ονομασία της συνοικίας

- Περίπατος στους γύρω λόφους και τα χωράφια, καταγραφή της χλωρίδας και της πανίδας, ζωγραφική μ' αφορμή την ομορφιά του φυσικού περιβάλλοντος όπως και των χώρων αναψυχής και άθλησης.
- Καταγραφή παλαιών και σημερινών επαγγελμάτων των κατοίκων της συνοικίας.
- Παρατήρηση καταστημάτων και άλλων επαγγελματικών δραστηριοτήτων στα όρια της γειτονιάς.
- Φωτογραφίες από κοινωνικές εκδηλώσεις, σύγχρονες και παλαιότερες, εκδηλώσεις χορευτικού ομίλου, εκκλησία και θρησκευτικές γιορτές.

Σχετικές συνεντεύξεις με γεροντότερους.

- Πλάνο εορταστικής εκδήλωσης με αφορμή τα Χριστούγεννα, με οργανωτές τους μαθητές, σκοπό να φέρουν πιο κοντά τους κατοίκους της συνοικίας.

Στα πλαίσια αυτής της δραστηριότητας οι τρεις ομάδες των μαθητών ασχολήθηκαν με το κόστος (αποτίμηση), την εύρεση και εξοικονόμηση πόρων, την οργάνωση της εκδήλωσης αυτής, αντίστοιχα. Τα μικρότερα παιδιά βοήθησαν με τις ιδέες τους για τη διακόσμηση του χώρου.

- Ανάγνωση από το βιβλίο της Γλώσσας του κειμένου "Ένας παιδόδρομος στη γειτονιά" Αγγ. Βαρελλά.
- Συζήτηση και καταγραφή θετικών και αρνητικών στοιχείων της γειτονιάς, παρατηρήσεις σχετικά με την καθαριότητα.
- Καταγραφή προτάσεων για βελτίωση της ζωής και κυριότερα των σχέσεων και στάσεων των ανθρώπων.
- Δημιουργία ταμπλό στις τάξεις με φωτογραφίες, ζωγραφικές και κείμενα των παιδιών.

ΘΕΜΑ: «Ο χρόνος, οι εποχές, οι μήνες και ο ρόλος τους στη ζωή των ανθρώπων»
30^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΡΙΚΑΛΩΝ
Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: Οικονόμου Μαρίνα, Πουρνάρα Ελένη, Κούτρα Αργυρώ
Τάξεις Α1, Α2, Β2



Σκοπός-Στόχοι

Να μάθουν οι μαθητές για τις εποχές και τους μήνες, για τις γιορτές κάθε μήνα, για τις ασχολίες των ανθρώπων, την ενδυμασία, τις συνήθειες, τα καιρικά φαινόμενα.

Τρόποι διεξαγωγής προγράμματος

1. Αφόρμηση: Παραμύθι για το χρόνο.
2. Έννοια του χρόνου.
3. Τα παιδιά ακούνε ιστορίες και παραμύθια που έχουν σχέση με συνήθειες, ήθη και έθιμα των ανθρώπων μέσα σε κάθε μήνα, καιρικές συνθήκες, γιορτές.

Δραστηριότητες:

Κολλάζ, ζωγραφιές σχετικές με το θέμα, κατασκευές, τραγούδια, σταυρόλεξα.

Επισκέψεις: Επισκεφτήκαμε ένα αποστακτήριο όπου γίνεται το τσίπουρο. Πήγαμε έναν περίπατο για να παρατηρήσουμε τη φύση.

Παρατηρούμε και ζωγραφίζουμε το ίδιο δέντρο και τις 4 εποχές.

Διαθεματική προσέγγιση

Γλώσσα: Τα παιδιά ακούνε ιστορίες και κάνουν κι αυτά δικές τους. Διαβάζουν ποιήματα, αινίγματα και μικρά κείμενα, καταγράφουν ιστορίες.

Μαθηματικά: Γνωρίζουν τα γεωμετρικά σχήματα, μέσα από τις κατασκευές στη χειροτεχνία. Με κάθε ευκαιρία, εκτελούν μαθηματικές πράξεις.

Εμείς και ο κόσμος: Μαθαίνουν για τις αλλαγές στο περιβάλλον, ανάλογα με τις εποχές και τους μήνες.

Αισθητική αγωγή: Κάνουν κατασκευές, κολλάζ, ζωγραφική χαρτοκοπτική, χαρτοκολλητική, τραγούδια.

Βιβλία που χρησιμοποιήσαμε

1. «Παραμύθια και ιστορίες για όλο το χρόνο» (Ιανουάριος-Δεκέμβριος)
2. «Ιστορίες με τους 12 μήνες» της Λότης Πέτροβιτς-Ανδρουτσοπούλου. (Τα παιδιά της Άνοιξης, Τα παιδιά του Καλοκαιριού, Τα παιδιά του Φθινοπώρου, Τα παιδιά του Χειμώνα).
3. «Οι 12 μήνες, ΤΑ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ» ΑΛΚΗ ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ-ΝΕΣΤΟΡΟΣ
4. Περιοδικό «Παράθυρο στην εκπ/ση»

ΘΕΜΑ: «Διατροφή και υγεία»
31° ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΡΙΚΑΛΩΝ
Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: Ανθούλα Χατζή, Χριστίνα Στεργίου
Τάξεις Β1, Β2



Επιλογή

- Η επιλογή του θέματος «Διατροφή και Υγεία» έγινε απ' την ανάγκη ν' αλλάξουν τα παιδιά τις διατροφικές συνήθειες, να είναι πιο δυνατά απέναντι στη διαφήμιση των καταναλωτικών αγαθών και τέλος να βελτιώσουν τον τρόπο ζωής τους.

Στόχοι

- Να κατανοήσει κάθε μαθητής και μαθήτρια τη σπουδαιότητα της διατροφής για την ανάπτυξη, την απόδοση και την ίδια τη ζωή.
- Να γνωρίσουν τη μεσογειακή δίαιτα και τα πλεονεκτήματά της, να ασκηθούν στις επιλογές τροφίμων.
- Ν' αλλάξουν τις διατροφικές συνήθειες τόσο τις δικές τους όσο και της οικογένειάς τους.
- Να γνωρίσουν οι μαθητές ότι όλες οι τροφές δεν έχουν την ίδια αξία.
- Να καλλιεργηθεί κλίμα συνεργασίας, επικοινωνίας και αλληλοϋποστήριξης.
- Να ευαισθητοποιηθούν τα παιδιά και να κατανοήσουν τα προβλήματα που αφορούν την υγεία.

Δραστηριότητες

- Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες. Συγκεντρώνουν υλικό από διάφορες πηγές, όπως βιβλία εγκυκλοπαίδειας, περιοδικά, εφημερίδες, έντυπα.
- Επεξεργάζονται ερωτηματολόγια για τις διατροφικές συνήθειες της σχολικής μονάδας, τη σημασία των γευμάτων κ.ά.
- Φροντίζουν για την προβολή της υγιεινής διατροφής, οργανώνουν καλλιτεχνική έκθεση, δημιουργούν αφίσες, φωτογραφίζουν.
- Υλοποιούν επισκέψεις και άλλες δραστηριότητες.
- Επεξεργασία έντυπου ενημερωτικού υλικού και ιδιαίτερα εικονογραφημένο (φωτογραφικό υλικό από βιβλία, περιοδικά, εφημερίδες).
- Συμπλήρωση φύλλων εργασιών από τα παιδιά. Το περιεχόμενο και ιδιαίτερα οι εικόνες θα είναι προσαρμοσμένα στις δυνατότητες και στα ενδιαφέροντα των μαθητών.
- Έρευνα-Συμπλήρωση ερωτηματολογίου από τους μαθητές.
- Καταγραφή προϊόντων που διαθέτει το κυλικείο και που καταναλώνουν οι μαθητές.
- Εικαστικές δημιουργίες - Δραματοποίηση.
- Αινίγματα - Παροιμίες - Συνταγές.
- Επισκέψεις στο φούρνο, σούπερ μάρκετ, εργοστάσιο γάλακτος και άλλους παραγωγικούς χώρους.
- Πραγματοποιήθηκε ενημερωτική ομιλία από διαιτολόγο σε θέματα υγιεινής διατροφής ενώ πρόκειται να γίνει ενημέρωση στα παιδιά για θέματα υγιεινής των δοντιών από οδοντίατρο.
- Προβολή βιντεοκασέτας, σλάνιτς με θέμα (Διατροφή -Μεσογειακή Δίαιτα).

Αξιολόγηση

Τα αποτελέσματα του προγράμματος υπήρξαν θετικά. Τα παιδιά άλλαξαν στάσεις που αφορούν της διατροφικές τους συνήθειες σε σχέση με πριν. Συνεργάστηκαν αρμονικά σε ομάδες.

ΘΕΜΑ: «Ο Ληθαίος»
24^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΡΙΚΑΛΩΝ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: *Μαγκούτη Χριστίνα*
Τάξεις Δ΄



Επιλογή θέματος

Με αφορμή επίσκεψη μαθητών στα πλαίσια του μαθήματος της Μελέτης Περιβάλλοντος στο ποτάμι, το οποίο περνάει από τη συνοικία μας και στη συνέχεια διασχίζει την πόλη των Τρικάλων, έγινε σχετική συζήτηση και οι μαθητές έδειξαν ενδιαφέρον να γνωρίσουν περισσότερα για το θέμα.

Στόχοι

- Η γνωριμία με το Ληθαίο ποτάμι, την ιστορία του και τη σημασία για την πόλη μας.
- Η κατανόηση της έννοιας υγρότοπος.
- Η αναγνώριση της χλωρίδας και πανίδας του ποταμού.
- Η καλλιέργεια ερευνητικής διάθεσης και ανάπτυξη της φαντασίας και κριτικής σκέψης.
- Η άσκηση στην ελεύθερη δημιουργική έκφραση και την καλλιτεχνική εργασία.

Δραστηριότητες

- Χωρισμός των μαθητών σε δυο ομοιογενείς ομάδες και συγκέντρωση πληροφοριακού υλικού.
- Επίσκεψη στη Δημοτική Βιβλιοθήκη και αναζήτηση πληροφοριών και φωτογραφιών σε βιβλία που αναφέρονται στην περιοχή.
- Επίσκεψη και φωτογράφιση του διαμορφωμένου τμήματος του Ληθαίου και του τμήματος με εκτεταμένη μόλυνση. Παρατήρηση και καταγραφή των φυτικών και ζωικών οργανισμών. Οι μαθητές άκουσαν, είδαν, μύρισαν και εμπνεύστηκαν για καλλιτεχνικές εργασίες.
- Κείμενα και ποιήματα σχετικά με το ποτάμι. Γραμματικές ασκήσεις, γραπτή έκφραση, ακροστιχίδες.
- Υπολογισμός κατά προσέγγιση του μήκους του ποταμού από χάρτη, εμβαδόν γεφυρών, χρόνος από την τοποθέτηση της κεντρικής γέφυρας και την υπερχειλίση του.
- Τα ποτάμια της Ελλάδας και ειδικότερα του νομού.
- Ληθαίος ποταμός (πηγές, σύνδεση με το υδατογραφικό σύστημα της περιοχής, ρύπανση, τροφική αλυσίδα).
- Ζωγραφική, συλλογή και έκθεση παλιών φωτογραφιών του Ληθαίου και των γεφυρών του.
- Κολάζ με αποξηραμένα φυτά του ποταμού (καλάμια κ.λπ.).
- Μακέτα του Ληθαίου στην αμμοδόχο της τάξης με δέντρα, γέφυρες κ.λπ.
- Τραγούδια για το ποτάμι, δημοτικά τραγούδια, ακρόαση κλασικής μουσικής (Μολδάβας, Γαλάζιος Δούναβης, Τα Κύματα του Δουνάβεως).
- Χορογραφία στο έργο του Σμέτανα, “Μολδάβας”.

Αξιολόγηση

Η αυθόρμητη συμμετοχή των μαθητών στις δραστηριότητες, η διάθεση για συνεργασία και δημιουργία, οι γνώσεις τις οποίες απέκτησαν ανατρέχοντας σε σχετικά βιβλία και τον τοπικό τύπο και οι μεταξύ τους συζητήσεις για ένα καλύτερο αποτέλεσμα, πιστεύουμε ότι είναι ικανές αποδείξεις για την επιτυχία της εφαρμογής του προγράμματος, σε αρκετά ικανοποιητικό βαθμό.

Παρουσίαση του προγράμματος και γονείς του σχολείου σε εορταστική εκδήλωση.

ΘΕΜΑ: «Μέσα επικοινωνίας από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα»
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΛΑΤΑΝΟΥ
Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: Γουλιώτης Γεώργιος, Λιάνος Ευάγγελος, Μήτσιος Θεόφιλος
Τάξεις Α' - ΣΤ'



Στόχοι

Να κατανοήσουν οι μαθητές ότι η επικοινωνία γίνεται με διάφορους τρόπους: Με το γραπτό και προφορικό λόγο, με ζωγραφιές, με μουσική, με φωτογραφίες-τοιχογραφίες, με καπνό, με νοήματα, περιστέρια κ.λπ.

Να γνωρίσουν την εξέλιξη των μέσων επικοινωνίας από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα.

Δραστηριότητες - Υλοποίηση του προγράμματος

Οι μαθητές του Σχολείου μας χωρίστηκαν σε 4 ομάδες και ορίστηκαν οι συντονιστές των ομάδων. Ύστερα από συζήτηση δασκάλων - μαθητών καταλήξαμε ότι μπορούμε να κατασκευάσουμε ένα στοιχειώδες Ραδιόφωνο στο Σχολείο μας. Έτσι αγοράσαμε από το εμπόριο 4 ΚΙΤ "κατασκευάζω το δικό μου ραδιόφωνο".

Στο επόμενο στάδιο δόθηκαν στις ομάδες κάποια θέματα για έρευνα και ενέργεια. Έτσι τα παιδιά έφεραν στοιχεία σχετικά με το θέμα.

Ποιος έφερε το πρώτο ραδιόφωνο στο χωριό. Εκδηλώσεις των κατοίκων την εποχή εκείνη για το σημαντικό αυτό γεγονός. Πόσοι Ραδιοφωνικοί Σταθμοί λειτουργούν στο Ν. Τρικάλων. Ότι παλιότερα και στο δικό τους χωριό λειτουργούσε Ερασιτεχνικός Ραδιοφωνικός Σταθμός. Ιστορία του Ραδιοφώνου. Προγράμματα και εκπομπές που παρακολουθούν οι κάτοικοι του χωριού στο Ραδιόφωνο, κύρια τις πρωινές ζώνες (Διάρκεια περίπου 3 εβδομάδες).

Επόμενο στάδιο υλοποίησης του προγράμματός μας ήταν η επίσκεψή μας στις εγκαταστάσεις της ΕΤ-3 και ΕΡΑ-2 στη Θεσσαλονίκη.

Εκεί οι μαθητές μας ενημερώθηκαν για το πώς γίνεται μια εκπομπή, μπήκαν στο στούντιο και παρακολούθησαν από ειδικά θεωρεία τη μετάδοση μιας τηλεοπτικής εκπομπής, γεγονός που τους εντυπωσίασε ιδιαίτερα.

Επόμενη επίσκεψη πραγματοποιήθηκε στο ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. Εκεί ξεναγήθηκαν και ενημερώθηκαν από τους ειδικούς και σταθήκαμε ξεχωριστά στο σύστημα αναμετάδοσης πληροφοριών, τις Φρυκτωρίες. Είδαν σε αναπαράσταση, πώς έφτασε το μήνυμα της άλωσης της Τροίας, από την Τροία στις Μυκίνες, μέσα σε λίγες ώρες. Επίσης γνώρισαν την ιστορία και την εξέλιξη του Ραδιοφώνου, του τηλεφώνου, του τηλεγράφου, του τυπογραφείου κ.λπ.

Ύστερα από κάποιες ημέρες ανεβήκαμε στην κορυφή του λόφου "Νυφανού" και αναζητήσαμε άλλους γειτονικούς λόφους, όπου θα μπορούσαμε και εμείς να εφαρμόσουμε το σύστημα των Φρυκτωριών.

Κανονίστηκε ραντεβού με ένα κάτοικο των Τρικάλων που διατηρεί Ταχυδρομικά Περιστέρια, για να μεταφέρουμε ένα μήνυμα από τον Πλάτανο στα Τρίκαλα.

Αξιολόγηση

Το μεγαλύτερο μέρος του προγράμματος θα λέγαμε ότι ήταν πολύ θετικό και ενδιαφέρον για τα παιδιά. Οι μαθητές μας ευαισθητοποιήθηκαν και συνεργάστηκαν, ανέλαβαν πρωτοβουλίες όπου με ιδιαίτερη χαρά και προθυμία ανταποκρίθηκαν.

Το πρόγραμμα άρεσε πολύ και στους γονείς.

ΘΕΜΑ: «Το νερό στη ζωή μας»
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΑΞΙΑΡΧΩΝ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Σταθούλα Κοφίδου
Τάξεις Δ΄



Επιλογή θέματος

Αφορμή στάθηκε κάποια βρύση του σχολείου που έσταζε για λίγο. Τα παιδιά έκαναν τις παρατηρήσεις τους για τη σωστή διαχείριση του νερού και επέλεξαν να ασχοληθούν εκτενέστερα με το πολύτιμο αυτό στοιχείο.

Σκοπός

Να κατανοήσουν τη χρησιμότητα του νερού και την εξάρτηση της ζωής απ' αυτό. Να μάθουν να συνεργάζονται, να παρατηρούν, να κρίνουν και να μάθουν να σέβονται και να προστατεύουν το περιβάλλον.

Μεθοδολογία

Χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος των σχεδίων εργασίας. Τα παιδιά χωρίστηκαν σε 3 ομάδες στις οποίες έδωσαν ονόματα σχετικά με το θέμα.

Συνεργασία

Διεύθυνση σχολείου, υπεύθυνη περιβαλλοντικής εκπαίδευσης κ. Κ. Μπάλλια, γονείς, Σχ. Σύμβουλος.

Δραστηριότητες

- Τα παιδιά μελέτησαν το πολύτιμο στοιχείο «το νερό», έμαθαν πού υπάρχει και σε ποιες μορφές, πόσο μικρό είναι το ποσοστό του καθαρού γλυκού νερού στον πλανήτη μας και πως τα αποθέματά του είναι μοιρασμένα άνισα στη γη.
- Συζήτησαν με τους αγρότες της περιοχής για τα σύγχρονα αρδευτικά συστήματα.
- Για να μάθουν τις ιδιότητες του νερού έκαναν πειράματα, όπως το μαγικό μαντίλι, το αντιψυκτικό αλάτι, χρωματογραφία, το αυγό πυκνόμετρο. Τα παιδιά κατέγραψαν εντυπώσεις και συμπεράσματα.
- Άκουσαν τη μουσική του νερού και αναγνώρισαν ήχους του νερού στο σπίτι και στο εξωτερικό περιβάλλον.
- Ζωγράρισαν τον κύκλο του νερού κι έπαιξαν φτιάχνοντας νερο-οικογένειες (πάχνη, χιόνι, χαλάζι, πάγος-υδρατμίοι, σύννεφα, βροχή, ποτάμι)
- Ρώτησαν τον ιερέα του χωριού για το νερό στη χριστιανική θρησκεία και τι συμβολίζει.
- Με τη βοήθεια των πιο ηλικιωμένων κατοίκων του χωριού έκαναν συλλογή παραδοσιακών τραγουδιών και παροιμιών για το νερό. Αναβίωσαν το έθιμο της “Πιρπιρούνας” (παρακάλεση για βροχή).
- Επισκέφτηκαν το υδραγωγείο της περιοχής και έμαθαν πώς το νερό αφού καθαρίζεται, απολυμαίνεται, περνά από φυσικά φίλτρα (καθαρή άμμο και χαλίκια) και χλωριώνεται φτάνει στις βρύσες των σπιτιών για κατανάλωση.
- Επισκέφτηκαν τον ποταμό Ληθαίο που διασχίζει την πόλη των Τρικάλων, το φράγμα του Λογγά και φωτογράφησαν ό, τι τους εντυπωσίασε.

Αξιολόγηση

Οι μαθητές κατά τη διάρκεια του προγράμματος συμμετείχαν ενεργά και δραστηριοποιήθηκαν θετικά γύρω από το θέμα. Ήταν αποτελεσματικοί στη μεταξύ τους συνεργασία και αρκετές φορές οι ίδιες οι ομάδες ανατροφοδοτούσαν το πρόγραμμα με δικές τους ιδέες και πρωτοβουλίες.

ΘΕΜΑ: «Μετανάστευση»
2^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΟΙΧΑΛΙΑΣ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: *Χρίστος Μπουλούμπασης*
Τάξεις Ε΄



Επιλογή του θέματος

Επιλέξαμε το θέμα γιατί:

- Η μετανάστευση αποτελεί βίωμα για την πλειονότητα των μαθητών της κομόπολής μας, αφού το 50% του πληθυσμού της έχει μεταναστεύσει στη Γερμανία και σε άλλες χώρες.
- στην περιοχή μας υπάρχουν αρκετοί μετανάστες από την Αλβανία και άλλες χώρες.

Στόχοι

Οι βασικότεροι στόχοι του σχεδίου εργασίας είναι:

- να ερμηνεύσουμε τη διασπορά των κατοίκων της περιοχής και, γενικότερα, του Ελληνισμού στον κόσμο.
- να εντάξουμε τους Έλληνες της διασποράς στο σύγχρονο κόσμο.
- να επισημάνουμε τα κοινά στοιχεία του Ελληνισμού (γλώσσα, ήθη και έθιμα, παραδόσεις, θρησκεία).
- να αναγνωρίσουμε τους δεσμούς των Ελλήνων της διασποράς με την πατρίδα και την προσφορά τους σ' αυτήν.
- να ευαισθητοποιηθούμε για τα προβλήματα των μεταναστών που ζουν στη χώρα μας.
- να συνδέσουμε την έννοια “μετανάστευση” με τις έννοιες: προσφυγιά, ξενοφοβία, ρατσισμός κ.ά.

Μεθοδολογία

Ως μέθοδο χρησιμοποιήσαμε το Σχέδιο Εργασίας (project). Ο σχεδιασμός, η οργάνωση και η υλοποίηση του προγράμματος έγινε με βάση τις αρχές της παιδοκεντρικότητας, της αυτενεργού μάθησης, της συνδιερεύνησης, της παροχής πληροφοριών και της ολιστικής προσέγγισης.

Δραστηριότητες

- Δημιουργία Τράπεζας Πληροφοριών με βιβλιογραφικό, χαρτογραφικό, φωτογραφικό και δισκογραφικό υλικό.
- Μελέτη πινάκων με στοιχεία που αφορούν τη μετανάστευση και εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικών με τις χρονικές περιόδους της μετανάστευσης, των αιτίων κ.λπ.
- Συνεντεύξεις από μετανάστες της κομόπολής μας, επεξεργασία των συνεντεύξεων, εξαγωγή συμπερασμάτων και αποτύπωσή τους σε ραβδογράμματα.
- Χάραξη των μεταναστευτικών δρόμων και σημείωση των χωρών υποδοχής πάνω στον παγκόσμιο χάρτη.
- Συγκέντρωση στοιχείων που αφορούν στην καθημερινή ζωή των μεταναστών, στα επαγγέλματά τους κ.λπ.
- Ερευνητική εργασία με θέμα: “Η Ελλάδα ως τόπος υποδοχής μεταναστών”.
- Παρακολούθηση της ταινίας βωβού κινηματογράφου με τίτλο “Ο μετανάστης” με τον Τσάρλι Τσάπλιν και γραπτή απόδοση του σεναρίου της ταινίας.
- Εικονογράφηση στίχων και τραγουδιών που αναφέρονται στη μετανάστευση.
- Γνωριμία με εικαστικές δημιουργίες γνωστών καλλιτεχνών με θέμα τη μετανάστευση.
- Ακρόαση και απόδοση λαϊκών, δημοτικών και ρεμπέτικων τραγουδιών που αναφέρονται στη μετανάστευση.
- Γνωριμία με το θέατρο της διασποράς και θεατρικό παιχνίδι που αφορά τις σχέσεις εργασίας των μεταναστών.
- Ανάγνωση σχετικών λογοτεχνικών κειμένων όπως “Για την άλλη Πατρίδα” της Λ. Πέτροβιτς-Ανδρουτσοπούλου, “Παιχνίδι χωρίς κανόνες” της Γ. Γρηγοριάδου-Σουρέλη κ.ά.
- Δημιουργία λεξικού της μετανάστευσης.
- Έρευνα του φαινομένου της μετανάστευσης στο ζωϊκό βασίλειο.

ΘΕΜΑ: «Η υγιεινή διατροφή, η φυσική άσκηση και η σχέση τους με τα καρδιαγγειακά νοσήματα»
25^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΡΙΚΑΛΩΝ
Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: *Κακαές Στέργιος, Ζιώγας Κων/νος*
Τάξεις Ε' & ΣΤ'



Στόχοι

1. Να γνωρίσουν οι μαθητές το ρόλο του κυκλοφορικού συστήματος στη λειτουργία του οργανισμού, από τι αποτελείται και πως λειτουργεί.
2. Να διαπιστώσουν πως η φυσική δραστηριότητα διατηρεί το κυκλοφορικό σύστημα σε καλή κατάσταση.
3. Να ξέρουν ποια είναι τα καρδιαγγειακά νοσήματα και ποια η σχέση τους με τη διατροφή.
4. Να καταλάβουν τι και ποιοι είναι οι παράγοντες κινδύνου για την εμφάνιση των καρδιαγγειακών νοσημάτων.
5. Να γνωρίσουν τι είναι η φυσική άσκηση και ποια η σχέση της με τα καρδιαγγειακά νοσήματα, τα χαρακτηριστικά της και πως αυτή βελτιώνεται.
6. Να συνειδητοποιήσουν ποιες είναι οι επιπτώσεις του καπνίσματος στην υγεία.

Εξέλιξη του προγράμματος

1η Φάση: Τα παιδιά της Ε' και ΣΤ' τάξης του Σχολείου μας χωρίστηκαν σε ομάδες. Οι ομάδες των παιδιών συγκέντρωσαν πληροφορίες από εφημερίδες και βιβλία σχετικά με τις ασθένειες που αναφέρονται στο σύγχρονο τρόπο ζωής, καρδιαγγειακά έμφραγμα, πίεση κ.λπ. Μετά τη συγκέντρωση των πληροφοριών γίνεται συζήτηση σχετικά με το θέμα προσπαθώντας να οδηγηθούν τα παιδιά στα προβλήματα υγείας στη σύγχρονη κοινωνία και για τις αιτίες που δημιουργούν αυτά τα προβλήματα.

2η Φάση: Τρόποι αντιμετώπισης των προβλημάτων υγείας.

Αναφορά των ομάδων στο κάπνισμα, στοιχεία ανθρώπων που πεθαίνουν από το κάπνισμα, καταγραφή ερωτηματολογίου σχετικά με το κάπνισμα των γονιών των παιδιών.

Υγιεινή διατροφή. Αναφορά στη διατροφική πυραμίδα. Τα παιδιά συγκέντρωσαν πληροφορίες γιατί ο παραδοσιακός τρόπος διατροφής των Ελλήνων είναι υγιεινός (λάδι, ψάρι, όσπρια, λαχανικά, φρούτα κ.λπ.).

Γιατί οι κρητικοί έχουν λιγότερα προβλήματα στην καρδιά.

Αναφέρονται παραδοσιακά φαγητά από περιοχές της Ελλάδας.

Άσκηση. Τα παιδιά κατέγραψαν τα αθλήματα που αγαπούν. Άλλες δραστηριότητες των όπως ποδήλατο, χρησιμοποίηση σκάλας αντί για ανελκυστήρα κ.λπ.

3η Φάση: Συντάχτηκαν ερωτηματολόγια σχετικά με το αποτέλεσμα της έρευνας των παιδιών.

Έγινε έκθεση ζωγραφικής σχετικά με το θέμα.

Παρουσίαση του προγράμματος στις άλλες τάξεις του σχολείου σε ειδική εκδήλωση.

ΘΕΜΑ: «Σεισμοί. Η Γνώση = Προστασία»
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΛΟΚΟΤΟΥ
Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: *Χλιούρας Ενάγγελος, Πέτρον Κων/νος, Γαλάνης Στυλιανός*
Τάξεις Α'-ΣΤ'



Στόχοι

- Να αποκτήσουν οι μαθητές έγκυρη ενημέρωση γύρω από τους σεισμούς.
- Να προβούν στην καταγραφή των σεισμών που έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια.
- Να κατανοήσουν οι μαθητές το φαινόμενο των σεισμών και τις επιπτώσεις τους στην καθημερινή ζωή των ανθρώπων.
- Να πληροφορηθούν για τους μεγάλους σεισμούς στην Ελλάδα και στον κόσμο.
- Να ενημερωθούν για τα μέτρα προφύλαξης στη διάρκεια των σεισμών και να διαμορφώσουν κατάλληλες στάσεις και συμπεριφορές.
- Αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο.
- Η θεματολογία των επιμέρους ομάδων εργασίας των μαθητών:

Ομάδα Α

Μέτρα αντισεισμικής προστασίας.

Ομάδα Β

Ο εγκέλαδος στη μυθολογία - Μεγάλοι σεισμοί σε ιστορικές περιόδους.

Ομάδα Γ

Τι είναι σεισμός; Πώς προκαλείται; Φυσικό φαινόμενο, είδη, μεγέθη, μέτρηση. Σεισμοί στον κόσμο.

Χρονοδιάγραμμα

Από Οκτώβριο 2003 έως μέσα Ιανουαρίου 2004.

Δραστηριότητες - διαθεματικές προσεγγίσεις

Γλώσσα

- Εμπλουτισμός λεξιλογίου.
- Καλλιέργεια προφορικού και γραπτού λόγου (διατύπωση απόψεων και τεκμηρίωσή τους, σύνταξη ερωτηματολογίου, γραφή οδηγιών).
- Ανάγνωση παραμυθιών.

Μαθηματικά

- Κλίμακες μέτρησης σεισμών.
- Στατιστικές αναπαραστάσεις και συγκρίσεις (Ραβδογράμματα, πίτες).

Γεωγραφία

- Χάρτες σεισμογενών περιοχών της Ελλάδας και του κόσμου.
- Πώς γεννιούνται οι σεισμοί; Πού;

Θέατρο

- Θεατρικό παιχνίδι “ Το αρκουδάκι που φοβόταν τους σεισμούς”.

Ιστορία

- Μαρτυρίες αρχαίων συγγραφέων για τους σεισμούς.
- Χρονολογικός πίνακας μεγάλων σεισμών.
- Το φαινόμενο των σεισμών στη μυθολογία.

Φυσικά

- Λειτουργία των σειсмоγράφων.
- Ερμηνεία των σειсмоγραμμάτων.
- Η μέτρηση των σεισμών (ένταση, μέγεθος).
Κοινωνική και πολιτική αγωγή
- Αποτελέσματα σεισμών.
- Οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες στους πολίτες από τους σεισμούς.
- Υποχρεώσεις και καθήκοντα για τη λήψη μέτρων αντισεισμικής προστασίας.

Φυσική Αγωγή

- Ασκήσεις ετοιμότητας όλων των τάξεων στο σχολείο.

Αισθητική αγωγή

- Ζωγραφική.
- Συγκέντρωση φωτογραφιών και αφισών.
- Φιλοτέχνηση καρτελών και φυλλαδίων.
Τεχνολογία
- Χρήση Η/Υ, φωτογραφικής μηχανής, τηλεόρασης, βίντεο, μαγνητοφώνου.

Αξιολόγηση

Η συμμετοχή των μαθητών ήταν ενεργή και αδιάκοπη. Η συνεργασία των μαθητών και των ομάδων υπήρξε αποτελεσματική, υπεύθυνη και δημιουργική.

ΘΕΜΑ: «Υγιεινή στόματος και σώματος»
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΑΛΑΙΟΠΥΡΓΟΥ
Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: Πετσιά Σοφία, Γρούτσος Δημήτριος
Τάξεις Γ', Δ'



Επιλογή θέματος

- Να βιώσουν τα παιδιά με καθημερινές βιωματικές δραστηριότητες τη σημασία που έχει για την υγεία μας η φροντίδα του στόματός μας και η σωστή διατροφή.
- Να μάθουν τα παιδιά από μικρά να αγαπούν και να φροντίζουν τον εαυτό τους, ώστε να αναπτύξουν αργότερα θετική στάση στην εφηβεία.

Στόχοι

- Να γνωρίσουν τα παιδιά το στόμα τους καλύτερα για να μάθουν να ενδιαφέρονται και να φροντίζουν για αυτό.
- Να αποκτήσουν υγιεινές συνήθειες (υγιεινή των δοντιών - σωστό βούρτσισμα) και να κατανοήσουν την επίδραση της τροφής στην υγεία των δοντιών.
- Να συνειδητοποιήσουν τα παιδιά την ευθύνη που έχουν τα ίδια για τη στοματική τους υγιεινή.

Μεθοδολογία

Παρατήρηση, ερωτηματολογία, συμπλήρωση φυλλαδίων, φωτογραφίες, δημιουργία αφίσας.
Τα παιδιά χωρίστηκαν σε ομάδες με σχετικά καθήκοντα.

Συνεργασία

Γονείς, ο Σχολικός Σύμβουλος κος Κούζας Κωνσταντίνος, ο υπεύθυνος Αγωγής Υγείας κος Καλόγηρος Στέφανος, ο οδοντιατρικός σύλλογος Τρικάλων.

Δραστηριότητες

Παραμύθι “Το θαυμαστό δόντι”, ζωγραφική, κατασκευή πίνακα με χαμόγελα, κατασκευή αφίσας με δύο κατηγορίες τροφίμων, παιχνίδια παρατήρησης-λέξεων, επίσκεψη οδοντίατρου, συμπλήρωση φύλλων εργασίας, πειράματα, καθιέρωση μιας ημέρας την εβδομάδα υγιεινής διατροφής και περιποίησης των δοντιών στο σχολείο.

Αξιολόγηση

Τα παιδιά ενθουσιάστηκαν με το πρόγραμμα, συμμετείχαν πρόθυμα και έμαθαν να δουλεύουν σε ομάδες. Σύμφωνα με μαρτυρίες των γονέων τα παιδιά άρχισαν να φροντίζουν συστηματικά τα δόντια τους και να επιλέγουν τροφές χωρίς ζάχαρη.

ΘΕΜΑ: «Οι εκκλησίες του χωριού μας»
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΕΤΡΩΤΟΥ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Γκουσδοβάς Δημήτριος
Τάξεις Ε΄



1. Επιλογή του θέματος

Πάρθηκε απόφαση να ασχοληθούμε με αυτό το θέμα, από μια (πρόσκληση του ιερέα του χωριού μας) επίσκεψη της τάξης μας στο Πνευματικό Κέντρο όπου διοργανώθηκε μια έκθεση παλιάς φωτογραφίας.

2. Χρόνος πραγματοποίησης του προγράμματος

Από αρχές Νοεμβρίου μέχρι τέλος Μαρτίου.

3. Σκοπός - Στόχοι

Να γνωρίσουν την ιστορία, τους χώρους, τις ονομασίες, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, την κοινωνική προσφορά, την αξία των ναών αυτών και γενικά την αξία της εκκλησίας μέσα στη διαχρονικότητα της ιστορίας μας.

4. Μεθοδολογία Προγράμματος

Μέθοδος σχεδίων εργασίας

1η Φάση: Σχεδιασμός του προγράμματος

Συζήτηση με τα παιδιά σχετικά με τι θέλουν να μάθουν γι' αυτό το θέμα.

2η Φάση: Δραστηριότητες

- α. Τα παιδιά χωρίστηκαν σε δυο ομάδες ανάλογα με το ενδιαφέρον των ερωτήσεων για να αναζητήσουν πληροφορίες από τους γονείς και τους παππούδες τους.
- β. Συγκέντρωση των πληροφοριών και παρουσίαση.
- γ. Επίσκεψη στις εκκλησίες και συζήτηση με τον ιερέα.

5. Διαθεματική προσέγγιση με άλλα μαθήματα.

Γλώσσα: Καλλιέργεια γραπτού και προφορικού λόγου. Εμπλουτισμός λεξιλογίου.

Τεχνικά - Μουσική: Ζωγράρισαν εκκλησίες και άκουσαν εκκλησιαστικούς ύμνους.

Μαθηματικά: Υπολογισμός των χρόνων και των αιώνων που πέρασαν από την κτήση τους. Υπολογισμός των τόξων, ακτίνων και των ημικυκλίων του ναού. Σχήματα.

Γεωγραφία: Ασχολήθηκαν με τον προσανατολισμό με βάση το ιερό της εκκλησίας

Ιστορία,: Έμαθαν για το ρόλο της εκκλησίας μας στα χρόνια της ελληνικής επανάστασης.

ΘΕΜΑ: «Το αυτοκίνητο. Μαθαίνω να κυκλοφορώ»

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ

Εκπαιδευτικοί υλοποίησης:

Κυριακοπούλου Κ., Τρουμπάλου Θ., Καταβούτσας Δ., Καραθάνος Δ., Τσιντζός Π., Κέρος Κ.

Τάξεις Α' - ΣΤ'



Επιλογή Θέματος

Αφορμή: Η “Ημέρα χωρίς αυτοκίνητο” και η καταγραφή αρκετών δυστυχημάτων στην κεντρική διασταύρωση με την εθνική οδό Τρικάλων - Ιωαννίνων.

Στόχοι

- Να μάθουν οι μαθητές να κυκλοφορούν ακίνδυνα.
- Να ταξιδεύουν με ασφάλεια (ζώνες, κράνος, κ.λπ.).
- Να αναγνωρίζουν βασικά σήματα του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας.
- Να γνωρίσουν τις επιπτώσεις του αυτοκινήτου στο περιβάλλον.
- Να γνωρίσουν την ιστορία του αυτοκινήτου, τα είδη και τη χρήση του.

Παρατήρηση

Το θέμα επεξεργάστηκαν οι μαθητές ανάλογα με την τάξη τους και τα ενδιαφέροντά τους. Στη σελίδα αυτή παρουσιάζουμε μία από τις δραστηριότητες του σχολείου μας που έγινε την 21η Σεπτεμβρίου 2003 στην κεντρική πλατεία της Βασιλικής.

Συνεργασία:

- Δήμος Βασιλικής
- Σχολική Σύμβουλος Καλαμπάκας
- Τροχαία Καλαμπάκας
- Τα υπόλοιπα Δημοτικά Σχολεία του Δήμου Βασιλικής (Θεόπετρας και Περιστεράς)
- Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων

Δραστηριότητες

Μετά από σύντομες εισηγήσεις της Σχολικής Συμβούλου και του Δημάρχου οι μαθητές εργάστηκαν σε ομάδες και

- Ζωγράρισαν με πινέλο.
- Έκαναν κολάζ με χαρτί και πλαστελίνη.
- Απάγγειλαν ποιήματα και διάβασαν κείμενα σχετικά.
- Τραγούδησαν.
- Συμμετείχαν σε ποδηλατικό αγώνα.

Αξιολόγηση

- Τα παιδιά συμμετείχαν με μεγάλο ενδιαφέρον, καλλιεργώντας το ομαδικό πνεύμα συνεργασίας.
- Ευαισθητοποιήθηκαν, προβληματίστηκαν για τη “δύναμη” του αυτοκινήτου ως μέσου μεταφοράς.
- Εντόπισαν προβλήματα και πρότειναν πιθανές λύσεις.

ΘΕΜΑ: «Ένα μνημείο στη γειτονιά μας»
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΕΡΙΣΤΕΡΑΣ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: *Β. Μπαρμπαρούσης*
Τάξεις Α' - ΣΤ'



Κριτήριο επιλογής:

Το παλιό παραδοσιακό σπίτι, “Κονάκι” ή “Κούλια”, βρίσκεται απέναντι από το σχολείο μας. Ήταν το σπίτι του τσιφλικά, ιδιοκτήτη της περιοχής και τώρα απειλείται με κατάρρευση από την εγκατάλειψη.

Διάρκεια προγράμματος

Από 1 Νοεμβρίου 2003 έως 31 Μαρτίου 2004

Συλλογή υλικού

Πληροφορίες από παλαιά βιβλία, εγκυκλοπαίδειες και εφημερίδες, φωτογραφίες, συνεντεύξεις κατοίκων και συνεντεύξεις με ειδικούς.

Διαθεματική προσέγγιση

Το θέμα προσεγγίστηκε διαθεματικά: Γλώσσα (δημιουργία κειμένων, γλωσσάρι), Μαθηματικά (σχήματα, συγκρίσεις, μετρήσεις αποστάσεων, εμβαδόν κ.λπ.), Τοπική Ιστορία, Εικαστικά, Μουσική.

Στόχοι του προγράμματος

- Να γνωρίσουν οι μαθητές το παλιό, ιστορικό κονάκι και να το συνδέσουν με την τοπική ιστορία.
- Να μάθουν να σχεδιάζουν και να οργανώνουν επισκέψεις σε ιστορικούς χώρους
- Να κατανοούν τη χρονική απόσταση ανάμεσα στα ιστορικά γεγονότα και να εκτιμούν την πολιτιστική προσφορά του τόπου όπου ζουν.

Μεθοδολογία

Χρησιμοποιήθηκαν: τα σχέδια εργασίας (project), η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία.

1η Φάση:

Οργάνωση και σχεδιασμός του θέματος. Χωρισμός σε ιστορικές και χρονικές ενότητες.

2η Φάση:

Δραστηριότητες

- Σύνταξη ερωτηματολογίου
- Συνέντευξη με:
 - ηλικιωμένους κατοίκους του χωριού
 - τον τωρινό ιδιοκτήτη
 - αρχιτέκτονα-πολιτικό μηχανικό
 - ιστορικό φιλόλογο
- Επίσκεψη στο σπίτι - κονάκι για μελέτη, χαρτογράφηση, μετρήσεις
- Φωτογράφιση εσωτερικών και εξωτερικών χώρων
- Μελέτη παλαιών φωτογραφιών
- Κατασκευή χάρτη και μακέτας της περιοχής
- Σύνταξη ημερολογίου δραστηριοτήτων
- Δημιουργία γωνιάς με το συγκεντρωμένο υλικό και τις δημιουργίες των μαθητών

Γ΄ Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση του προγράμματος έγινε με ατομικά φύλλα εργασίας στο τέλος του προγράμματος, αλλά και με την ολοκλήρωση της κάθε ενότητας. Οι ατομικές εργασίες (παραγωγή λόγου, ζωγραφιές, πληροφορίες) καταχωρήθηκαν στον ατομικό φάκελο κάθε μαθητή.

Οι ομαδικές εργασίες βρίσκονται στη γωνιά της Ευέλικτης Ζώνης. Μετά την αξιολόγηση του προγράμματος συντάχθηκε επιστολή διαμαρτυρίας για την εγκατάλειψη του κτιρίου, που στάλθηκε στους αρμόδιους φορείς και τον τοπικό τύπο.

ΘΕΜΑ: «Γνωρίζω τον τόπο μου. Μετέωρα- Καστράκι»
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΣΤΡΑΚΙΟΥ
Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: *Ζαμανίκα Αποστολία*
Τάξεις Ε΄- ΣΤ΄



Επιλογή θέματος

Η επιλογή του θέματος έγινε μετά από ενδιαφέρον των μαθητών να μάθουν περισσότερα για τα ΜΕΤΕΩΡΑ.

Στόχοι

1. Να γνωρίσουν οι μαθητές τη χριστιανική αρχιτεκτονική, την αιογραφία και γενικότερα την καλλιτεχνική πλευρά των μοναστηριών των ΜΕΤΕΩΡΩΝ, μέσα από τα μουσεία, τις τοιχογραφίες, τις εικόνες και την ιστορία τους.
2. Να έρθουν σε επαφή με την τοπική λαϊκή παράδοση (θρύλους, έθιμα, τραγούδια, μύθους κ.λπ.) και να δουν την εξέλιξή της σε σύγχρονο τοπικό πολιτισμό.
3. Να αναζητήσουν και να βρουν πληροφορίες για την ιστορία του τόπου.
4. Να προσεγγίσουν γεωλογικά το θαυμαστό φαινόμενο των βράχων των ΜΕΤΕΩΡΩΝ και να γνωρίσουν τη γεωφυσική θέση του Καστρακίου.
5. Να επισημάνουν τη σημασία των Μετεώρων και των μονών για την οικονομική και την τουριστική ανάπτυξη του τόπου.

Διαθεματική διασύνδεση

Γλωσσική, Ιστορική, Γεωγραφική, Γεωφυσική, Θρησκευτική, Αισθητική, Οικονομική - Τουριστική

Διάγραμμα

Διδακτική προσέγγιση - πορεία - δραστηριότητες - παρουσίαση

- Επισκέψεις των μαθητών σε κάποια από τα μοναστήρια των ΜΕΤΕΩΡΩΝ.
- Συνεντεύξεις με μοναχούς, φωτογράφιση και βιντεοσκόπηση των χώρων των μοναστηριών και των βράχων.
- Να βρουν από πηγές την ιστορία για το κτίσιμο των μοναστηριών, τον τρόπο που χτίστηκαν και τη χρονολογία και την αρχιτεκτονική των ναών.
- Να επισκεφτούν κάποιο εργαστήριο αιογραφίας της περιοχής.
- Μέσα από τη λαϊκή παράδοση να κάνουν μια συλλογή με δημοτικά τραγούδια, θρύλους, παραμύθια κ.λπ.
- Να βρουν την ιστορία των ΜΕΤΕΩΡΩΝ μέσα από την ιστοσελίδα της Καλαμπάκας και να την εκτυπώσουν στον ηλεκτρονικό υπολογιστή του σχολείου.
- Συλλογή πληροφοριών για την τουριστική υποδομή του και την οικονομική ανάπτυξη του τόπου.
- Δημιουργία γωνιάς μέσα στην τάξη με βιβλία, αφίσες, εικόνες, περιοδικά και όποια άλλα στοιχεία έχουν συγκεντρωθεί για τα ΜΕΤΕΩΡΑ. Εικαστική προσέγγιση. Ακροστιχίδες, σταυρόλεξα. Θεατρικό παιχνίδι.
- Παρουσίαση της εργασίας σε επίπεδο τάξης και σχολικής μονάδας

ΘΕΜΑ: «Αναβίωση αποκριάτικων εθίμων»
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΑΡΑΚΙΝΑΣ
Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: Καραγιάννη Παρασκευή, Τσιαντούλας Δημήτριος
Τάξεις Α' - ΣΤ'



Επιλογή του θέματος

Έγινε από τους μαθητές και τους δασκάλους ευκαιριακά με το άνοιγμα του Τριωδίου.

Στόχοι

- Οι μαθητές μας να γίνουν γνώστες της τοπικής ιστορίας και συνεχιστές της λαϊκής και θρησκευτικής παράδοσης.
- Να ενεργοποιηθούν οι μαθητές, ώστε να κατανοήσουν την πολιτιστική τους ταυτότητα
- Να συνεργαστούν οι μαθητές με την τοπική κοινωνία για την καταγραφή των εθίμων.

Μεθοδολογία του προγράμματος

Ομαδική, ομαδοσυνεργατική, μέθοδος project

Εργασίες-Δραστηριότητες

Φωτογραφίες, στολές παραδοσιακές, αφήγηση από δύο γιαγιάδες, παρασκευή γλυκισμάτων, έκθεση αποκριάτικου τραπέζιου, καταγραφή συνταγών, κατασκευή-πέταγμα χαρταετού, αναβίωση “της συγχώρεσης”, τραγούδι-χορός, παιχνίδι.

Δύο γιαγιάδες του χωριού μίλησαν στα παιδιά, για το πώς ντύνονταν εκείνα τα χρόνια οι κάτοικοι της Σαρακίνας, ποιους χορούς χόρευαν στην πλατεία του χωριού, ποια παιχνίδια έπαιζαν και τι γλυκά κερνούσε το κάθε σπίτι στους μασκαράδες που το επισκέπτονταν.

Ακολούθως τραγούδησαν με τη χαρακτηριστική φωνή τους και χόρεψαν τραγούδια αποκριάτικα (“Πώς στουμπάνε το πιπέρι”).

Το κέφι απογειώθηκε όταν η γιαγιά Πολυξένη αναβίωσε το παραδοσιακό παιχνίδι “χάσκα” κάνοντας συνεργό της κάθε μαθητή και μαθήτριά του Δημοτικού Σχολείου.

Ακολούθως τα παιδιά αναβίωσαν το έθιμο της “συγχώρεσης”. Ένα-ένα τα παιδιά, κάνοντας μετάνοια, ζητούσαν από τη γιαγιά Πολυξένη συγχώρεση. Και εκείνη, με ένα κέρμα στο χέρι για το κάθε παιδί, μεσολαβούσε ανάμεσα στα παιδιά και στο Θεό, λέγοντας: “Ο Θεός να σε σχουρέσει πιδάκι ‘μ”.

Έπειτα η γιαγιά Μαγδαληνή με τη βοήθεια των μαθητών παρασκεύασαν παραδοσιακά γλυκά (λουκουμάδες - λαλαγκίτες - καταΐφι). Τα παιδιά κράτησαν σημειώσεις για τον τρόπο παρασκευής των γλυκισμάτων και γλείφοντας τα δάχτυλά τους ευχαρίστησαν τη γιαγιά Μαγδαληνή.

Στο τέλος τα παιδιά πέταξαν το χαρταετό που έφτιαξαν την προηγούμενη μέρα με την καθοδήγηση των δασκάλων τους, χρησιμοποιώντας υλικά απλά και καθημερινά, αποσπώντας το χειροκρότημα των παρευρισκομένων.

Αξιολόγηση

Μέσα από τη βιωματική προσέγγιση των εθίμων, ταξιδεύοντας νοερά στο παρελθόν μέσα από τις αφηγήσεις των γιαγιάδων, αναβίωσαν έθιμα, συμμετέχοντας με αμείωτο ενδιαφέρον και διασκέδασαν με τα αποκριάτικα παιχνίδια

ΘΕΜΑ: «Ψηφίδες του Βυζαντίου»
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΧΡΥΣΟΜΗΛΙΑΣ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: *Αγγελική Μπούμπα*
Τάξεις Ε΄



Επιλογή θέματος

Στο μάθημα της Ιστορίας “Στα Βυζαντινά χρόνια” και σε αρκετές ενότητες του μαθήματος των Θρησκευτικών γνωρίζουμε πολλές πτυχές της Βυζαντινής ιστορίας.

Ξεκινώντας λοιπόν από αυτά τα δεδομένα αλλά και από την επιθυμία των μαθητών να γνωρίσουν καλύτερα τους Βυζαντινούς προγόνους μας, επιλέξαμε το παραπάνω θέμα.

Στόχοι

1. Να νιώσουν οι μαθητές την ιστορική μας συνέχεια στον ελληνικό χώρο.
2. Να ταξιδέψουν με τη φαντασία τους στη βυζαντινή κοινωνία.
3. Να συγκρίνουν έθιμα, συνήθειες, παραδόσεις, καταστάσεις του χθες και του σήμερα.
4. Να αναζητήσουν την προέλευση κάποιων στοιχείων της εποχής μας που μπορεί να έχουν τις ρίζες τους στο Βυζάντιο.
5. Να συνειδητοποιήσουν πόσο καλό είναι για ένα λαό να γνωρίζει την ιστορία του, πολύ δε περισσότερο σήμερα που ζούμε στην εποχή της παγκοσμιοποίησης.

Διαθεματική προσέγγιση

Σύνδεση του θέματος με τα μαθήματα της γλώσσας των Μαθηματικών, της Φυσικής, της γεωγραφίας και της Αισθητικής Αγωγής.

Μεθοδολογία του προγράμματος

Για την επεξεργασία του θέματος ακολουθήσαμε την μέθοδο των σχεδίων εργασίας. Τα σχέδια εργασίας που πραγματοποιήσαμε βασίζονται πάνω σε προτάσεις για δραστηριότητες, που αναφέρονται στο ομώνυμο θέμα του προγράμματος “ΜΕΛΙΝΑ - Εκπαίδευση και Πολιτισμός” τροποποιημένα και διανθισμένα με ιδέες των μαθητών. Πιο συγκεκριμένα, επεξεργασία πληροφοριών και υλικού, καταγραφή στοιχείων, δημιουργία ψηφιδωτών, ερωτηματολόγια, δημιουργία εργασιών με κείμενο και κολάζ και τέλος επινοήση ενός παιχνιδιού με λέξεις - κλειδιά από τη Βυζαντινή εποχή.

Τα παιδιά χωρίστηκαν σε ομάδες των δύο ατόμων. Κάθε ομάδα συνεργαζόταν με τις υπόλοιπες όποτε κρινόταν απαραίτητο.

Δραστηριότητες του προγράμματος

1. Κάθε ομάδα πήρε δύο με τρεις ενότητες (ανάλογα με τις δυνατότητες των μαθητών), οι οποίες αφορούσαν διάφορες πτυχές της βυζαντινής κοινωνίας. Κριτήριο επιλογής ήταν τα ενδιαφέροντα της κάθε ομάδας.
2. Αφού μελέτησαν το υλικό, τόσο αυτό του προγράμματος όσο και διάφορα βιβλία που έφεραν στο σχολείο, κατέγραψαν τα βασικά σημεία και έκαναν συγκρίσεις και παραλληλισμούς με τη σημερινή εποχή αλλά και με όσα είχαμε αναφέρει στα σχολικά μαθήματα.
3. Στη συνέχεια δημιούργησαν ψηφιδωτές εικόνες περιεχόμενο αλλά και “γραπτά”, ψηφιδωτά με πληροφορίες από την καθημερινή ζωή στο Βυζάντιο.
4. Ακολούθως, κάθε ομάδα έφτιαξε ερωτηματολόγιο και εργασίες σχετικές με τις ενότητες που επεξεργάστηκε.
5. Στο τέλος όλοι μαζί δημιουργήσαμε ένα παιχνίδι με λέξεις - κλειδιά από τη Βυζαντινή εποχή.

Αξιολόγηση

Τα παιδιά επεξεργάστηκαν το θέμα με ιδιαίτερο ζήλο και αδιάκοπο ενδιαφέρον. Θέλω να πιστεύω ότι ωφελήθηκαν, γιατί συνήθισαν να δουλεύουν ομαδικά και γνώρισαν μια σημαντική περίοδο της ιστορίας μας μέσα από την προσωπική τους έκφραση και δημιουργία.

ΘΕΜΑ: «Έργα... πολιτισμού και περιβάλλοντος»
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΑΛΕΙΑΣ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Δημήτριος Παπαγιαννόπουλος
Τάξεις ΣΤ'



Η διαπίστωση

1. Ο Δήμος τοποθέτησε καινούρια καλάθια απορριμμάτων σε διάφορα σημεία χωριού.
2. Πολλές πινακίδες του Δήμου είναι καρφωμένες πάνω σε δέντρα.
3. Πολλές διαφημιστικές πινακίδες είναι επίσης τοποθετημένες στα δέντρα.
4. Πολλά δέντρα είναι πληγωμένα από διάφορες παρεμβάσεις.
5. Κακή η εικόνα και το παράδειγμα για τους μικρούς και τους μεγάλους, ντόπιους και ξένους.

Ενέργειες μαθητών

1. Φωτογράφιση των δέντρων, πινακίδων και καλάθιων.
2. Ανάπτυξη ερωτηματολογίου και συνέντευξη από κατοίκους.
3. Καταγραφή των σημείων αναφοράς.
4. Συνάντηση με τον Πρόεδρο του Τοπικού Συμβουλίου
5. Επιστολή προς το Δημοτικό Συμβούλιο.

Προτάσεις

1. Να κατεβούν οι πινακίδες και τα καλάθια από τα δέντρα και να τοποθετηθούν σε στύλους.
2. Να καθαριστούν τα δέντρα από διαφημιστικές πινακίδες και άλλα ξένα αντικείμενα.
3. Να βοηθήσουν οι μαθητές στις εργασίες αποκατάστασης.
4. Να συντάξουν και να διανεμούν στους κατοίκους ενημερωτικό φυλλάδιο με δικές τους εργασίες (ζωγραφιές, ποιήματα κ.α.).
5. Να κάνουν οι μαθητές ευπρεπισμό χώρου γύρω από τα πληγωμένα δέντρα.
6. Να υιοθετήσει από ένα δέντρο κάθε μαθητής.

Δραστηριότητες

1. Δραματοποίηση “το πληγωμένο δέντρο”
2. Ανάγνωση κειμένων “Η κατάρα του πεύκου”
3. Σύνταξη φυλλαδίου με εικόνες και κείμενα.
4. Ζωγραφικές απεικονίσεις.

5. Αναφορές στο σεβασμό του περιβάλλοντος.

Αποτελέσματα

1. Ο Δήμος κατέβασε τις πινακίδες και τις τοποθέτησε σε ειδικούς πασσάλους, όπως και τα καλάθια απορριμμάτων.
2. Οι μαθητές έστειλαν ένα μεγάλο μήνυμα στις αρχές του τόπου τους και στην κοινωνία του χωριού.
3. Με τις ενέργειές τους ευαισθητοποίησαν τη μαθητική μας κοινότητα.
4. Αποκαταστάθηκε η αισθητική των χώρων γύρω από τα “πληγωμένα” δέντρα
5. Δημιούργησαν το δικό τους αρχείο για το συγκεκριμένο θέμα και έθεσαν τις βάσεις για παρόμοιες πράξεις πολιτισμού.

ΘΕΜΑ: «Η εξέλιξη της κατοικίας - Πλιθίνο σπίτι - Σύγχρονη κατοικία»
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΑΛΑΙΟΜΟΝΑΣΤΗΡΟΥ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Κατσαρού Γεωργία
Τάξεις Γ΄

Η επιλογή του θέματος έγινε με αφορμή το μάθημα της Ιστορίας που αναφέρεται στον πρωτόγονο άνθρωπο και στην Εξέλιξη των πολιτισμών. Προσδιορίσαμε το θέμα ως την εξέλιξη της κατοικίας απ' τα προϊστορικά χρόνια ως σήμερα: ΣΠΗΛΙΑ - ΞΥΛΙΝΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ - ΠΛΙΘΙΝΟ ΣΠΙΤΙ - ΠΕΤΡΙΝΟ ΣΠΙΤΙ - ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ. Η χρονική διάρκεια του προγράμματος καλύπτει ολόκληρη τη σχολική χρονιά.

Στόχοι

Να γνωρίσουν οι μαθητές την εξέλιξη της κατοικίας ανάλογα με την εποχή και τα υλικά που είχαν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν.

Να γνωρίσουν τον τρόπο κατασκευής των πλιθίων, το λάξευμα της πέτρας, την κατασκευή των κεραμιδιών και των σύγχρονων δομικών υλικών.

Να σέβονται και να εκτιμούν την πολιτισμική μας κληρονομιά και κάθε ανθρώπινο δημιούργημα.



Δραστηριότητες

Ως βασική εργασία προσέγγισης του θέματος υπήρξε η βιωματική συμμετοχή των παιδιών. Έτσι φτιάξαμε μια σπηλιά με τα μικρά πλιθιά και χτίσαμε ένα πλιθίνο σπίτι. Αρχές Μάρτη φτιάξαμε το πέτρινο σπίτι και μετά το Πάσχα θα φτιάξουμε ένα σπίτι με τούβλα και σύγχρονα δομικά υλικά. Σημαντικό ρόλο έπαιξαν οι συνεντεύξεις των μαστόρων, γιαγιάδων και παππούδων, των μηχανικών, η συλλογή φωτογραφικού υλικού, η επίσκεψη στο λαογραφικό μουσείο του χωριού και ασφαλώς η διαθεματική προσέγγιση του θέματος με τα άλλα μαθήματα και κυρίως με τομείς εφαπτόμενους με την κατοικία: την αρχιτεκτονική, τη φυσική, τη λαογραφία, τη θεατρική αγωγή, την περιβαλλοντική μελέτη, την αισθητική.

Αξιολόγηση

Οι μαθητές, κυρίως λόγω της προσωπικής τους συμμετοχής στην κατασκευή των σπιτιών και του ξεχωριστού ενδιαφέροντος που από τη φύση του παρουσιάζει το μάθημα, έδειξαν ενθουσιασμό συνεχή και εξαιρετικό ενδιαφέρον. Έτσι το πρόγραμμα καλύφθηκε δημιουργικά, αποδοτικά και ευχάριστα.

ΘΕΜΑ: «Οι εποχές»
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΗΓΗΣ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: *Αγγελική Μελετίδου*
Τάξεις Α΄

Επιλογή Θέματος

Ήταν προσιτό στην ηλικία των παιδιών. Η θέση του σχολείου ήταν κατάλληλη για παρατήρηση των θεαματικών αλλαγών της φύσης

Στόχοι

- Να εντοπίσουν τις διαφορές των εποχών.
- Να συστηματοποιήσουν δραστηριότητες ανθρώπων, ζώων, φυτών σε κάθε εποχή.

Μεθοδολογία

- Μέθοδος σχεδίων εργασίας. (Παρατήρηση, ερωτηματολόγια, πίνακες, φυλλάδια, φωτογραφίες, δημιουργία αφίσας.)
- Τα παιδιά χωρίστηκαν σε ομάδες.
- Συνεργασία
- Γονείς, παππούδες, καλλιεργητές, επαγγελματίες, κυνηγοί.



Δραστηριότητες

- Τα παιδιά παρατήρησαν δένδρα, χωράφια, καλλιέργειες, λουλούδια.
- Μάζεψαν φρούτα, καρπούς, φύλλα.
- Παρατήρησαν τα χρώματα της κάθε εποχής.
- Έφεραν πληροφορίες για τις δραστηριότητες - ασχολίες των κατοίκων.
- Συγκέντρωσαν πληροφορίες για τη συμπεριφορά ζώων-φυτών.
- Διάβασαν ιστορίες, παραμύθια, αινίγματα, ποιήματα.
- Έκαναν χειροτεχνίες με τα υλικά της φύσης.
- Έγινε συλλογή φρούτων, καρπών. Κολλάζ. Πουαντιγισμός. Μουσική: 4 εποχές του Βιβάλντι.
- Δημιούργησαν μαθηματικά προβλήματα.

Αξιολόγηση

- Τα παιδιά ενθουσιάστηκαν με το πρόγραμμα.
- Συμμετείχαν στις δραστηριότητες με κέφι.
- Συστηματοποίησαν και εμπλούτισαν τις γνώσεις τους για τις εποχές.
- Την Άνοιξη φυτέψαμε σπόρους και βολβούς για να παρακολουθήσουμε από κοντά την ανάπτυξη των φυτών.
- Το πρόγραμμα ενθουσίασε ιδιαίτερα τους γονείς. Έγινε παρουσίαση του προγράμματος σε εκδήλωση του σχολείου.

ΘΕΜΑ: «Τα μέσα συγκοινωνίας και μεταφοράς στην ξηρά»
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΚΟΥΤΣΟΜΥΛΙΩΝ ΤΡΙΚΑΛΩΝ
Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: Ντιναπόγια Βασιλική, Κοτούπα Ευδοκία



Στόχος

Οι μαθητές καθημερινά βιώνουν τα μέσα συγκοινωνίας και μεταφοράς στην ξηρά, χρησιμοποιούν κάποιο από αυτά και γι' αυτό θεωρήθηκε απαραίτητο:

- Να γνωρίσουν την εξέλιξή τους και κυρίως τη χρήση τους.
- Να κατανοήσουν τους κανόνες συμπεριφοράς για μια ασφαλή μετακίνηση.
- Να πληροφορηθούν τις επιπτώσεις στο περιβάλλον, την υγεία και την οικονομία.
- Να μάθουν να συζητούν, να στηρίζουν τις απόψεις τους και να αποκτήσουν αυτοπεποίθηση.

Δραστηριότητες

1. Τα παιδιά χωρισμένα σε τέσσερις ανομοιογενείς ομάδες, αρχικά ανέλαβαν την έρευνα και συγκέντρωση υλικού, με τη βοήθεια των οικογενειών τους και ανάλογα με τις δυνατότητές των.
2. Επίσκεψη σε έκθεση αυτοκινήτων.
3. Επίσκεψη σε διασταύρωση αυτοκινητόδρομου με σιδηροδρομική γραμμή και παρατήρηση της διέλευσης του τρένου.
4. Διήγηση εμπειριών σχετικών με αυτοκίνητα (ταξίδι, μετακόμιση, μεταφορά εμπορευμάτων).
5. Αναγνώριση μέσων συγκοινωνίας και μεταφοράς στην ξηρά (Ι. Χ., φορτηγό, λεωφορείο, τρένο, TAXI, μοτοποδήλατο, ποδήλατο, κ.λπ.).
6. Διάκριση των μέσων ως προς τη χρήση τους (επιβατηγά, φορτηγά, ειδικής χρήσης).
7. Αστική και υπεραστική συγκοινωνία.
8. Αναφορά σε σχετικά επαγγέλματα (Οδηγός, τεχνίτης αυτοκινήτου, μηχανοδηγός κ.λπ.).
9. Χώροι εξυπηρέτησης μέσων συγκοινωνίας (σιδηροδρομικός σταθμός, σταθμός λεωφορείων, συνεργείο, βενζινάδικο κ.λπ.).
10. Παρατήρηση παλιών και καινούριων αυτοκινήτων.
11. Μιμητικό παιχνίδι: Ένα ταξίδι. Ετοιμασία αποσκευών, μετάβαση στο σταθμό, έκδοση εισιτηρίου, το τρένο έρχεται, επιβίβαση.
12. Δημιουργία έκθεσης με μέσα συγκοινωνίας - παιχνίδια που έφεραν τα παιδιά.
Παρατήρηση και προβληματισμός: Πόσα είναι τα αυτοκίνητα; Πόσα είναι όμοια; Τι σχήμα έχουν; Πώς ονομάζεται το καθένα;
13. Παρατήρηση τροχών - σχεδιασμός κύκλου - αναγνώριση του κυκλικού σχήματος σε λέξεις - φώνημα Ο.
14. Πειράματα που αναφέρονται στις σχέσεις: αυτοκίνητο και τροχός, αυτοκίνητο και βάρος, αυτοκίνητο και κλίση επιπέδου, αυτοκίνητο και είδος επιφάνειας.
15. Τα μέσα συγκοινωνίας σε σχέση με την υγεία, χρησιμοποίηση μέσων που δε ρυπαίνουν την ατμόσφαιρα (ποδήλατο) και εθισμός στο περπάτημα.
16. Χειροτεχνικές κατασκευές, κολάζ, ζωγραφική.

Αξιολόγηση

- Αναπτύχθηκε το πνεύμα συνεργασίας.
- Αναγνωρίζουν τα μέσα συγκοινωνίας και μεταφοράς στην ξηρά και την εξέλιξή τους.
- Γνωρίζουν τη διαδικασία πραγματοποίησης ενός ταξιδιού.
- Αντιλαμβάνονται το ρόλο του αυτοκινήτου στις καθημερινές δραστηριότητές μας.
- Κατανοήθηκαν οι προγραμματισμένες δεξιότητες.
- Ευαισθητοποιήθηκαν ως προς τη μόλυνση του περιβάλλοντος.

ΘΕΜΑ: «Καραγκούνικος γάμος»
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΚΕΦΑΛΟΒΡΥΣΟΥ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: *Ευαγγελία Σουγλιέρη*



Επιλογή θέματος

Αφορμή για το συγκεκριμένο θέμα δόθηκε από τα ίδια τα παιδιά, όταν μετά από ένα πλούσιο σε εμπειρίες Σαββατοκύριακο, είχαν πάρα πολλά να διηγηθούν για κάποιες κοινωνικές εκδηλώσεις που έγιναν στο χωριό τους (γάμος-βάπτιση) και που τα ίδια ήταν θεατές.

Στόχοι

- Να γνωρίσουν τα παιδιά τις διάφορες κοινωνικές εκδηλώσεις και μέσα απ' αυτές, τα ήθη και έθιμα του λαού μας, έτσι ώστε να γίνουν οι συνεχιστές της εθνικής μας κληρονομιάς.
- Να έρθουν σε επαφή με την τέχνη και να γνωρίσουν μέσα από τους πίνακες Ελλήνων και ξένων ζωγράφων, τη λαογραφική μας παράδοση.
- Να ανοίξουμε το σχολείο στον κόσμο των ενηλίκων για να έρθουν τα παιδιά σε επαφή μ' αυτόν, με σκοπό να γίνουν αργότερα δημιουργικά του μέλη, αλλά και υπεύθυνοι και συνειδητοί πολίτες.

Ιδεόγραμμα

Στάδια που ακολουθήθηκαν

- A. Στάδιο Προβληματισμός
- B. Στάδιο Σχεδιασμός Ιδεογράμματος
- Γ. Στάδιο Δραστηριότητες
- Δ. Στάδιο Παρουσίαση

Στο τελευταίο στάδιο, την παρουσίαση, ήταν επιθυμία των παιδιών, να αναπαραστήσουν ξανά το γάμο και τα τοπικά τους έθιμα, αφού αυτή τη φορά καλέσουμε και τους γονείς τους και όλους όσους βοήθησαν στο να υλοποιηθεί αυτό το πρόγραμμα, καθώς επίσης να κάνουμε μια έκθεση με όλα όσα φτιάξαμε κατά τη διάρκεια του προγράμματος.

Αξιολόγηση

Κατά τη διάρκεια του προγράμματος, τα παιδιά συνεργάστηκαν, αντάλλαξαν απόψεις, ήρθαν σ' επαφή με ενήλικες (ιερέα, ζωγράφο, ηλικιωμένους, χοροδιδάσκαλο), έργα Ελλήνων και ξένων ζωγράφων, και γενικότερα με τη λαϊκή μας κληρονομιά.

Φυσικά όλα αυτά έγιναν με την πολύτιμη συμβολή όλων όσων προαναφέρθηκαν, αλλά και από το ενδιαφέρον των ίδιων των παιδιών που έμεινε αμείωτο έως το τέλος του προγράμματος.

Το ενδιαφέρον τους όμως, δεν στάθηκε μόνο στις κοινωνικές εκδηλώσεις, αλλά πιο πολύ στα ήθη και έθιμα που τις συνοδεύουν.

Εκείνο που πρέπει επίσης να σημειωθεί είναι το ενδιαφέρον τους και η επιθυμία τους να μάθουν όλο και περισσότερα για τους ζωγράφους (Ελληνες και ξένους), να θέλουν να δουν και άλλα έργα τους, με αποτέλεσμα να δεσμευτούμε ότι θα ξανασζητήσουμε για αυτούς και θα ξαναδούμε και άλλα σπουδαία τους έργα.

Εκείνο που απομένει τώρα είναι να οργανώσουμε μια επίσκεψη σε μια γκαλερί, ή σε κάποια έκθεση ζωγραφικής για να μπορέσουν να έχουν έτσι μια πιο σαφή και ολοκληρωμένη άποψη για τους πίνακες και τους δημιουργούς τους.

ΘΕΜΑ: «Το νερό»
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΚΛΟΚΟΤΟΥ
Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: Τσιβίκη Αναστασία, Τσιαπτασιάκη Ειρήνη



Σκοπός

Να κατανοήσουν τα νήπια τη χρησιμότητα του νερού

Στόχοι

- Να γνωρίσουν τις ιδιότητες του νερού κάνοντας πειράματα
- Να κατανοήσουν την αξία του νερού στην καθημερινή ζωή του ανθρώπου, των ζωντανών οργανισμών, φυτών.
- Να κατανοήσουν την σπουδαιότητα της ορθής χρήσης του νερού και της οικονομίας και προστασίας στην οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη των λαών
- Οι μέθοδοι διδασκαλίας που χρησιμοποιήθηκαν ήταν η μέθοδος των σχεδίων εργασίας και ιστοριογραμμής, που βασίζονται στη θεωρία δομισμού και εξασφαλίζουν υψηλό κίνητρο μάθησης και ενεργή συμμετοχή των παιδιών.

Δραστηριότητες - Διαθεματικές προσεγγίσεις

Γλώσσα: Καλλιέργεια γλωσσικής έκφρασης, εμπλουτισμός λεξιλογίου με παραμύθια, ποιήματα, παροιμίες, ιστορίες, παιχνίδια για τα καιρικά φαινόμενα και καταγραφές τους. Ο κύκλος του νερού.

Μαθηματικά: Αντιστοιχίσεις παιδιών με ομπρέλες και αδιάβροχα.

Πειραματισμοί των παιδιών με άδεια νερού από την κανάτα σε ποτήρια για την κατανόηση του αμετάβλητου της ποσότητας. Πειράματα επίπλευσης, βύθισης, διάλυσης, εξάτμισης, υγροποίησης (κλειστή γυάλα με φυτά που ποτίζουμε, ο δίσκος που κλαίει πάνω από την κατσαρόλα που βράζει)

Πείραμα για την οξείδωση σιδερένιων αντικειμένων από το νερό. Ομαδοποιήσεις - ταξινομήσεις

Παιδί και περιβάλλον.

Μαγειρική. Κίνδυνοι από το καυτό νερό, παρατήρηση βρασμού. Πότισμα λουλουδιών. Σπορά οσπρίων. Παρακολούθηση και καταγραφή της εξέλιξής τους. Πλένουμε τα παιχνίδια μας, τις μπότες μας. Μπουγάδα των ρούχων από το κουκλόσπιτο. Ανάμιξη με νερό (χώμα, γύψος)

Συζητήσεις για κινδύνους (σπάσιμο σωλήνων ύδρευσης, πλημμύρες, πνιγμοί ...)

Επίσκεψη στην πυροσβεστική, στο ποτάμι, στις πηγές, στο κολυμβητήριο ...)

Πραγματικό ενυδρείο για παρακολούθηση. Κάνουμε μόνοι παγωτό ξυλάκι.

Χαρτογράφηση του κύκλου του νερού - χλωρίδα πανίδα. Κατασκευή ανάγλυφου κολλάζ-μακέτας .

(Γεωγραφία και αισθητική αγωγή). Κάθε μέρα τα νήπια είχαν ιδέες για συμπλήρωση και ιστορίες. Φώτα θρησκευτική παράδοση.

Αξιολόγηση.

Τα νήπια απέκτησαν ποικίλες γνώσεις σχετικά με το νερό και γνώρισαν τη χρησιμότητά του. Η αξιολόγηση των γνώσεων των νηπίων έγινε με τα παιχνίδια ρόλων, τις καλλιτεχνικές τους δημιουργίες, αλλά κι από τις στάσεις και τα συναισθήματα διαδικασίας. Σημασία έχει ότι τα παιδιά ερευνήσαν, έμαθαν και διασκέδασαν

ΘΕΜΑ: «Το βαμβάκι»
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΖΑΡΚΟΥ
Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: *Καραστογιάννη Παναγιώτα, Πράντζου Μαρία, Τσιτσώνη Γλυκερία*



Επιλογή θέματος

Το συγκεκριμένο θέμα αναδύθηκε από το ενδιαφέρον των παιδιών να γνωρίσουν τα πάντα γύρω από το βαμβάκι καθώς η καλλιέργειά του αποτελεί κυρίαρχο στοιχείο στο περιβάλλον τους

Σχεδιασμός

Το πρόγραμμα εκπονήθηκε μέσα στο Ενιαίο Διαθεματικό Πλαίσιο, για το Νηπ/γείο (μέθοδος Project) από 3-11-2003 ως 27-11-2003. Ο σχεδιασμός της πορείας εργασίας έγινε με καταγραφή ιδεών των παιδιών. Ακολούθησε η οργάνωση τους σε ομάδες και η συγκέντρωση υλικού.

Στόχοι

Να προσεγγίσουν βιωματικά τη γνώση μέσα από τη δυναμική της ομάδας στα πλαίσια της Ευέλικτης Ζώνης με προβληματισμούς παρατηρήσεις ανταλλαγές απόψεων, προβληματισμούς.

Συνεργασία: Σχολική σύμβουλο ΠΕ, γονείς.

Υλοποίηση προγράμματος - Διεξαγωγή δραστηριοτήτων

- Μαθηματικά: συγκρίσεις, ομαδοποιήσεις, ταξινομήσεις, αντιστοιχήσεις, έννοια διατήρησης ποσότητας με δραστηριότητες σχετικές με το βαμβάκι.
- Γλώσσα: Συζητήσεις, προβληματισμοί πίνακες αναφοράς, γλωσσικές ασκήσεις (επίθετα: π.χ. Βαμβακερός, σύνθετες λέξεις π.χ. βαμβακοπαραγωγός, αντίθετες π.χ. ελαφρύ - βαρύ) συνεντεύξεις κατά τη διάρκεια των επισκέψεων παροιμίες, αινίγματα για το βαμβάκι, προσκλήσεις για το γεωπόνο και τους γονείς.
- Γεωγραφία: Εντοπισμός στο χάρτη περιοχών με βαμβακοκαλλιέργειες μελέτη των συμβόλων του χάρτη.
- Ιστορία: Γνωριμία με την προέλευση και την εξέλιξη του βαμβακιού στο χρόνο.
- Δημιουργία και Έκφραση
 - Εικαστικά: Ατομικές, ομαδικές εργασίες, ζωγραφική, κολάζ, υφαντική
 - Μουσική και Δραματική Τέχνη:

Ποιήματα, τραγούδια, παραμύθια με μιμητικές κινήσεις, παντομίμες, δραματοποίηση

- Φυσικές επιστήμες: Τα παιδιά φύτεψαν σπόρους παρατήρησαν τα στάδια ανάπτυξης των φυτών και πειραματίστηκαν με τις επιπτώσεις της έλλειψης του φωτός, του νερού, του οξυγόνου. Ενημερώθηκαν από το γεωπόνο για τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα την χρήση των φυτοφαρμάκων στην καλλιέργεια του βαμβακιού.

Επισκέψεις

Σε χωράφι με βαμβάκι γεφυροπλάστιγγα, εκκοκιστήριο, εργοστάσιο παραγωγής υφασμάτων. Επίσκεψη γεωπόνου και βαμβακοπαραγωγού στο νηπ/γείο.

Αξιολόγηση

Το ενδιαφέρον των παιδιών ήταν αμείωτο, ως το τέλος του προγράμματος και έμαθαν να εργάζονται ομαδικά. Απέκτησαν βιωματικά πολλές γνώσεις για την καλλιέργεια και τη χρησιμότητα του βαμβακιού και πολλές εμπειρίες προήλθαν από τις επισκέψεις. Οι αρχικοί στόχοι επιτεύχθηκαν σε κλίμα ενθουσιασμού και χαράς.

ΘΕΜΑ: «Το δάσος»
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΜΠΑΡΑΣ ΤΡΙΚΑΛΩΝ
Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: Ουρανία Παπακόστα, Ευαγγελία Αβραμιώτη



Γενικός σκοπός

- Να ευαισθητοποιηθούν τα παιδιά για το περιβάλλον και ειδικά για το δάσος
- Να καταλάβουν την αξία για τη ζωή μας.
- Να νιώσουν υπεύθυνα από αυτή την ηλικία για την προστασία του.

Προβληματισμός

Το δάσος είναι ένα από τα κρίσιμα θέματα της τοπικής, εθνικής και παγκόσμιας προτεραιότητας και προσφέρεται για διαθεματική προσέγγιση. Βλέποντας από το σχολείο μας το δασάκι του Προφήτη Ηλία, συμφωνούν ότι τους αρέσει πολύ να συζητήσουμε γι' αυτό, να το επισκεφτούμε και να μάθουν όσα περισσότερα γίνεται. Φτιάχνουμε λοιπόν το ερωτηματολόγιό μας.

Ερωτηματολόγιο

- Τι είναι δάσος;
 - Τι υπάρχει στο δάσος; Ποια ζώα ζουν εκεί, ποια πουλιά και τι άλλο;
 - Σε τι μας χρησιμεύει το δάσος; Τι μας δίνει;
 - Ποιος φυλάει το δάσος;
 - Από τι κινδυνεύει το δάσος;
- Συμφωνούμε να ψάξουμε και να φέρουμε όσες πληροφορίες μπορούμε για το δάσος στο σχολείο μας.

Πλάνο εργασίας

Μέσα από τις ερωτήσεις των παιδιών, τις γνώσεις τους και τις επιθυμίες τους, βρίσκουμε τους επιμέρους στόχους που πρέπει να πετύχουμε με κατάλληλες δραστηριότητες στη Γλώσσα, τα Μαθηματικά, το Φυσικό Περιβάλλον, τη Μουσική, τη Φυσική Αγωγή, τη Γεωγραφία και τα Εικαστικά.

Δραστηριότητες

- Συζητάμε για το Ζωικό Βασίλειο. Ζώα, Πουλιά, Ερπετά, Έντομα.
- Φυτικό Βασίλειο. Δέντρα, Λουλούδια, Θάμνοι, Χόρτα.
- Συζήτηση. Για τα Νερά, Πηγές, Ποτάμια, Λίμνες, Μονοπάτια, Ξέφωτα.
- Δάσος και Άνθρωπος. Να μάθουν τη χρησιμότητα του δάσους, δασικά προϊόντα και τα σχετικά επαγγέλματα [ξύλοκόπος, δασολόγος, δασοφύλακας, βιολόγοι, εξερευνητές]
- Προστασία του δάσους, Καμένο δάσος, Αναδάσωση.
- Ακούνε παραμύθια-ιστορίες, πάρα πολλά Ποιήματα-Αινίγματα-Παροιμίες
- Διαβάζουν όπως μπορούν [ονόματα ζώων, πουλιών, δέντρων κ.λπ.] Ανάγνωση
- Γράφουν όπως μπορούν [δέντρα, έλατα, πεύκα/ρίζα, κορμός, κλαριά
- Γράφουν πινακίδες με μηνύματα σε χαρτί κάνσον. Γραφή
- Συγκρίνουν δέντρα ψηλά-χαμηλά, χοντρά-λεπτά, κορμούς.
- Ομαδοποιούν ζώα-πουλιά-δέντρα κ.λπ. Μαθηματικά
- Μετρούν δέντρα-λουλούδια
- Βρίσκουν στο χάρτη μέρη με δάση-ζούγκλες-ερήμους. Γεωγραφία
- Φτιάχνουν το δάσος σε μεγάλο χαρτί του μέτρου [ομαδική εργασία].
- Ζωγραφίζουν δέντρα και ζώα με τα οποία φτιάχνουν μια ιστορία σε βιβλίο. Εικαστικά
- Ακούνε από κασέτα ήχους ζώων-πουλιών και τους αναγνωρίζουν-Μαθαίνουν τραγούδια. Μουσική.
- Παίζουν διάφορα ομαδικά παιχνίδια - Κυνηγίο - Λαγού στο δάσος. Φυσική Αγωγή.
- Μαθαίνουν για την προέλευση του χαρτιού από το ξύλο - Ανακύκλωση - Σήμα ανακύκλωσης.

- Πειραματίζονται και ανακυκλώνουν τα ίδια τα παιδιά, καινούριο χαρτί από το παλιό

Παρουσίαση

Ακούγοντας την ιστορία το καμένο δέντρο τα παιδιά θέλησαν να το δραματοποιήσουν. Ετοιμάσαμε όλοι μαζί τα σκηνικά και τα κοστούμια και το παρουσιάσαμε στους γονείς.

Αξιολόγηση

Όλα τα παιδιά αισθάνονται ευχαριστημένα για το θέμα που επεξεργάστηκαν. Συζητούν τι τους άρεσε περισσότερο και τι θα ήθελαν να μάθουν ακόμα. Διαβάζουμε μια μια τις ερωτήσεις από το ερωτηματολόγιο και βλέπουμε αν απαντήθηκαν όλες.

- Όλες οι δραστηριότητες έγιναν σε μικρές ομάδες των παιδιών ή ατομικά από όλο το τμήμα.

ΘΕΜΑ: «Υγιεινή του στόματος»
1^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΑΛΑΜΑ
Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: *Αλεξάνδρα Μπατζιάνα, Ευφροσύνη Σουλτσιώτου*
Τάξη Α΄

Σκοπός του θέματος είναι να γνωρίσουν και να ευαισθητοποιηθούν τα παιδιά στην υγιεινή του στόματός τους. Με τη γνώση να αποβάλλουν το «φόβο» του οδοντιάτρου. Με πληροφορίες, διάλογο και ανταλλαγή εμπειριών ενημερώνονται σωστά γι' αυτό το θέμα. Δημιουργούν σχετικές ζωγραφιές και απαντούν σε ερωτηματολόγια. Στο επόμενο τρίμηνο έχουν προγραμματιστεί επισκέψεις σε οδοντιάτρους.

ΘΕΜΑ: «Το παραμύθι και τα παιδιά»
1^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΑΛΑΜΑ
Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: *Λάιος Θωμάς, Παναγιώτου Αναστάσιος*
Τάξη Β΄

Σκοπός: Βελτίωση σημαντικών δεξιοτήτων των παιδιών (προφορική και γραπτή έκφραση, ακρόαση, ανάγνωση).
Δραστηριότητες: Ανάγνωση και ακρόαση παραμυθιών και στη συνέχεια προφορική, γραπτή και ζωγραφική απόδοσή τους. Συζήτηση για τους ήρωες και τα μηνύματα των παραμυθιών. Δημιουργία παραμυθιών από όλους τους μαθητές μαζί. Δραματοποίηση παραμυθιών. Προβολή καταστάσεων των παραμυθιών στην προσωπική τους ζωή (κατά τις θεωρίες των Άντλερ – Ντράικωρς – Ντινκμέγιερ)

ΘΕΜΑ: «Κυκλοφοριακή Αγωγή, Μαθαίνω να κυκλοφορώ με ασφάλεια»
1^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΑΛΑΜΑ
Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: *Σουλιώτη Ευανθία, Δημουλά Ζωή*
Τάξη Γ΄

Σκοπός του θέματος είναι να ευαισθητοποιηθούν τα παιδιά στο μεγάλο πρόβλημα της οδικής ασφάλειας, ώστε να κυκλοφορούν σωστά, είτε ως πεζοί, είτε ως οδηγοί ποδηλάτων. Τα παιδιά συλλέγουν πληροφορίες για ατυχήματα, παρατηρούν πινακίδες και σήματα στο δρόμο, τον πεζόδρομο και συζητούν γι' αυτά. Κατασκευάζουν φανάρια, πινακίδες και πλακάτ με μηνύματα για τους μεγάλους. Επισκέπτονται το Πάρκο της Κυκλοφοριακής Αγωγής της Καρδίτσας. Υποδύονται ρόλους πεζών, αυτοκινήτου και τροχονόμου, κάνοντας πράξη τη σωστή οδική συμπεριφορά με διασκεδαστικό και παιγνιώδη χαρακτήρα.

ΘΕΜΑ: «Από το σιτάρι στο ψωμί»
1^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΑΛΑΜΑ
Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: *Πανταζή Παρασκευή, Χρυσομάλλου Μαρία*
Τάξη Δ΄

Επιλέξαμε με τα παιδιά το συγκεκριμένο θέμα γιατί το σιτάρι είναι ένα προϊόν που παράγεται στον τόπο τους. Ακόμη αποτελεί βασική τροφή του ανθρώπου από τα πολύ παλιά χρόνια. Προϊόντα με βάση το σιτάρι βρίσκονται στο καθημερινό διαιτολόγιο των παιδιών. Ήδη με τη σπορά σιταριού στον κήπο του σχολείου μας έχουμε τη δυνατότητα να παρακολουθήσουμε την ανάπτυξη του σπόρου σε φυτό.

Με δραματοποιήσεις μικρών ιστοριών και τραγουδιών, επισκέψεις σε φούρνο, μύλο, λαογραφικό μουσείο, καλλιέργημένα χωράφια με σιτάρι, συναντήσεις με αγρότες, γεωπόνους, διαιτολόγο, τα παιδιά θα μάθουν την ωφελιμότητα του σιταριού στον ανθρώπινο οργανισμό, θα γνωρίσουν τον τρόπο καλλιέργειάς του από τα παλιά χρόνια έως σήμερα, καθώς και την παραγωγή ψωμιού και άλλων τροφών με βάση το σιτάρι.

ΘΕΜΑ: «Η παλιά ζωή στον Παλαμά μέσα από φωτογραφίες»
1^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΑΛΑΜΑ
Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: Δημουλά Βιργινία, Αβτζόγλου Ελένη, Αντωνίου Αικατερίνη
Τάξη Ε΄

Οι μαθητές της Ε΄ Τάξης παρουσιάζουν μέσα από φωτογραφίες διάφορες κοινωνικές εκδηλώσεις και στιγμιότυπα από την καθημερινή ζωή της περιοχής του Παλαμά.

Οι δραστηριότητες:

- Συλλογή, ταξινόμηση φωτογραφιών
- Συνεντεύξεις
- Επισκέψεις σε λαογραφικό μουσείο
- Παρουσίαση παραδοσιακών φαγητών
- Στατιστικά στοιχεία όσον αφορά τη διατήρηση των εθίμων.

Η ενασχόληση με το συγκεκριμένο θέμα πιστεύουμε ότι συμβάλλει στη γνώση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και τη διατήρηση της επαφής των μαθητών με την παράδοση.

ΘΕΜΑ: «Η αρχιτεκτονική των παλιών σπιτιών του τόπου μας»
1^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΑΛΑΜΑ
Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: Τσίβος Βάιος, Παναγιώτου Νίκος
Τάξη: ΣΤ΄

Το θέμα επιλέχθηκε από τους μαθητές με απώτερο στόχο να γνωρίσουν τον τρόπο κατασκευής, τα υλικά που χρησιμοποιούσαν, τη λειτουργικότητα σε σχέση με τα σημερινά δεδομένα, τα ήθη και τα έθιμα που αναπτύχθηκαν κατά την κατασκευή των σπιτιών, να γνωρίσουν το λεξιλόγιο και την ορολογία των κατασκευαστών και να συμμετάσχουν στην κατασκευή πλίνθων.

Στα πλαίσια αυτά έχουν γίνει επισκέψεις σε πλίνθινα σπίτια της περιοχής, έγινε καταγραφή και φωτογράφιση αυτών, εντοπίστηκαν διαφορές και ομοιότητες και συγκεντρώθηκαν στοιχεία για το αντικείμενο είτε με συνεντεύξεις, είτε από βιβλιογραφία που οι μαθητές οι ίδιοι εντόπισαν.

Έγιναν συζητήσεις στην Τάξη με μαστόρους της εποχής εκείνης, καθώς και με σύγχρονους πολιτικούς μηχανικούς, ώστε να γίνει η σύγκριση αλλά και η ανάδειξη της δημιουργικής ικανότητας της εμπειρίας με την επιστήμη.

Γνώρισαν τα εργαλεία που χρησιμοποιούνταν, κατέγραψαν τις ονομασίες τους και υπάρχουσες παραλλαγές και προγραμματίζεται επίσκεψη στο Λαογραφικό Μουσείο Παλαμά όπου φυλάσσονται πολλά τέτοιου ενδιαφέροντος εργαλεία.

ΘΕΜΑ: «Η λαϊκή αγορά»
6/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΙΤΕΑΣ, ΚΑΡΑΙΤΣΑΣ
Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: *Ειρήνη Μπαντέλα, Τριανταφυλλιά Νταουτά*
Τάξη Α' & Β'

Σκοπός:

Η εστίαση του ενδιαφέροντός μας στα φρούτα και στα λαχανικά έγινε με σκοπό να ενημερωθούν τα παιδιά γι' αυτά και να ευαισθητοποιηθούν στην υγιεινή διατροφή.

Δραστηριότητες:

Επίσκεψη στη λαϊκή αγορά, σπορά διαφόρων λαχανικών στα παρτέρια του σχολείου και αναπαράσταση της λαϊκής αγοράς στην Τάξη.

Αριθμός μαθητών: 18

ΘΕΜΑ: «Τα παραδοσιακά μας παιχνίδια»
6/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΙΤΕΑΣ, ΚΑΡΑΙΤΣΑΣ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: *Ελευθερία Γαλάτου*
Τάξη Γ'

Στόχοι:

Να γνωρίσουμε και να παίξουμε παιχνίδια που χάνονται στα βάθη των αιώνων, από την αρχαιότητα ως σήμερα. Παιχνίδια που αναπτύσσουν την κοινωνικότητα, τη φιλία, την αγωνιστικότητα. Παιχνίδια με πολύπλοκους κανονισμούς που ακονίζουν το μυαλό και τις δεξιότητες αφού με τις κατασκευές τους είχαν την προσωπική σφραγίδα του κάθε παίκτη.

Να κάνουμε ένα ταξίδι στο χρόνο φτάνοντας στην Αρχαία Ελλάδα και να γνωρίσουμε τα παιχνίδια εκείνων των παιδιών.

Να εντυπωσιαστούμε από τη συνέχεια που υπάρχει ανάμεσα στην αρχαία και στη σημερινή εποχή, αφού η ελληνική ιστορία συνεχίζεται χωρίς διακοπές και από γενιά σε γενιά μεταδίδονται οι συνήθειες και τα έθιμα.

Δραστηριότητες:

Συλλογή, καταγραφή, κατασκευή και αναπαράσταση των παραδοσιακών παιχνιδιών.

Αριθμός μαθητών: 17

ΘΕΜΑ: «Διατροφή και υγεία»
6/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΙΤΕΑΣ, ΚΑΡΑΙΤΣΑΣ
Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: *Ζωή Τσαμούδαλη, Παπαδημητρίου Φωτεινή*
Τάξη Δ' & Στ'

Σκοπός:

Να μάθουν τα παιδιά να διατρέφονται σωστά.

Δραστηριότητες:

Επίσκεψη στη λαϊκή αγορά. Ομιλία διαιτολόγου στο σχολείο σχετικά με το θέμα. Συλλογή και επεξεργασία σχετικού υλικού.

Αριθμός παιδιών: 21

ΘΕΜΑ: «Ο ιερός ναός του Αγίου Αθανασίου»
6/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΙΤΕΑΣ, ΚΑΡΑΙΤΣΑΣ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: *Απόστολος Νέστωρας*
Τάξη Ε'

Σκοπός:

Είναι να διαπιστώσουν οι μαθητές ότι η ιστορία είναι μια ολότητα, είναι μια συνέχεια, πως το παρόν είναι συνδεδεμένο άμεσα με το παρελθόν.

Δραστηριότητες:

Συλλογή και επεξεργασία υλικού σχετικού με το θέμα.

Αριθμός μαθητών: 10

ΘΕΜΑ: «Τα φυτά του χωριού μου σε αυλές σπιτιών, πεζοδρόμια, πλατεία του χωριού»
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΚΡΥΧΩΡΙΟΥ
Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: Βούλγαρη Σοφία, Σαμαράς Λάμπρος
Τάξεις Α' & Β'

Σκοπός:

Να γνωρίσουν τα φυτά του χωριού τους.

Στόχοι:

Να μάθουν να ξεχωρίζουν πολλά από αυτά. Να ευαισθητοποιηθούν και να τα προσέχουν. Ωφέλειες των φυτών. Να μάθουν τις έννοιες αειθαλή - φυλλοβόλα φυτά. Συμπεριφορά επιλεγμένων φυτών σε κάθε εποχή.

Δραστηριότητες που έγιναν:

Περιηγήσεις σε αυλές σπιτιών, στην πλατεία του χωριού, στην αυλή του σχολείου. Αναγνώριση φυτών, συλλογή φύλλων, αποξήρανση, ζωγραφιές φυτών για κάθε εποχή.

ΘΕΜΑ: «Το χωριό μου στα παλιά χρόνια από αφηγήσεις, φωτογραφίες, αντικείμενα».
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΚΡΥΧΩΡΙΟΥ
Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: Μαγαλιός Χρήστος, Μούστου Γιαννούλα
Τάξεις Γ' & Δ'

Σκοπός:

Να γνωρίσουν τον παλιότερο τρόπο ζωής των Μακρυχωριτών.

Στόχοι:

Να μάθουν από τους γεροντότερους για έθιμα που σήμερα έχουν χαθεί.

Πώς γίνονταν ο γάμος. Πώς έφτιαχναν τα ρούχα τους, τα στρωσίδια τους, τα υλικά καθημερινής χρήσης. Κοιτάζοντας παλιές φωτογραφίες να μάθουν περισσότερα για τα παλιότερα χρόνια. Σύγκριση με τη σημερινή εποχή.

Δραστηριότητες που έγιναν:

Επίσκεψη σε σπίτια του χωριού. Συνομιλία με τους παππούδες και τις γιαγιάδες τους και αφήγηση από αυτούς παλιών ιστοριών. Εξιστόρηση γιαγιάδων για το γάμο τους. Επίδειξη λειτουργίας του αργαλειού, πώς έγνεθαν το μαλλί και έφτιαχναν το νήμα, πώς χρησιμοποιούσαν την ανέμη και τη ρόκα, πλέξιμο. Ψήσιμο σε γάστρα. Έκθεση παλιών φωτογραφιών. Έκθεση ειδών λαϊκής τέχνης.



Από την έκθεση ειδών λαϊκής τέχνης στο Δημοτικό Σχολείο Μακρυχωρίου.



Από επίσκεψη σε σπίτι του χωριού.

ΘΕΜΑ: «Η φύση μέσα από λογοτεχνικά κείμενα»
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΚΡΥΧΩΡΙΟΥ
Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: Κόκκαλη Αναστασία, Ασκητής Σεραφείμ
Τάξεις Ε' & ΣΤ'

Μελέτη λογοτεχνικών κειμένων σχετικά με τη φύση, απαγγελίες σχετικών ποιημάτων. Συνεργασίες με το ΚΠΕ Μουζακίου: Συμμετοχή με θεατρικό δρώμενο σε συνέδριο με θέμα «Λογοτεχνία και φύση». Διασκευή και γύρισμα σε ταινία το βιβλίο του Γιώργου Μπόντη «Λαμπερά αγκάθια» (DVD και βιντεοκασέτα διάρκειας 30 λεπτών.) Συμμετοχή σε CD με τίτλο «η λογοτεχνία της φύσης» (Θεατρικό Εργαστήρι Εκπ/κών Καρδίτσας –Μουσικό Γυμνάσιο Καρδίτσας).

Θέμα: «Ανάλυση – Σύνθεση Χρωμάτων Από Τα Φυσικά
«Όταν Τα Χρώματα Γίνονται Τέχνη»

Επίσκεψη του ζωγράφου - γλύπτη Γιάννη Τρούκη στην Τάξη μας.
Θεωρία: Γνωριμία με τα χρώματα.
Πράξη: Πώς τα χρώματα δημιουργούν έργα τέχνης.
Επίσκεψη στο εργαστήριό του. Πινακοθήκη Καρδίτσας. Πίνακες Γιολδάση.
Κατάταξη τους ανάλογα με τα χρώματα που χρησιμοποίησε. Δραματοποίηση τριών ζωγραφικών πινάκων του.
Επίσκεψη στη σχολή χορού της κ. Καραπαναγιώτη.
Χορογραφία με τίτλο: χοροχρώματα.



Από τα γυρίσματα της ταινίας «Λαμπερά αγκάθια».



Γνωριμία με τα χρώματα.

ΘΕΜΑ: «Σιτάρι-Αλεύρι-Ψωμί: Το ψωμί και η συμβολή του στη διατροφή του ανθρώπου»
4/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΓΕΦΥΡΙΩΝ, ΚΑΡΑΙΤΣΑΣ
Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: Πυργαντή Αγορίτσα, Ζησοπούλου Μαρία, Νεβράντζας Βάιος, Σακκάς Κων/νος
Τάξεις Α', Β', Γ', Δ', Ε' & ΣΤ'



Προγραμματισμός:

1. **Διάρκεια:** Όλη η σχολική χρονιά.

2. **Σκοπός:**

Να αντιληφθούν οι μαθητές ότι το ψωμί, αφού είναι προϊόν της φύσης και εμείς είμαστε κομμάτι της φύσης, αποτελεί το θεμέλιο λίθο για την ανάπτυξη και τη διατήρηση ενός γερού οργανισμού.

3. **Ανάλυση του θέματος σε επιμέρους διαστάσεις:**

- i. Με πλαίσιο τα μαθητικά ενδιαφέροντα και
- ii. Με πλαίσιο το αναλυτικό πρόγραμμα



4. **Δραστηριότητες:**

- i. Συλλογή πληροφοριών από εγκυκλοπαίδειες έντυπης και ηλεκτρονικής μορφής, λεξικά και σχετική βιβλιογραφία.
- ii. Επισκέψεις σε λαογραφικά μουσεία της περιοχής, αρτοποιεία και μύλους.
- iii. Παρακολούθηση της διαδικασίας καλλιέργειας του σιταριού.
- iv. Ζωγραφική, κολλάζ, φωτογράφιση, βιντεοσκόπηση.



5. **Παρουσίαση του θέματος** από τις υποομάδες στην κάθε Τάξη και σύνθεση έργου υποομάδων.

6. **Παρουσίαση και αξιολόγηση του έργου** κάθε τμήματος του σχολείου σ' όλα τα παιδιά του σχολείου.

ΘΕΜΑ: «Το νερό στην ποίηση»
6/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΛΛΙΘΗΡΟΥ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Αντωνάκη Παρασκευή
Τάξη Ε΄

Σκοποί

- Να γνωρίσουν τα παιδιά ότι το στοιχείο αυτό της φύσης αποτελεί πηγή δημιουργικής ποιητικής έμπνευσης και κυριαρχεί σε πολλές ανθολογίες.
- Να μπουν οι μαθητές στον πειρασμό να παίξουν με το λόγο και την εικόνα και να παράγουν σύντομα κι απλά εικονογραφημένα ποιήματα



Ειδικοί διδακτικοί στόχοι

Οι μαθητές:

- Να έλθουν σε επαφή με δείγματα ποιητικού λόγου που αναφέρονται στο νερό σ' όλες τις γνωστές μορφές του (υγρή, στερεή, αέρια)
- Ν' αναγνωρίσουν ότι το νερό έγινε ποιητικό σύμβολο τόσο στην παραδοσιακή όσο και στη νεότερη ποίηση.
- Να γνωρίσουν το παραδοσιακό έθιμο της Περπερούνας σε περιπτώσεις λειψυδρίας μέσω της ποίησης.
- Να γίνουν οι ίδιοι παραγωγοί ποιητικού λόγου με θέμα το νερό.
- Να εικονογραφήσουν τα ποιήματά τους αναγνωρίζοντας την αξία του συνδυασμού λόγου και εικόνας.

Υλικό

- Ανθολογίες (Δροσοσταλίδες, Βασίλης Χαρωνίτης, Γρίλιες και Φτερουγίσματα, Μάρκος Παππάς κ.τ.λ.)
- Ποιήματα εμπνευσμένων Ελλήνων ποιητών
- Χαρτιά φωτοτυπίας
- Πίνακας
- Μολύβια
- Μαρκαδόροι

Δραστηριότητες

- Συλλογή ποιημάτων που αναφέρονται στο νερό.
- Απαγγελία επιλεγμένων ποιημάτων είτε από τη δασκάλα της τάξης είτε από μαθητές.
- Συζήτηση και παρουσίαση μιας ειδικής ευχής («Περπερούνα» ή «Βερβερίτσα») για επίκληση βροχής κατά τις ανομβρίες.
- Παραγωγή απλού ποιητικού λόγου σε γοργό ρυθμό από τους μαθητές κατά ομάδες.
- Καταγραφή τίτλων για τα ποιήματα στον πίνακα και επιλογή των καταλληλότερων («Το νερό εν δράσει», «Η βροχούλα»).
- Παιδικές ζωγραφιές για τα ποιήματα.

ΘΕΜΑ: «Τα έντομα του τόπου μας»
2^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΟΥΖΑΚΙΟΥ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Τσιώλη Πηνελόπη
Τάξη Δ΄

Κριτήριο επιλογής του θέματος.

Η επιλογή για την αφορμή του προγράμματος δόθηκε από ένα περιστατικό, που συνέβη στην εκδρομή που έγινε με το σχολείο την προηγούμενη μέρα. Η εκδρομή έγινε στο δασάκι δίπλα στο σχολείο. Εκεί ένα παιδί κρατώντας ένα ξύλο χάλασε μια σφηκοφωλιά. Οι σφήκες ξεχύθηκαν και τσίμπησαν μερικά παιδιά..

Μεταξύ των θυμάτων, ήταν και παιδιά της τάξης μας. Την άλλη μέρα ξεκίνησε η συζήτηση για τα έντομα.

Σκοπός του προγράμματος

Το πρόγραμμα αυτό σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε με σκοπό οι μαθητές:

Να έρθουν σε επαφή με τα έντομα, να τα γνωρίσουν, να ευαισθητοποιηθούν γενικότερα απέναντι στο περιβάλλον και να καταλάβουν ότι και τα έντομα παίζουν το δικό τους ρόλο σ' αυτό.

Να συνειδητοποιήσουν, πόσο απαραίτητη είναι η παρουσία των εντόμων στη φύση για τη φυσική ισορροπία, τόσο των βλαβερών όσο και των ωφέλιμων.

Να ευαισθητοποιηθούν στον τρόπο καταπολέμησης βλαβερών εντόμων με εντομοκτόνα.

Να αναπτύξουν μεταξύ τους πνεύμα συνεργασίας και αλληλεγγύης ως μέλη των ομάδων εργασίας.

Να συγκρίνουν τα έντομα και να τονίσουν τις ομοιότητες και τις διαφορές.

Να αυτενεργήσουν, να αισθανθούν, να καταγράψουν τα συναισθήματα τους και τις σκέψεις τους

Να συμπεριφέρονται σωστά απέναντι στα έντομα και γενικότερα απέναντι στη Φύση.

Στόχοι του προγράμματος.

Γνωστικός: Τι μπορώ να σκεφτώ

Ψυχοκινητικός: Τι μπορώ να κάνω

Συναισθηματικός: Τι μπορώ να αισθανθώ

Υλικά

- Βιβλία, παραμύθια, εφημερίδες, περιοδικά.
- Ψαλιδάκια, χρώματα, μαρκαδόροι, αυτοκόλλητα, κόλλα, συνδετήρες, μολύβι, σβήστρα, ξύστρα, χάρακα.
- Φωτογραφίες από περιοδικά, εφημερίδες, παραμύθια.
- Κατασκευές από πλαστελίνη, χαρτόνι.
- Φωτογραφική μηχανή.
- Φιλμ.
- Βαζάκια, σπирτόκουτα, οδοντογλυφίδες, μεγεθυντικός φακός.

Χωρισμός ομάδων-Καταμερισμός εργασίας

Οι μαθητές χωρίστηκαν σε ομάδες και ανέλαβαν συγκεκριμένο έργο. Κάθε ομάδα μελέτησε ορισμένα έντομα, τα άγγιξε, τα ζωγράφησε, έφερε πληροφορίες, εικόνες, τα φωτογράφησε δημιούργησε ανιγμάτα, ανέκδοτα, ποιήματα, ακροστιχίδες.

Τέλος έγραψε τις σκέψεις της γύρω από αυτά. Στο τέλος παρουσίασε την εργασία της στην τάξη.

Η εργασία γινόταν στο σχολείο, στο σπίτι σε συνεργασία με τους γονείς, τους φίλους, τους συγγενείς ακόμα και με το γεωπόνο.

Δραστηριότητες

- Συλλογή και ανάγνωση πληροφοριών γύρω από τα έντομα.
- Επίσκεψη στο δάσος της περιοχής μας.
- Τα παιδιά έπιασαν έντομα σε βαζάκια, σε σπирτόκουτα, τα έφεραν στο σχολείο, τα τοποθέτησαν στα θρανία τους, τα άγγιξαν, τα χάιδεψαν, τα παρατήρησαν με μεγεθυντικό φακό και μετά τα άφησαν ελεύθερα.
- Διατύπωσαν τα συμπεράσματά τους.
- Ζωγράρισαν τα έντομα.
- Έφτιαξαν έντομα με πλαστελίνη.
- Διάβασαν κείμενα, τραγούδια, παραμύθια με έντομα.
- Δημιούργησαν δικά τους ανιγμάτα, ποιήματα, τραγούδια, ακροστιχίδες, γύρω από αυτά.
- Παρουσίασαν την εργασία τους συνολικά στην τάξη.
- Πήραν μηνύματα για καλύτερη συμπεριφορά προς το περιβάλλον.
- Δημιούργησαν πινακίδες και τις τοποθέτησαν στην τάξη τους.
- Επισκέφτηκε γεωπόνος στο σχολείο και τους μίλησε σχετικά με τα έντομα, τα εντομοκτόνα, τη φύση.

Αξιολόγηση

- Η αξιολόγηση έγινε με ερωτηματολόγια, ανιγμάτα, ακροστιχίδες.
- Η φανερή αλλαγή συμπεριφοράς και στάσης ορισμένων μαθητών που πριν απέφευγαν και φοβόντουσαν τα έντομα, αποδεικνύει την επίτευξη του σκοπού του προγράμματος.
- Οι μαθητές συνειδητοποίησαν ότι είναι χρέος όλων μας να ευαισθητοποιηθούμε απέναντι στα έντομα, στα εντομοκτόνα και γενικότερα στη φύση.

Εμπλεκόμενα μαθήματα

Γλώσσα:

- Έκφραση, Διάλογος
- Λεξιλόγιο
- Ανάγνωση
- Σύνταξη προτάσεων
- Διατύπωση σκέψεων – συμπερασμάτων
- Ομιλία, ακρόαση, συζήτηση

Μελέτη περιβάλλοντος:

- Το σώμα των εντόμων
- Ο ρόλος των εντόμων στο περιβάλλον
- Όχι στα εντομοκτόνα

Πληροφορική:

- Αναζήτηση πληροφοριών
- Αναζήτηση εικόνων
- Δημιουργία εικόνων, κειμένων

Αισθητική Αγωγή:

- Τραγούδια
- Ζωγραφιές
- Χειροτεχνίες
- Φωτογραφίες
- Κατασκευές

Λογοτεχνία:

- Κείμενα βιβλίων
- Ποιήματα
- Πεζά

Γεωγραφία:

- Τόπος ζωής εντόμων

Μαθηματικά:

- Συγκρίσεις
- Αριθμός Εντόμων
- Μετρήσεις
- Δημιουργία ακροστιχίδων
- Μαθηματικοί συλλογισμοί, σκέψεις

Ξένες Γλώσσες:

- Ονομασία εντόμων σε άλλες γλώσσες

ΘΕΜΑ: «Παιχνίδι και Διαφήμιση»
2/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΡΑΝΙΑΣ, 1/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΑΓ. ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ,
ΝΗΣΙΑΓΩΓΕΙΟ ΚΡΑΝΙΑΣ
Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: Αστέρης Χαλάτσας, Μινέρβα Αντωνίου, Γιάννης Ανυφαντής, Αργυρώ Σπυρίδωνος
Τάξη ΣΤ΄

Το σχέδιο εργασίας προσαρμόστηκε στα ηλικιακά δεδομένα των μαθητών και στις υπάρχουσες ιδιαιτερότητες που εκ των πραγμάτων προκύπτουν από την εφαρμογή του προγράμματος από τρεις διαφορετικές σχολικές μονάδες. Παράλληλα αξιοποιήθηκε συνδυαστικά και η μέθοδος μελέτης πεδίου.

(Προετοιμασία μαθητών και εκπέκου πριν από την κάθε δραστηριότητα και αξιολόγηση των επί μέρους δραστηριοτήτων στην Τάξη ή εκτός σχολείου)

Σκοπός

Κύρια επιδίωξη ήταν η προσέγγιση διαχρονικά της διαφήμισης, οι επιπτώσεις της κύρια στον τομέα της κατανάλωσης. Το θέμα ήταν πρόσφορο για διδακτική εκμετάλλευση αφού το σύνολο των δραστηριοτήτων έγιναν το διάστημα πριν από τις γιορτές των Χριστουγέννων, που υπήρχε καταιγισμός διαφημίσεων που απευθύνονταν στα παιδιά.. Ταυτόχρονα υπήρξε σαφής στόχευση να ενταχθούν τα δεδομένα στη διδακτική διαδικασία στα πλαίσια της διαθεματικής προσέγγισης της γνώσης

Κριτήρια επιλογής του θέματος:

- Η διαπίστωση πως οι μαθητές μας δέχονται πολύ μεγάλες επιρροές από την τηλεόραση με άμεσες προεκτάσεις στη συμπεριφορά και συνολικά στη στάση ζωής.
- Ο βιομηχανοποιημένος τρόπος παραγωγής παιχνιδιών λειτουργεί ανασταλτικά τόσο στην αισθητική καλλιέργεια όσο και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων.
- Οι υπερβολές και ο έντονος καταναλωτισμός αποτελεί σημαντικό γνώρισμα της εποχής μας και επιβάλλεται κριτική αντιμετώπιση των αναγκών και από τους μαθητές.

Σχεδιασμός και οργάνωση των διδακτικών δραστηριοτήτων:

- Συγκροτήθηκαν ομάδες εργασίας, (μία ομάδα με τους μαθητές της Β΄ Τάξης και μια με τους μαθητές της Ε΄ και ΣΤ΄).
Αντίστοιχη ομαδοποίηση έγινε στο άλλο τμήμα (Α΄, και Γ΄-Δ΄ τάξης)
Στο σχολείο των Αγ. Αναργύρων οι μαθητές λειτουργούν σαν μια ομάδα.
- Εξηγήθηκαν οι ρόλοι και τα καθήκοντα της ομάδας και των μελών της αλλά και ο άμεσος και μακροπρόθεσμος σχεδιασμός.
- Έγινε ανάθεση εργασιών ανάλογα με την ηλικία και τις δυνατότητες. (εύρεση διαφημιστικών μηνυμάτων για παιχνίδια σε έντυπα, παρατήρηση στα διαφημιστικά μηνύματα της τηλεόρασης κλπ).
- Συγκεντρώθηκαν διαφημίσεις παιχνιδιών από εφημερίδες ή περιοδικά και αναρτήθηκαν σε ειδικό εκθεσιακό χώρο της αίθουσας.
- Επισημάνθηκε η τηλεοπτική διαφήμιση.
- Επιδιώξαμε να βρούμε τηλεοπτικά ή ραδιοφωνικά σποτ.
- Συντάχτηκαν ερωτηματολόγια.
- Προγραμματίστηκαν και οργανώθηκαν επισκέψεις:
 - σε κατάσταση παιχνιδιών «ΤΖΑΜΠΟ»
 - καταστήματα του χωριού και συζήτηση με τους καταστηματάρχες.
- Εντοπισμός των παιχνιδιών στα ράφια.
- Παρατήρηση της συσκευασίας, των οδηγιών κλπ.
- Συζήτηση με διαφημιστή.

Διδακτικές ενέργειες

Επιχειρήθηκε να υπάρξει σύνδεση του θέματος με διάφορα γνωστικά πεδία (μαθηματικά, γλώσσα, κοινωνική και πολιτική αγωγή, εμείς κι ο κόσμος, εικαστικά κλπ) μέσα από διάφορες διδακτικές ενέργειες. **Ενδεικτικά αναφέρονται:**

- Συζήτηση με βάση το υλικό που συγκεντρώθηκε.
- Εντοπισμός και σχολιασμός διαφημίσεων, διάκριση στοιχείων υπερβολής, καταλληλότητας προϊόντος, επικινδυνότητας κόστους, αναγκαιότητας αγοράς κλπ
- Γραπτή αποτύπωση διαφημίσεων από τους μεγαλύτερους.
- Γλωσσική καλλιέργεια με την απαγγελία διαφημιστικών μηνυμάτων από τους μικρότερους μαθητές. Μικρά κείμενα με τη χρήση επιλεγμένου λεξιλογίου.
- «Σκέφτομαι και γράφω». Παραγωγή διαφήμισης από τους μαθητές
- Λύση μαθηματικών προβλημάτων. Κατασκευές. Υπολογισμοί (επιφανειών, κόστους, συγκρίσεις κλπ)
- Ομαδοποιήσεις παιχνιδιών με βάση κάποιο χαρακτηριστικό.

- Ζωγραφική.
- Παρουσίαση σχετικού δράμενου με κεντρικό θέμα τα παιχνίδια κατά τη διάρκεια της χριστουγεννιάτικης γιορτής ενώπιον γονέων και κατοίκων του χωριού.

Αξιολόγηση:

Στάση στην επιλογή των παιχνιδιών κατά τη χριστουγεννιάτικη γιορτή.

ΘΕΜΑ: «Ραψάνη - Αμπέλι - Κρασί»
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΡΑΨΑΝΗΣ, ΛΑΡΙΣΑΣ
Σχολική Σύμβουλος: Γκονέλα Ελένη
Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: Γρίβας Χρίστος, Σαρριπαλίδου Έφη
Τάξεις Α΄, Β΄, Γ΄, Ε΄ & ΣΤ΄



Το αμπέλι αποτελεί την κατεξοχήν καλλιέργεια της Ραψάνης. Μια επίσκεψη του σχολείου μας κατά τη διάρκεια του τρύγου έδωσε την αφορμή για την επιλογή του θέματος.

Στόχοι του προγράμματος

Γενικοί: Να δημιουργηθούν οι συνθήκες ώστε οι μαθητές να αναλάβουν ενεργό ρόλο στη διαδικασία της μάθησης.

Ειδικοί: Γνωστικοί (καλλιέργεια- ανατομία της λειτουργίας του φυτού-παράγωγα αυτού κ.τ.λ.)

Κοινωνικοί: Ο ρόλος του φυτού στην οικονομική, πολιτιστική ζωή του τόπου.

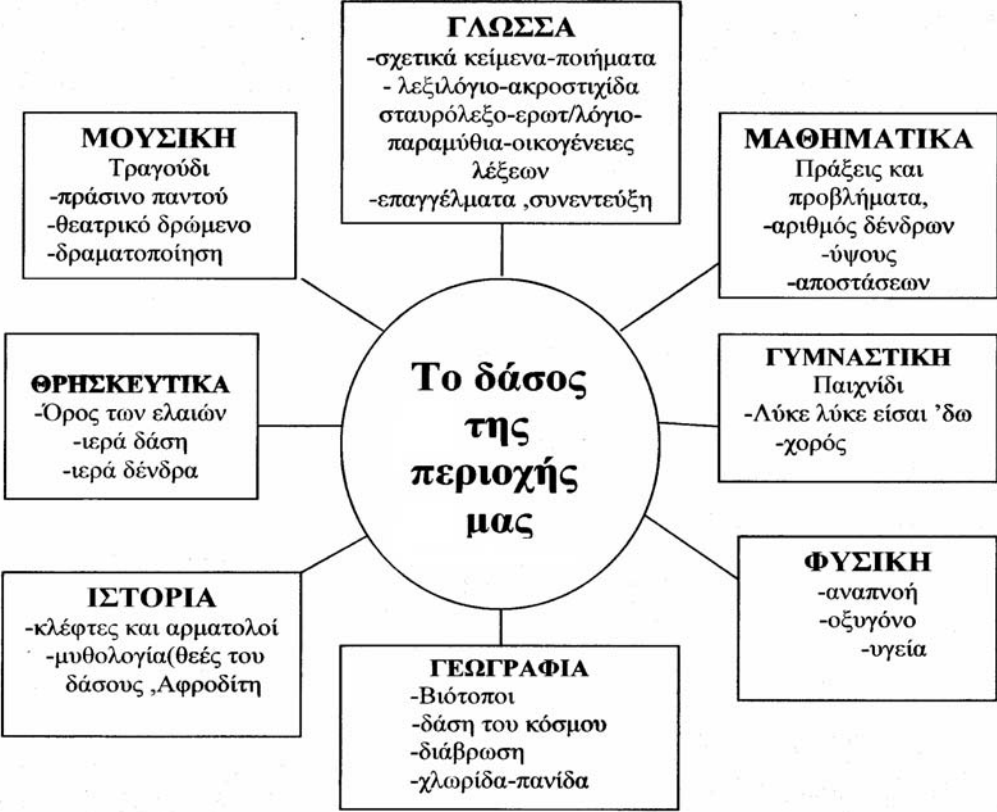
Αγωγή Υγείας: Μέθη. Τα παιδιά χωρίστηκαν σε δυο ομάδες ανάλογα με την ηλικία τους και καθορίστηκε ο χρόνος εκτέλεσης του προγράμματος (4 ώρες εβδομαδιαία από τις 15/9/2003-15/5/2004). Ακολούθησε η συγκέντρωση του υλικού από διάφορες πηγές. Το υλικό κατανεμήθηκε στις δύο ομάδες. Άρχισε η διερεύνηση των πληροφοριών σύμφωνα με σχεδιασμένο διαθεματικό πλαίσιο 5 ενοτήτων (Γλώσσα Μελέτη Περιβάλλοντος- Μαθηματικά -Ιστορία - Θρησκευτικά).

Τα παραπάνω διαμεσολαβούνται με επισκέψεις σε παραδοσιακό οινοποιείο, στο οινοποιείο της Ραψάνης στο Λαογραφικό Μουσείο Ραψάνης και θα κλείσουμε με επίσκεψη στο εργοστάσιο του Τσάνταλη στον Άγιο Παύλο Χαλκιδικής.

ΘΕΜΑ: «Το δάσος της περιοχής μας»
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΡΑΨΑΝΗΣ, ΛΑΡΙΣΑΣ
 Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: Γκονγκουμάτη Μαρία, Λαμπρονίκου Ελισάβετ, Γκριμπούλης Αθανάσιος
 Τάξεις Α'-Β', Γ'-Δ', Ε'-ΣΤ'



- Α) Προγραμματισμός:-επιλογή θέματος-καθορισμός των στόχων**
 Αφορμή στάθηκε η ύπαρξη δάσους, κοντά στο σχολείο μας, εκεί όπου πηγαίνουμε εκδρομές και περιπάτους.
 Θεματικές ενότητες: Χλωρίδα-Ωφέλεια-Προστασία
- Β) Διαμόρφωση σχεδίων εργασίας**
- Γ) Διεξαγωγή δραστηριοτήτων – Υλοποίηση εργασίας**
 Πίνακας δραστηριοτήτων
 Χλωρίδα-Περιβάλλον, ιστορικά στοιχεία, οικοσύστημα (ρύπανση, μόλυνση), καταγραφή των τυχόν ανθρώπινων παρεμβάσεων στο δάσος, ήθη, έθιμα, δοξασίες ερωτηματολόγιο, συνεντεύξεις.
 Προγραμματίσαμε επισκέψεις στο γειτονικό δάσος, στο καμένο δάσος στην Κάτω Αιγάνη και στον υδροβιότοπο του Στομίου.
- Δ) Αξιολόγηση- Παρουσίαση εργασίας**



Θεματικές ενότητες

Οι θεματικές ενότητες που απασχόλησαν τα νηπιαγωγεία προέκυψαν τόσο από τα ενδιαφέροντα των παιδιών όσο και από την επικαιρότητα. Υπήρξαν θεματικές ενότητες, όπως για παράδειγμα «οι Ολυμπιακοί Αγώνες» ή «Η πόλη μας», οι οποίες επελέγησαν ως θέμα από αρκετά νηπιαγωγεία. Προς αποφυγή επαναλήψεων, λοιπόν, αναφέρουμε τα παρακάτω θέματα:

«Οι Ολυμπιακοί Αγώνες», «Λάρισα-Η πόλη μας», «Το χωριό μας», «Οι εκλογές», «Υγιεινή διατροφή», «Τα ζώα», «Οι μασκότ των Ολυμπιακών Αγώνων», «Αλλοδαποί – Μετανάστες – Μετανάστευση», «Από το σιτάρι στο ψωμί», «Το νερό», «Τα μέσα μεταφοράς», «Τα παιδιά του κόσμου», «Ο άνθρωπος - το σώμα μας», «Τα ζώα του δάσους», «Οι άθλοι του Ηρακλή», «Ο σεισμός», «Οι μεγάλοι ζωγράφοι», «Ο χαρταετός», «Η πολιτιστική μας κληρονομιά», «Ο θεός στη ζωή μας».

ΘΕΜΑ: «Μεγάλοι Ζωγράφοι»
60^ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΛΑΡΙΣΑΣ
Σχολική Σύμβουλος: Τότα Αρβανίτη – Παπαδοπούλου
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Μαριάνθη Φαφάνα

1. Προβληματισμός - Επιλογή θέματος

Το ερέθισμα προξένησε η επίσκεψη του Δημοτικού σχολείου στη Δημοτική Πινακοθήκη. Μέσα από τις ερωτήσεις και το ενδιαφέρον των παιδιών αναδύθηκε το θέμα: «Μεγάλοι Ζωγράφοι»

2. Διαμόρφωση σχεδίων εργασίας (προγραμματισμός δραστηριοτήτων και συγκρότηση ομάδων)

Μετά τον 'καταιγισμό ιδεών' σχετικά με το τι γνώριζαν τα παιδιά για το θέμα αλλά και για το τι πλέον θα ήθελαν να μάθουν, διαμορφώθηκε το σχέδιο εργασίας που περιελάμβανε δραστηριότητες που υλοποιήθηκαν στα πλαίσια των γνωστικών αντικειμένων: Γλώσσα, Κοινωνική και Πολιτική αγωγή, Μαθηματικά, Γεωγραφία, Ιστορία, Φυσικές επιστήμες, Εικαστική αγωγή, Θρησκευτικά, Θεατρική αγωγή. Τα παιδιά χωρίστηκαν σε τρεις (3) ομάδες.

3. Διεξαγωγή των δραστηριοτήτων

Γλώσσα

- Διαβάστηκαν βιβλία και είδαν εικόνες με περιεχόμενο σχετικό με τη ζωή και το έργο των Μεγάλων Ζωγράφων της ανθρωπότητας.
- Μίλησαν για τα συναισθήματα που τους προκαλεί η θέα χαρακτηριστικών έργων των Μεγάλων Ζωγράφων.
- Με τον ίδιο τρόπο, προσέγγισαν το έργο των Μεγάλων Ελλήνων Ζωγράφων.

Γεωγραφία

- Βρήκαν στον παγκόσμιο χάρτη τις χώρες καταγωγής των Μεγάλων Ζωγράφων.

Μαθηματικά

- Δημιούργησαν ιστόγραμμα με τις προτιμήσεις τους από τα χαρακτηριστικά έργα των Μεγάλων Ζωγράφων.

Φυσικές επιστήμες

- Ανάμειξαν διάφορα χρώματα και έκαναν προβλέψεις για το αποτέλεσμα των προσμίξεων.
- Πειραματίστηκαν με την υφή και τις ιδιότητες διαφορετικών υλικών (χρωμάτων), π.χ. υδροχρώματα (υδροδιαλυτά), ελαιοχρώματα, σμαλτομπογιές, ακουαρέλες, χρώματα για υφάσματα, φυτικά κλπ.

Θρησκευτικά

- Επισκέφτηκαν μια εκκλησία και ήρθαν σε επαφή με την αγιογραφία.
- Βρήκαν υλικό με έργα Μεγάλων Ζωγράφων, εμπνευσμένα από θρησκευτικά θέματα.

Ιστορία

- Μίλησαν για την Ιστορία της Ζωγραφικής Τέχνης (Εικονικής αναπαράστασης) - Από τη ζωγραφική των σπηλαίων μέχρι τους σύγχρονους ζωγράφους.

Κοινωνική και Πολιτική αγωγή

- Επισκέφτηκαν τη Δημοτική Πινακοθήκη
- Κάλεσαν στο νηπιαγωγείο έναν συμπολίτη τους ζωγράφο, που τους μίλησε για την τέχνη του και τους έδειξε τον εξοπλισμό του
- Ευαισθητοποιήθηκαν σχετικά με το πώς ένας πίνακας ζωγραφικής μπορεί να επηρεάσει την ψυχολογία κάθε ανθρώπου, ανάλογα με το θέμα καθώς επίσης για το ότι ο καθένας ερμηνεύει με το δικό του προσωπικό τρόπο κάθε έργο Τέχνης.

Εικαστική αγωγή

- Ζωγράρισαν, με το δικό τους τρόπο, διάσημα έργα Μεγάλων Ζωγράφων.
- Πειραματίστηκαν, ζωγραφίζοντας με διαφορετικά υλικά, π.χ. ακουαρέλες, κάρβουνο, λαδοπαστέλ, δαχτυλομπογιές κλπ.

Θεατρική αγωγή

- Υποδύθηκαν στιγμιότυπα από τη ζωή διάσημων ζωγράφων.

4. Αξιολόγηση

ΘΕΜΑ: «Αλλοδαποί - Μετανάστες - Μετανάστευση»
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΣΤΑΥΡΟΥ ΓΗΓΕΝΩΝ, ΛΑΡΙΣΑΣ
Σχολική Σύμβουλος: Τότα Αρβανίτη – Παπαδοπούλου
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Δάφνη Αλπού

1. Προβληματισμός - Επιλογή θέματος

Το ερέθισμα προξένησε η εγγραφή μιας αλλοδαπής μαθήτριας στο νηπιαγωγείο. Μετά τις πρώτες εξηγήσεις για τη χώρα καταγωγής της συμμαθήτριάς τους και το εμφανές ενδιαφέρον των παιδιών για περισσότερες πληροφορίες, αναδύθηκε το θέμα: «Αλλοδαποί - Μετανάστες - Μετανάστευση»

2. Διαμόρφωση σχεδίων εργασίας (προγραμματισμός δραστηριοτήτων και συγκρότηση ομάδων)

Μετά τον 'καταιγισμό ιδεών' σχετικά με το τι γνώριζαν τα παιδιά για το θέμα αλλά και για το τι επί πλέον θα ήθελαν να μάθουν, διαμορφώθηκε το σχέδιο εργασίας που περιελάμβανε δραστηριότητες που υλοποιήθηκαν στα πλαίσια των γνωστικών αντικειμένων: Γλώσσα, Κοινωνική και Πολιτική αγωγή, Γεωγραφία, Ιστορία, Βιολογία, Εικαστικά, Μουσική. Τα παιδιά χωρίστηκαν σε πέντε (5) ομάδες.

3. Διεξαγωγή των δραστηριοτήτων

Γλώσσα

- Διαβάστηκαν βιβλία για τη μετανάστευση των λαών. Τα παιδιά συγκέντρωσαν φωτογραφικό υλικό σχετικό με το θέμα.
- Συζήτησαν για τα ακόλουθα: Ποιοι είναι αλλοδαποί; Τι συναισθήματα μας δημιουργούν; Τι νιώθουν αυτοί για εμάς; Ποιοι λόγοι οδηγούν στη μετανάστευση; Ποια προβλήματα αντιμετωπίζουν τα παιδιά των αλλοδαπών στα σχολεία μας; Πότε η μετανάστευση έχει μόνιμο και πότε προσωρινό χαρακτήρα; Υπάρχουν έλληνες μετανάστες;
- Πήραν συνέντευξη από αλλοδαπή προσκεκλημένη στο νηπιαγωγείο.
- Δημιούργησαν μια ιστορία με θέμα: «Ένας μικρός μετανάστης» και την υπαγόρευσαν στη νηπιαγωγό για να τη γράψει.

Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή

- Μίλησαν για την αξία της φιλοξενίας



- Επισκέφτηκαν το σπίτι της αλλοδαπής συμμαθήτριάς τους. Είδαν φωτογραφίες με αξιοθέατα από τη χώρα καταγωγής της, τη σημαία αυτής της χώρας και την εθνική τους ενδυμασία.
- Κάλεσαν στο νηπιαγωγείο έναν Έλληνα μετανάστη (επαναπατρισθέντα) από τη Γερμανία και συζήτησαν για τις εμπειρίες του στην ξένη χώρα.

Ιστορία



- Είδαν φωτογραφικό υλικό από τη μετανάστευση των Ελλήνων της Μικράς Ασίας, λόγω της Μικρασιατικής καταστροφής και φωτογραφίες από τα φορτωμένα με Έλληνες μετανάστες υπερωκεάνια, με προορισμό την Αμερική. Έκαναν συγκρίσεις και συνειδητοποίησαν τον ιστορικό χρόνο από τη διαφορά στα ρούχα και στα μέσα μεταφοράς. Συζητήθηκε η διαφορά ανάμεσα στους πολιτικούς και οικονομικούς μετανάστες.

Γεωγραφία

- Βρήκαν, στον παγκόσμιο χάρτη, τις χώρες προέλευσης των αλλοδαπών, που υπάρχουν στη χώρα μας και κόλλησαν κόκκινο αυτοκόλλητο.
- Βρήκαν, στην υδρόγειο σφαίρα, τις χώρες μαζικής μετανάστευσης των Ελλήνων και κόλλησαν μπλε αυτοκόλλητο.

Μουσική

- Άκουσαν τραγούδια από την πατρίδα της συμμαθήτριάς τους και τραγούδησαν μαζί της το τραγούδι «Τα παιδιά της γης».

Εικαστική αγωγή

- Δημιούργησαν μια αφίσα, με την τεχνική του κολάζ, χρησιμοποιώντας τις εικόνες που είχαν συλλέξει από περιοδικά και είχαν σχέση με το θέμα.
- Κατασκεύασαν μόμελα με τα πουλιά που μεταναστεύουν.
- Ζωγράρισαν ελεύθερα, ό,τι τους είχε κάνει μεγαλύτερη εντύπωση, έφτιαξαν ένα άλμπουμ και το δώρισαν στη συμμαθήτριά τους.

Βιολογία

- Διεύρυναν τη γνώση τους για το περιβάλλον και απέκτησαν θετική στάση απέναντι στο φαινόμενο της μετανάστευσης των ζώων, μετά τις πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν σχετικά με τους παράγοντες που το προκαλούν.

4. Αξιολόγηση

ΘΕΜΑ: «Φρούτα και Λαχανικά»
6/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΧΑΛΚΗΣ, ΛΑΡΙΣΑΣ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Μητέρα Άννα
Τάξη Α΄

Προβληματισμός και κριτήριο επιλογής του θέματος:

Υπήρξε η διαπίστωση ότι πολλοί μαθητές δεν τρέφονταν σωστά και στρέφονταν προς την τυποποιημένη τροφή (γαριδάκια, πατατάκια κ.α.).

Δραστηριότητες:

- Στάλθηκε επιστολή προς τους γονείς για να ενημερωθούν και να βοηθήσουν στη σωστή ολοκλήρωση του προγράμματος.
- Στάλθηκαν ερωτηματολόγια στους γονείς για τις διατροφικές συνήθειες των παιδιών.

1η Φάση:

Με αφορμή το δεκατιανό γεύμα έγινε συζήτηση στην Τάξη για τις διατροφικές συνήθειες των μαθητών. Τα παιδιά είπαν τι τρώνε, τι τους αρέσει περισσότερο και επισημάναμε την αναγκαιότητα των φρούτων και των λαχανικών. Έφεραν φρούτα στην Τάξη και αφού τα φάγαμε ανέφεραν ποιο τους αρέσει περισσότερο. Στη συνέχεια μέσα από συζήτηση προβληματίστηκαν για τη χρήση των τυποποιημένων τροφών.

2η Φάση:

Ζωγραφίζουν φρούτα και λαχανικά και φέρνουν συνταγές από τις μαμάδες τους για σαλάτες. Κάνουν κατασκευές με φρούτα (π.χ. γουρουνάκια με λεμόνια). Κατασκευάζουν «το Δέντρο της Υγείας» κολλώντας πάνω σε αυτό εικόνες από φρούτα και λαχανικά. Φτιάχνουν επίσης διάφορες φρουτοσαλάτες. Γίνεται δραματοποίηση κειμένων, όπου τα παιδιά υποδύονται φρούτα. Στο τέλος της σχολικής χρονιάς οι μαθητές θα παρουσιάσουν στους συμμαθητές τους και τους γονείς το θεατρικό δρώμενο (λαχανικά-φρούτα-όσπρια).

3η Φάση:

Θα γίνει επίσκεψη στο μανάβικο του χωριού και ίσως σε ένα φυτώριο της περιοχής.

Αξιολόγηση:

Διαπιστώσεις αλλαγής διατροφικής συνήθειας στα διαλείμματα.

ΘΕΜΑ: «Κυκλοφορώ με Ασφάλεια»
6/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΧΑΛΚΗΣ, ΛΑΡΙΣΑΣ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Θεοδωροπούλου Ιωάννα
Τάξη Β΄

Αφορμή για το θέμα αποτελεί ένα απόκομμα εφημερίδας που έφερε μαθητής της Τάξης και αναφερόταν σε τροχαίο ατύχημα κοντά στην περιοχή. Μετά από συζήτηση φτάσαμε στο συμπέρασμα ότι το αυτοκίνητο είναι εξυπηρετητή, πρόοδος, τρόπος ζωής, αλλά είναι μια από τις πλέον σημαντικές αιτίες της ραγδαίας αύξησης του αριθμού των ετήσιων ατυχημάτων στη χώρα μας.

Γνωριμία της πορείας των μέσων μεταφοράς από τον πρώτο τροχό ως το αυτοκίνητο μέσω της ανάγνωσης αποκομμάτων του βιβλίου «Κυκλοφόρησε σωστά-κυκλοφόρησε με ασφάλεια» (του Β. Καραβίδα) και πρακτικά με την παρουσίαση των ζωγραφικών δεξιοτήτων και κολλάζ των παιδιών πάνω στο θέμα.

Ψάχνοντας στη βιβλιοθήκη του σχολείου βρήκαμε το βιβλίο «Κυκλοφορώ με ασφάλεια στην πόλη», κείμενα της Μανιώς Χατζοπούλου. Τα παιδιά ένιωσαν πολύ όμορφα, καθώς άκουγαν για την πρωταγωνίστρια του βιβλίου, τη μικρή σκυλίτσα Ασπρούλα, δασκάλα κυκλοφοριακής αγωγής σε σχολείο, να τα συμβουλεύει πώς να κυκλοφορούν σωστά στο δρόμο.

Παιχνίδια, για να κατανοήσουν τα παιδιά τις έννοιες ταχύτητα, απόσταση, ήχο, σε σχέση με την κυκλοφορία και τα οχήματα.

Γνωριμία με τους φωτεινούς σηματοδότες και τις βασικές πινακίδες κυκλοφορίας.

Φύλλα εργασίας με ζωγραφιές και θέμα «Σταμάτης και Γρηγόρης» και κατασκευή πινακίδων.

Τροχονόμος: 1) συζήτηση για τη βοήθεια των τροχονόμων στην κυκλοφορία, 2) αστυνομικός ενημερώνει τους μαθητές για θέματα κυκλοφοριακής αγωγής, 3) περίπατος στην πόλη για να γνωρίσουμε τα σήματα, τις διαβάσεις και τους φωτεινούς σηματοδότες αλλά και για το πώς τα χρησιμοποιούμε.

Δίνουμε το σχέδιο της περιοχής και πάνω σε αυτό, με τη βοήθεια των γονέων, τα παιδιά θα δείξουν με βέλη τη διαδρομή από το σπίτι στο σχολείο.

Ερωτηματολόγιο: Συμπεριφέρεσαι σωστά ως επιβάτης αυτοκινήτου, τηρείς τους κανόνες κυκλοφορίας ως πεζός, είσαι σωστός ποδηλάτης;

Θεατρικό παιχνίδι: Θα οργανώσουμε ένα παιχνίδι στην αυλή του σχολείου. Θα χαράξουμε αυτοκινητόδρομο με διασταυρώσεις και διαβάσεις, θα βάλουμε τα φανάρια, που είναι κατασκευές των παιδιών. Ένα παιδί θα κάνει τον τροχονόμο, μια ομάδα παιδιών θα γίνουν σήματα, άλλα θα γίνουν οχήματα, άλλα θα φέρουν τα ποδήλατά τους και τα πατίνια τους και άλλα πεζοί θα κάνουν τις διαδρομές. Έτσι παίζοντας θα κάνουμε πράξη όσα γνωρίσαμε για την ασφαλή κίνησή μας στους δρόμους.

Παρουσίαση: 1) Στο τέλος της σχ. χρονιάς θα γίνει παρουσίαση των εργασιών με φωτογραφικό υλικό και καλλιτεχνικές εργασίες. 2) Θεατρική παράσταση, που θα βγει από τα ίδια τα παιδιά. 3) Αθλητικές δραστηριότητες μαθητών της Β΄ Τάξης σε σχέση με το ποδήλατο, που η παρουσίαση θα είναι ανοιχτή.

Αξιολόγηση: Οι μαθητές ψυχαγωγούνται, εκφράζονται ελεύθερα, συμμετέχουν μ' ενθουσιασμό σ' όλες τις μαθησιακές διαδικασίες, μαθαίνουν αβίαστα και καλλιεργείται έντονα το πνεύμα της συνεργατικότητας. Επιτυγχάνονται καλύτερες συνθήκες συνεργασίας και με τους γονείς.

Σε συνεργασία με τους γονείς θα συμπληρωθεί ερωτηματολόγιο, το οποίο θα αφορά το κατά πόσο τα παιδιά εφαρμόζουν τους κανόνες κυκλοφοριακής αγωγής, και εκείνους, όταν τα συνοδεύουν.

ΘΕΜΑ: «Τα Ζώα»
6/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΡΜΕΝΙΟΥ, ΛΑΡΙΣΑΣ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Τερζούδη Γεωργία
Τάξη ΣΤ΄

Στόχοι:

Γνωριμία με τα ζώα, το ζωικό κόσμο της περιοχής μας & όχι μόνο αλλά & με τα ζώα της ζούγκλας, του λιβαδιού, της θάλασσας. Χρησιμότητα & προσφορά των ζώων. Να γνωρίσουν πως γεννιέται, μεγαλώνει & τι χρειάζεται να επιβιώσει ένα ζώο. Πώς περιποιούμαστε τα ζώα. Ν' αναπτύξουν τη ζωοφιλία.

Διαδικασίες, Ενέργειες:

Επιλογή θέματος από τους μαθητές. Εξακρίβωση του θέματος με βάση το αναλυτικό πρόγραμμα (Γλώσσα -Αισθ. Αγωγή –Μαθηματικά –Τεχνικά & Μελέτη περιβάλλοντος). Οργάνωση ομάδων. Εφαρμογή & οργάνωση δραστηριοτήτων

Συλλογή υλικού από:

- α) επιτόπια παρατήρηση σε στάνες με πρόβατα, σε κοτέτσια.
- β) προβολή βιντεοταινιών.
- γ) ανάγνωση βιβλίων & παραμυθιών.
- δ) από Η \Υ.
- ε) από τους κατοίκους της περιοχής.

Μετά απ' όλες αυτές τις διαδικασίες αυξήθηκε το αίσθημα της ζωοφιλίας στους μικρούς μαθητές. Κατανόησαν πως ένα ζώο είναι ένας ζωντανός οργανισμός απαραίτητος για τον άνθρωπο. Έπαιξαν πολλά παιχνίδια & έμαθαν να μιμούνται τους ήχους & το βάδισμά τους. Ζωγράρισαν & έφτιαξαν ένα ομαδικό παραμύθι. Έμαθαν τραγούδια & έκαναν ένα κολλάζ με εικόνες ζώων.

ΘΕΜΑ: «Τα ζώα στο περιβάλλον τους»
6/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΡΜΕΝΙΟΥ, ΛΑΡΙΣΑΣ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Γερομαρκάκη Δέσποινα
Τάξη Β΄

Στόχοι:

- 1) Γνωριμία με την πανίδα της περιοχής & γενικότερα με την πανίδα & σε άλλες περιοχές.
- 2) Να βοηθήσει τους μαθητές να γίνουν υπεύθυνοι, ανεξάρτητοι & ν' αποκτήσουν εμπιστοσύνη στον εαυτό τους.
- 3) Συγκέντρωση σχετικού υλικού για να κατανοήσουν οι μαθητές καλύτερα το θέμα.
- 4) Να μπορέσει ο δάσκαλος ν' αναπτύξει & να καλλιεργήσει στους μαθητές του ικανότητες & δεξιότητες.

Διαδικασίες –Ενέργειες

- 1) Έγινε χωρισμός των μαθητών σε ομάδες.
- 2) Πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις σε ποιμνιοστάσι,σε φάρμα & σε αγροτικές κατοικίες με οικόσιτα ζώα.
- 3) Προβολή ταινίας με θέμα: «ΤΑ ΖΩΑ», φωτογραφίες.
- 4) Θεατρικό παιχνίδι & ανάγνωση πολλών βιβλίων.
- 5) Εργασίες & πληροφορίες από τους μαθητές.

Όλα τα παραπάνω θέματα τα επεξεργάστηκαν οι μαθητές μέσα στα μαθήματά τους, χρησιμοποιώντας το κατάλληλο εποπτικό υλικό & μέσα σ' ένα απόλυτα θετικό κλίμα. Τέλος, θα γίνει παρουσίαση της εργασίας & θα αξιολογήσουμε κατά πόσο επιτεύχθηκαν οι στόχοι που θέσαμε στην αρχή.

ΘΕΜΑ: «Οι εποχές του χρόνου»
6/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΡΜΕΝΙΟΥ, ΛΑΡΙΣΑΣ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Χαράλαμπίδου Σοφία
Τάξη Γ΄

Με αφορμή το μάθημα της Μελέτης Περιβάλλοντος που έχει θέμα: Η περιφορά της γης γύρω από τον ήλιο, με αποτέλεσμα τις εποχές του έτους, η Γ΄ Τάξη του Δημοτικού Σχολείου Αρμενίου αποφάσισε να ασχοληθεί μέσα στα πλαίσια της Ευέλικτης Ζώνης με το θέμα: «Οι εποχές».

Οι μαθητές χωρίστηκαν σε ομάδες & έμαθαν να δουλεύουν ομαδικά, βοηθώντας ο ένας τον άλλο.

Στόχοι του προγράμματος είναι:

Να ευαισθητοποιηθούν οι μαθητές σε θέματα περιβάλλοντος. Να γνωρίσουν τις δραστηριότητες των φυτών & των ζώων ανάλογα με την κάθε εποχή (φυτά, φυλλοβόλα, αειθαλή, πουλιά: αποδημητικά, ενδημικά, ζώα: σε χειμερία νάρκη). Να γνωρίσουν τα ήθη & τα έθιμα, τις παραδόσεις, τις παροιμίες καθώς & τις γιορτές της κάθε εποχής. Να δουν τις εναλλαγές που γίνονται στη φύση με την πάροδο των εποχών.

- Να εξασκηθούν στο γραπτό & προφορικό λόγο με σκέφτομαι και γράφω, ορθογραφία λέξεων μέσα από οικογένειες λέξεων, διήγηση παραμυθιών, απαγγελία ποιημάτων. Να συνεργαστούν μεταξύ τους, να φέρουν πληροφορίες από εγκυκλοπαίδειες & να αποκτήσουν ένα πνεύμα αλληλοεκτίμησης & αλληλοσεβασμού.

Για την υλοποίηση του προγράμματος, πραγματοποιήσαμε επισκέψεις στο φυσικό περιβάλλον.

- Μελετήσαμε φυτά, παρατηρήσαμε ζώα & πουλιά του άμεσου περιβάλλοντος που ζούμε.
- Φωτογραφίσαμε τη φύση, συλλέξαμε υλικά για τη δημιουργία φυτολογίου, ακούσαμε & καταγράψαμε ήχους (πουλιών, θρόισμα φύλλων, βροχής κ.ά.).
- Ζωγραφίσαμε τις εποχές, κάναμε κολλάζ.
- Τραγουδήσαμε τραγούδια σχετικά με τις εποχές, διαβάσαμε παραμύθια, γράψαμε σκέφτομαι & γράφω.

Στο τέλος θα κάνουμε παρουσίαση της εργασίας & θα αξιολογήσουμε κατά πόσο επιτεύχθηκαν οι στόχοι που θέσαμε από την αρχή.

ΘΕΜΑ: «Φυτά που καλλιεργούνται στον τόπο μας»
6/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΡΜΕΝΙΟΥ, ΛΑΡΙΣΑΣ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Τζίκας Δημήτριος
Τάξη Δ΄

Περίοδοι:

Οκτώβριος-Νοέμβριος «το σιτάρι », Δεκέμβριος-Ιανουάριος «το βαμβάκι»,
Φεβρουάριος-Μάρτιος «το καλαμπόκι», Απρίλιος-Μάιος «Λαχανικά-κηπευτικά»

Στόχοι:

1. Γνωριμία με τα φυτά που καλλιεργούνται, τα προϊόντα, τη ντόπια παραγωγή & την τοπική οικονομία.
2. Καθοριστικοί παράγοντες για την παραγωγή των αγροτικών προϊόντων.
3. Προβολή των προϊόντων, μεταποίηση, χρήση λιπασμάτων & φυτοφαρμάκων, προτάσεις για σωστή διαχείριση.
4. Συγκέντρωση σχετικού υλικού, φυτολόγιο.
5. επεξεργασία των θεμάτων μέσα απ' όλα τα μαθήματα.

Ενέργειες, διαδικασίες, επισκέψεις, πρόσκληση ειδικών:

- α). Χωρισμός ομάδων, κατανομή αρμοδιοτήτων.
- β). Επίσκεψη στο εκκοκκιστήριο-κλωστοϋφαντουργείο «Επίλεκτος».
- γ). Επίσκεψη στη βιοτεχνία ζυμαρικών «Χατζής».
- δ). Επίσκεψη στο φούρνο-εργαστήριο αρτοποιίας «Παπαστεργίου».
- ε). Επίσκεψη σε κτήματα σιτοκαλλιέργειας-βαμβακοκαλλιέργειας κ.ά.
- στ). Ενημέρωση των μαθητών από Γεωπόνον στην Τάξη.
- ζ). Ενημέρωση των μαθητών από αγρότη-καλλιεργητή.
- η). Σπορά φυτών στον κήπο του σχολείου.
- θ). Παρουσίαση θεατρικού σκετς για τα φυτά που γράφτηκε στην Τάξη.

Μέσα, υλικό:

Φωτογραφικές μηχανές, κασετόφωνα, υπολογιστές, Ίντερνετ, βιβλία, περιοδικά, εφημερίδες, φυτικό υλικό, εικαστικά κ.ά.

ΘΕΜΑ: «Οι Ολυμπιακοί αγώνες επιστρέφουν»
6/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΡΜΕΝΙΟΥ, ΛΑΡΙΣΑΣ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Γεροπούλου Γαρυφαλλιά
Τάξη Ε΄

Στόχοι:

- 1) Να ερευνήσουν & να ανακαλύψουν οι μαθητές το ιστορικό & πολιτισμικό τους παρελθόν.
- 2) Να αποκτήσουν στάσεις, συμπεριφορές, θετικά πρότυπα & ιδανικά.
- 3) Να γνωρίσουν τα πανάρχαια & πανανθρώπινα ιδεώδη που ο θεσμός των Ολυμπιακών Αγώνων προβάλλει & διαιωνίζει.
- 4) Να προβληματιστούν για την προσφορά της επιστροφής των αγώνων στη γενέτειρά τους.
- 5) Να αποκτήσουν κριτική άποψη για το είδος της προσφοράς & να καταθέσουν προσωπικές γνώμες, προτάσεις ή λύσεις.

ΘΕΜΑ: «Σιδηρόδρομος και τρένα»
6/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΡΜΕΝΙΟΥ, ΛΑΡΙΣΑΣ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Γεροπούλου Γαρυφαλλιά
Τάξη Ε΄

Στόχοι:

- 1) Να διευρύνουν & να συστηματοποιήσουν οι μαθητές τις γνώσεις τους για τα τρένα & το σιδηρόδρομο.
- 2) Να αντιληφθούν τη χρήση & τη χρησιμότητά τους καθώς & τις ανάγκες που εξυπηρετούν.
- 3) Να συγκρίνουν τα παλιά τρένα & το σιδηροδρομικό δίκτυο με τα σύγχρονα, σημερινά, καθώς & με τα μελλοντικά επιτεύγματα –υποσχέσεις της τεχνολογίας.
- 4) Να αντιληφθούν τι σημαίνει μέσο μαζικής μεταφοράς.
- 5) Να εκτιμήσουν & να αξιολογήσουν το σκοπό της ύπαρξης αυτών των μέσων & ειδικά του τρένου.

Δραστηριοποίηση μαθητών – ενέργειες

- 1) Προσδιορισμός –επιλογή θεμάτων.
- 2) Καθορισμός ομάδων –κατανομή εργασιών.
- 3) Αναζήτηση –συγκέντρωση πληροφοριών.
- 4) Συνεντεύξεις από αρμόδιους (γυμναστές,σιδηρ/μικούς υπαλλήλους).
- 5) Φωτογραφίες –συγκέντρωση φωτογραφικού υλικού από έντυπα.
- 6) Επίσκεψη στον τοπικό Σιδηροδρομικό Σταθμό.
- 7) Εκπαιδευτική εκδρομή με το μουσειακό τρένο της παλιάς γραμμής (σήμερα δεν λειτουργεί) Βελεστίνου –Καλαμπάκας (προσφορά του Συλλόγου “Φίλων του Σιδηρόδρομου”).
- 8) Επεξεργασία των θεμάτων μέσα από μαθήματα του αναλυτικού προγράμματος.
- 9) Αξιολόγηση –αξιοποίηση & διάχυση των αποτελεσμάτων των εργασιών.
- 10) Επαφή & συμμετοχή των μαθητών σε διασχολική εφημερίδα, με δημοσιοποίηση άρθρων τους.
- 11) Παρουσίαση των εργασιών στην Τάξη, στους συμμαθητές του σχολείου & τους γονείς.

ΘΕΜΑ: «Βαμβάκι –Νιτρικά –Υπόγεια ύδατα»
6/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΡΜΕΝΙΟΥ, ΛΑΡΙΣΑΣ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Αραμπατζής Θεόδωρος
Τάξη ΣΤ΄

Το πρόγραμμα θα υλοποιηθεί καθ' όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους, χωρισμένο σε τρεις περιόδους. Η πρώτη άρχισε το Σεπτέμβριο & έληξε το Δεκέμβριο. Αφορούσε την καλλιέργεια του βαμβακιού στο τελικό στάδιο έως τη συγκομιδή. Η δεύτερη περίοδος άρχισε τον Ιανουάριο & τελείωσε το Μάρτιο. Αφορούσε τα Νιτρικά & τα Υπόγεια Υδατα. Η Τρίτη περίοδος θα αρχίσει μετά το Πάσχα & θα τελειώσει το Μάιο. Θα αφορά τα αρχικά στάδια καλλιέργειας του βαμβακιού (προετοιμασία – σπορά).

Αφορμή για την επιλογή του προγράμματος πήραμε από το γεγονός ότι η περιοχή στην οποία ζούμε είναι επιβαρυνμένη με νιτρικά, τα υπόγεια ύδατα αντλούνται όλο & από πιο βαθιά, η ποιότητα των νερών υποβαθμίζεται & οι αγρότες γονείς καλλιεργούν σχεδόν όλοι βαμβάκια.

Στόχοι του προγράμματος είναι: Να γνωρίσουν οι μαθητές ότι τα φυτοφάρμακα & τα λιπάσματα επιβαρύνουν το περιβάλλον, να ενημερωθούν & να ευαισθητοποιηθούν. Να προτείνουμε λύσεις & μέσα από την ενημέρωση & την πληροφόρηση να μάθουν για τη σωστή διαχείριση των φυσικών πόρων. Να μάθουν για το προϊόν που παράγουν οι γονείς τους, που καταλήγει, τι γίνεται, τι προϊόντα & τι υποπροϊόντα παράγονται από αυτό. Τέλος να μάθουν να συνεργάζονται, να υπάρχει αλληλοσεβασμός & μέσα από την έρευνα να ανακαλύπτουν στοιχεία.

Για την υλοποίηση του προγράμματος πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις σε χωράφια, έγιναν επιτόπου παρατηρήσεις, συνεντεύξεις από παραγωγούς, πληροφόρηση από γεωπόνο (ενημερωθήκαμε, λύσαμε απορίες), φωτογραφίσαμε τα φυτά, τα μηχανήματα συγκομιδής κ.ά. Επισκεφθήκαμε στα Φάρσαλα το εκκοκιστήριο –κλωστουφαντουργείο “Επίλεκτος” & ενημερωθήκαμε για όλα τα στάδια επεξεργασίας του βαμβακιού.

Για τη συνέχεια έχουμε προγραμματίσει μία επίσκεψη γεωπόνου στο σχολείο μας, να μας μιλήσει για τα νιτρικά & τις επιπτώσεις που έχει στο περιβάλλον η αλόγιστη χρήση λιπασμάτων & η υπεράντληση των υπογείων υδάτων.

Στο τέλος της σχολικής χρονιάς θα γίνει η παρουσίαση του θέματος, η εξαγωγή συμπερασμάτων & οι προτεινόμενες λύσεις από τους μαθητές.

ΘΕΜΑ: «Η πόλη μας, η Ελασσόνα»
1^ο 6/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ, ΛΑΡΙΣΑΣ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Σπαπής Αθανάσιος
Τάξη Ε΄

Εισαγωγικά

Η επιλογή του θέματος έγινε με σκοπό να γνωρίσουν καλύτερα οι μαθητές την πόλη στην οποία διαμένουν και μέσα από τη γνώση να την αγαπήσουν περισσότερο και να ενδιαφερθούν μ' αυτόν τον τρόπο για τη λύση των προβλημάτων της.

Με αφορμή τις εκδηλώσεις που πραγματοποιήθηκαν στην πόλη μας για την επέτειο της απελευθέρωσης της Ελασσόνας από τους Τούρκους, στις 6 Οκτωβρίου 1912, αποφασίσαμε μετά από διεξοδική συζήτηση, οι μαθητές και εγώ, να διαπραγματευτούμε το θέμα: «Η πόλη μας, η Ελασσόνα».

Η επιλογή του θέματος **αποσκοπεί** στα εξής: να γνωρίσουν τα παιδιά καλύτερα την πόλη στην οποία μένουν. Να έρθουν σε επαφή με το αστικό και περιαστικό περιβάλλον, να γνωρίσουν την πληθυσμιακή σύνθεση, τις ασχολίες, τις κοινωνικές και διοικητικές υπηρεσίες, τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι κάτοικοι, να μελετήσουν την ιστορία, τη μυθολογία και τον πολιτισμό της πόλης. Να αναπτύξουν κοινωνικές και γνωστικές δεξιότητες, να αγαπήσουν τη πόλη τους και να ενδιαφέρονται για την επίλυση των προβλημάτων της.

Στη συνέχεια **εξακτινώσαμε** το θέμα με βάση το αναλυτικό πρόγραμμα, τα ενδιαφέροντα, τα βιώματα και τις εμπειρίες των μαθητών στις εξής ενότητες: Φυσικό και δομημένο περιβάλλον, Ιστορία, Μυθολογία, Οικονομία, Πολιτισμός, Λαϊκή παράδοση.

Η Τάξη με βάση τα ενδιαφέροντα, τις δεξιότητες στη χρήση των διαφόρων εργαλείων της έρευνας και τις αρχές του κοινωνιογράμματος **χωρίστηκε** σε πέντε ομάδες των τεσσάρων παιδιών. Σε κάποιες φάσεις του προγράμματος η ολόκληρη η Τάξη λειτούργησε ως μια ομάδα. Έγινε ο επιμερισμός των εννοιών στις ομάδες. Οι ομάδες ανέθεσαν στα μέλη και στις υπο-ομάδες αρμοδιότητες και μοίρασαν ρόλους.

Οι στόχοι κάθε ενότητας ήταν γνωστικοί, διαδικαστικοί, αξίες και στάσεις. **Ο ρόλος** μου ήταν να καθοδηγώ, να βοηθώ και να εμπνεύσω τα παιδιά.

Οι μαθητές με τη βοήθεια και καθοδήγησή μου **συσχέτισαν** τις ενότητες του θέματος με τη Γεωγραφία, την Ιστορία, τη Μυθολογία, τη Γλώσσα, την Κοιν. και Πολιτική Αγωγή, τα Θρησκευτικά, τη Ζωγραφική, τη Μουσική.

Δραστηριότητες

Επισκέψεις στους ναούς στο μοναστήρι της Ολυμπιώτισσας, στο ποτάμι, στο πέτρινο γεφύρι, στις νεροτριβές, στο υδραγωγείο, στις πομόνες, στο δημαρχείο, στο κέντρο υγείας, στο ΚΑΠΗ, στα τεχνητά πευκοδάση. Σύνταξη ερωτηματολογίου για τις ασχολίες των κατοίκων, για τα σημαντικότερα προβλήματα της πόλης, διανομή στους ενδιαφερόμενους, συμπλήρωση, συγκέντρωση και επεξεργασία των δεδομένων. Μέτρηση του μήκους του ποταμού, της ποσότητας του νερού, της ταχύτητας της ροής. Συγκέντρωση πληροφοριών για τα ιστορικά πρόσωπα και γεγονότα της Ελασσόνας. Συγκέντρωση δημοτικών τραγουδιών, καταγραφή τοπωνυμίων. Φωτογράφιση των αξιοθέατων, ζωγραφική χαρακτηριστικών στοιχείων της πόλης. Σχηματοποίηση και μαθηματικοποίηση των δεδομένων. Πρόσκληση ειδικών που μίλησαν στα παιδιά.

Οι φάσεις της **παρουσίασης και της τελική αξιολόγησης** δεν ολοκληρώθηκαν ακόμη.



Πηγές:

Θεσσαλικό ημερολόγιο (Κ. Σπανός), Η επισκοπή Δομένικου Ελασσόνας (Γρ.Βέλλκος), Περιοδικό Περραιβία (Χρ.Λιδόλιος), Αρχαία Μοναστηριού Ολυμπιώτισσας, Αρχαία Δημαρχείου Ελασσόνας, Αρχαία δημοσιογράφου Αδάμου και Ιστορία Ελληνικού Έθνους.

ΘΕΜΑ: «Η ύδρευση της Τσαριτσάνης»
6/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΣΑΡΙΤΣΑΝΗΣ, ΛΑΡΙΣΑΣ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Καλέκκης Ιωάννης
Τάξη Α΄



Εισαγωγικά

Η έντονη έλλειψη του νερού σε μερικά σημεία του πλανήτη μας και η αλόγιστη χρήση σε άλλες περιοχές του κόσμου ήταν ο λόγος που μας ώθησε στην ενασχόλησή μας με αυτό το θέμα.

Με αφορμή την έλλειψη νερού που παρατηρήθηκε το προηγούμενο καλοκαίρι στο χωριό μας αποφασίσαμε να ασχοληθούμε με το παραπάνω θέμα. Συλλογικά θέσαμε τους εξής στόχους του θέματος. Να γνωρίσουν τα παιδιά την εξέλιξη της ύδρευσης της Τσαριτσάνης, Να συνειδητοποιήσουν την αξία του συστήματος ύδρευσης στη ζωή των κατοίκων, Να αντιληφθούν τις καταστρεπτικές συνέπειες που έχει η αλόγιστη χρήση και η μόλυνση του νερού και να σέβονται το νερό. Να μάθουν να συνεργάζονται μεταξύ τους και με τους φορείς του χωριού για την προστασία αυτού του πολύτιμου αγαθού.

Εξακτινώσαμε το θέμα με βάση τα ενδιαφέροντα, τα βιώματα, τις εμπειρίες και τις δυνατότητες των παιδιών στις εξής ενότητες: Η ύδρευση την Τσαριτσάνης άλλοτε, η ύδρευση της Τσαριτσάνης σήμερα, μύθοι και παραδόσεις που αναφέρονται στην ύδρευση της Τσαριτσάνης, περιοχές του κόσμου που διψάνε. Η Τάξη **χωρίστηκε** σε τέσσερις ομάδες με βάση τις αρχές του κοινωνιογράμματος. Μερικές φορές η Τάξη εργάστηκε και ως μια ομάδα. Έγινε επιμερισμός των εννοιών στις ομάδες και ανάθεση των δραστηριοτήτων στα μέλη των ομάδων.

Οι στόχοι κάθε ενότητας ήταν η απόκτηση γνώσεων, δεξιοτήτων γνωστικών και κοινωνικών, αξιών και στάσεων. Έγινε **διασύνδεση** των εννοιών του θέματος με τη Γεωγραφία, την Ιστορία, τη Μυθολογία, τη Γλώσσα, την Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή, την Τεχνολογία, τον Λαϊκό πολιτισμό, τη Ζωγραφική, τη Μουσική.

Δραστηριότητες

Επισκέψεις στις πηγές ύδρευσης, στις παραδοσιακές βρύσες, στα πηγάδια, στο νερόμυλο, στο ποτάμι, στις πομόνες και στο υδραγωγείο. Πρόσκληση ηλικιωμένης Τσαριτσανιώτισσας στην Τάξη που μας διηγήθηκε παραστατικά τις μπουγάδες και μιας βιολόγου που μας μίλησε για το νερό. Τα παιδιά ενημερώθηκαν για το σημερινό σύστημα ύδρευσης από υπάλληλο της κοινότητας. Τα παιδιά φωτογράφησαν, ζωγράφησαν, συγκέντρωσαν ποιήματα, δημοτικά τραγούδια, θρύλους, παραμύθια και τοπωνύμια σχετικά με το νερό.

Επειδή δεν ολοκληρώθηκε η διαπραγμάτευση του θέματος **η παρουσίαση και η τελική αξιολόγηση** θα γίνει στο τέλος Μαΐου.

Βιβλιογραφία

Θεσσαλικό ημερολόγιο (Κ.Σπανός), Αρχαία κοινότητα Τσαριτσάνης.

ΘΕΜΑ: «Ο Όλυμπος»
6/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΣΑΡΙΤΣΑΝΗΣ, ΛΑΡΙΣΑΣ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Μπαμπούλης Γεώργιος
Τάξη Γ΄

Κριτήρια επιλογής

Η ιστορική κομόπολη της Τσαριτσάνης βρίσκεται στις πλαγιές του Ολύμπου. Από τον κάμπο βλέπουν οι μαθητές, όλες τις εποχές του χρόνου, το βουνό. Ο Όλυμπος είχε και έχει μεγάλη αξία για τους κατοίκους της Τσαριτσάνης. Η πολύπλευρη μελέτη του Ολύμπου θα δώσει την ευκαιρία στα παιδιά να γνωρίσουν καλύτερα το βουνό, να αντιληφθούν τη μεγάλη σημασία που έχει για τους ανθρώπους και να αυξήσει έτσι την αγάπη και την ευαισθησία για τον τόπο τους.

Με αφορμή τη μεγάλη δημοσιότητα που πήρε ο Όλυμπος στα τοπικά Μ.Μ.Ε., λόγω του συνεδρίου που πραγματοποιήθηκε στην Ελασσόνα με θέμα τον Όλυμπο, αποφασίσαμε ως Τάξη να διαπραγματευτούμε στα πλαίσια του προγράμματος της Ευέλικτης Ζώνης αυτό το θέμα.

Πρώτη μας δουλειά ήταν να **αναλύσουμε** το θέμα μας σε ενότητες με βάση τα βιώματα, τις εμπειρίες και τις δυνατότητες των μαθητών. Μετά από συζήτηση προέκυψαν οι εξής ενότητες: Χλωρίδα και πανίδα, Οικολογία, Ιστορία, Μυθολογία, Λαογραφία, Ανάπτυξη και Όλυμπος.

ΗΤάξη μετά από τη σύνταξη κοινωνιογράμματος **χωρίστηκε** σε έξι ομάδες και η κάθε ομάδα ανέλαβε μια πτυχή του θέματος.

Οι στόχοι κάθε ενότητας ήταν η απόκτηση γνώσεων, γνωστικών και κοινωνικών δεξιοτήτων, αξιών και στάσεων.

Ακολουθώς βρήκαμε **τις διασυνδέσεις** της κάθε ενότητας με τη Γεωγραφία, την Ιστορία, τη Μυθολογία, τη Φυσική, τη Γλώσσα, την Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή, τα Θρησκευτικά, τη Ζωγραφική, τη Μουσική.

Δραστηριότητες

Επισκέψεις στα πλησιέστερα χωριά του Ολύμπου, στο χιονοδρομικό κέντρο, στο πλησιέστερο καταφύγιο και στα μοναστήρια του Ολύμπου. Φωτογράφιση από διαφορετικές θέσεις μελέτη της χλωρίδας και πανίδας, συγκέντρωση στοιχείων και επεξεργασία αυτών. Συγκέντρωση πληροφοριακού υλικού για τη μυθολογία και την ιστορία της περιοχής. Συλλογή δημοτικών τραγουδιών, ποιημάτων και πεζογραφημάτων παραμυθιών και μύθων που αναφέρονται στον Όλυμπο. Ζωγραφική απεικόνιση του Ολύμπου. Καταγραφή τοπωνυμίων της περιοχής. Κατασκευή τουριστικού οδηγού και σελιδοδείκτη με τα αξιοθέατα του Ολύμπου.

Οι φάσεις της παρουσίασης και της τελικής αξιολόγησης θα ολοκληρωθούν στα μέσα Μαΐου.

Πηγές:

Θεσσαλικό ημερολόγιο, πρακτικά συνεδρίου για τον Όλυμπο, Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Τουριστικοί οδηγοί του Ολύμπου, Αρχεία του Μοναστηριού του Σπαρμού.

ΘΕΜΑ: «Το γάλα και τα προϊόντα που παράγονται απ' αυτό»
2^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΓΙΑΣ, ΛΑΡΙΣΑΣ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: *Ελένη Κουτσογεωργού*
Τάξη Β΄



Αφορμή της εργασίας:

Ένα παιδάκι άργησε να έρθει. Η μητέρα του είπε ότι έκανε εμετό, γιατί το πίεσε να πει το γάλα του.



Στόχος:

Να αντιληφθούν τα παιδιά τη σημασία της καθημερινής κατανάλωσης γαλακτοκομικών προϊόντων.

1. Πρώτη ενέργεια ήταν να καλέσω τους γονείς και να τους ενημερώσω για το θέμα.
2. Χωρισμός των παιδιών σε ομάδες (ένα δίωρο). Τα παιδιά ψήφισαν ποιους θα ήθελαν να έχουν στην ομάδα τους.
3. Έγραψα τη λέξη «γάλα» στον πίνακα και τα παιδιά σηκώθηκαν και έγραψαν σχετικές λέξεις. Ύστερα τις χωρίσαμε σε ομάδες: Ζώα, επιδόρπια, τυριά, πίτες (Γλώσσα).
4. Ζήτησα από τα παιδιά να φέρουν ετικέτες από γαλακτοκομικά προϊόντα και φτιάξαμε κολάζ (3 ομάδες).
5. Δόθηκε ερωτηματολόγιο στα παιδιά, το συμπλήρωσαν μέσα στην Τάξη και το αποδελτιώσαμε.
6. Δόθηκε ερωτηματολόγιο στους γονείς. Το αποδελτιώσαμε.
7. Έγραψαν προβλήματα σχετικά (Μαθηματικά).
8. Ιστορικά στοιχεία. Που βρίσκουμε το γάλα τώρα και που το έβρισκαν παλιά. Διαλέξαμε τα τέσσερα καλύτερα.
9. Συνταγές με υλικά το γάλα ή προϊόντα του. Σ' αυτή τη φάση κάποιες μανάδες με δική τους πρωτοβουλία έφτιαζαν γλυκά και τα φάγαμε στην Τάξη.
10. Εβδομάδα γαλακτοκομικών.
11. Ζωγράφισαν τα παιδιά αφίσες – διαφημίσεις γαλακτοκομικών προϊόντων (Εικαστικά).
12. Επίσκεψη στο Σούπερ – Μάρκετ και σε κατάστημα με τυροκομικά προϊόντα.
13. Γράψαμε τραγουδάκια και ποιηματάκια σχετικά με το θέμα (Μουσική).
14. Παρασκευή γλυκού.

ΘΕΜΑ: «Το Αγιοτικό Πανηγύρι»
1^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΓΙΑΣ, ΛΑΡΙΣΑΣ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Άννα Μπαμπάλα
Τάξη Γ΄

Πρόλογος:

Το πανηγύρι της Αγίας γίνεται προς τιμήν των Αγίων: Αντωνίου του Μεγάλου και Ασκητή της ερήμου και Αντωνίου του Νέου εκ Βεροίας. Διαρκεί οχτώ ημέρες. Τα τελευταία χρόνια προστέθηκε και η **γιορτή του μήλου**.

Επιλογή του θέματος:

Ο μήνας Σεπτέμβριος ξεκινά με το πανηγύρι μας. Τα παιδιά έχοντας νωπές στη μνήμη τους τις εικόνες του πανηγυριού, επέλεξαν να ασχοληθούν μ' αυτό το θέμα.

Σκοπός:

Η ευαισθητοποίηση των παιδιών για την πολιτιστική κληρονομιά του τόπου τους.

Στόχος:

Να γνωρίσουν τη διαδρομή του πανηγυριού στο χρόνο και να το θεωρήσουν συνέχεια της πολιτιστικής τους κληρονομιάς.



Ενημέρωση των γονέων.

Διατύπωση του ερωτηματολογίου προς τα παιδιά και τους γονείς.

Χωρισμός σε ομάδες:

Τα παιδιά χωρίστηκαν σε έξι ομάδες των τεσσάρων ατόμων.

Δραστηριότητες:

- **Επισκέφθηκαν** την εκκλησία του Αγίου Αντωνίου, το χώρο της έκθεσης και το Γ.Α.Κ. Αγίας για τη μελέτη των αρχείων, που έχουν σχέση με το πανηγύρι.
- **Συναντήθηκαν** με τους ιερείς του ναού, με ηλικιωμένους, διάφορους επαγγελματίες, εκπροσώπους φορέων, **μίλησαν** με τους γονείς τους.
- **Κράτησαν** σημειώσεις, **φωτογράφησαν**, **βιντεοσκόπησαν** τις συναντήσεις και τους χώρους.
- **Ζωγράφησαν** θέματα σχετικά με το πανηγύρι και έκαναν **αναπαράσταση** του πανηγυριού στο προαύλιο τους σχολείου.

Μέσα που χρησιμοποιήθηκαν:

Φωτογραφική μηχανή, βιντεοκάμερα, δημοσιογραφικό μαγνητόφωνο, υλικά για την αναπαράσταση και τη ζωγραφική.

Ταξινόμηση του υλικού:

Έγινε με τη συνεργασία όλων των ομάδων.

Εξακτίνωση του θέματος στα εξής μαθήματα:

Εμείς κι ο κόσμος, Γλώσσα, Μαθηματικά, Θρησκευτικά, Αισθητική Αγωγή.

Παρουσίαση:

Παρουσίασαν το θέμα στους γονείς, διάφορους εκπροσώπους φορέων, μαθητές και δασκάλους του Σχολείου, κάνοντας μία ιστορική αναδρομή πανηγυριού απ' την εποχή της τουρκοκρατίας, ως τις μέρες μας.

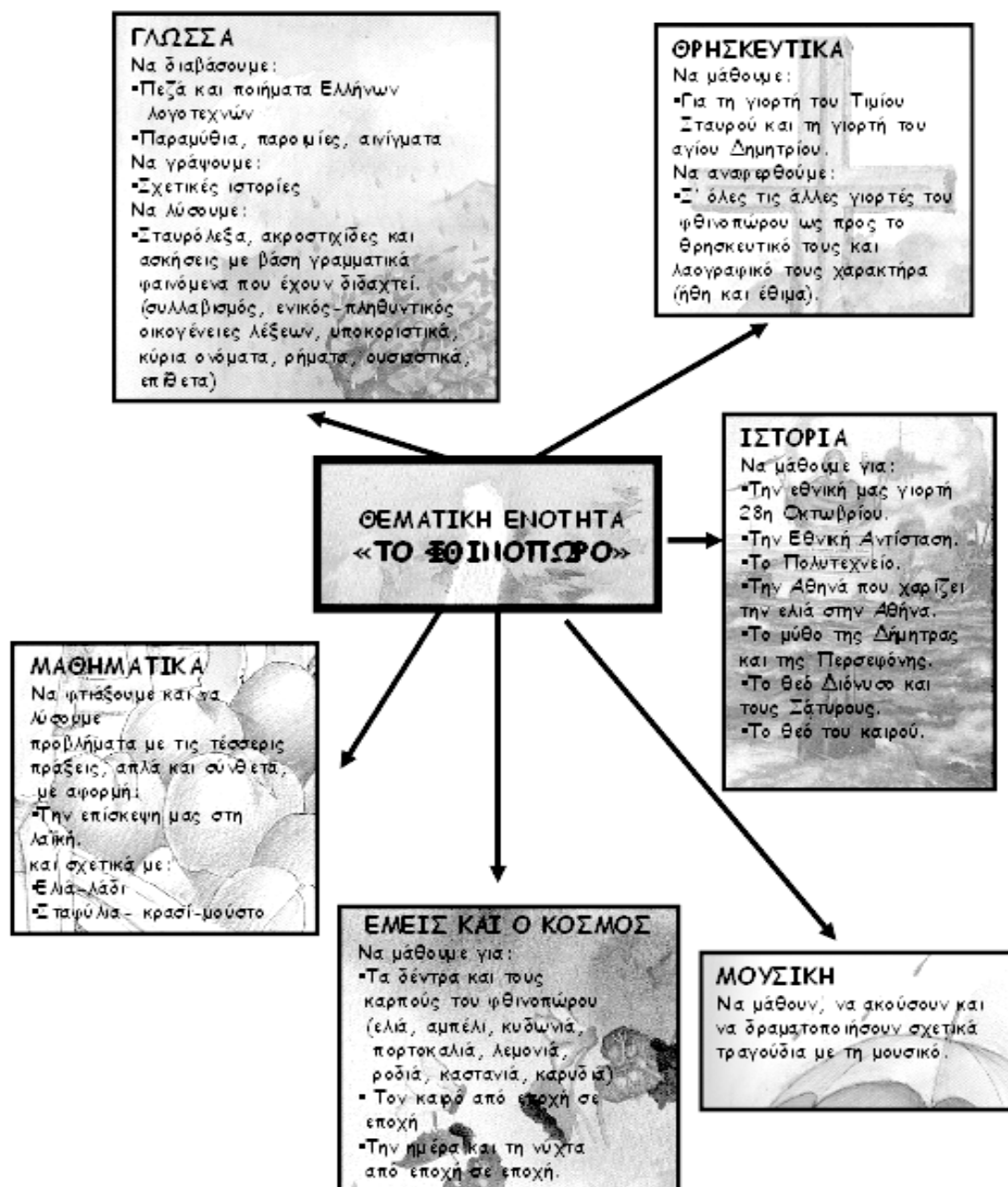
Τα **ιστορικά στοιχεία** πάρθηκαν απ' το Γ.Α.Κ. Αγίας.

ΘΕΜΑ: «Φθινόπωρο»
33^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΛΑΡΙΣΑΣ
Σχολική Σύμβουλος: Γκονέλα Ελένη
Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: Βαρδακάρη Ευανθία, Παλάσκα Άννα, Πράπα Σταυρούλα
Τάξη Γ1, Γ2, Γ3

1η Φάση:

Διάρκεια προγράμματος: Σεπτέμβριος-Νοέμβριος 2003

Η αφορμή για την επιλογή του θέματος ήταν το μάθημα της Γλώσσας «Το Φθινόπωρο». Στη συνέχεια είχαμε καταταγισμό ιδεών απ' τους μαθητές πάνω στο θέμα και ακολούθησε η κωδικοποίηση.



Έτσι προέκυψαν οι εξής θεματικές ενότητες:

1. Φθινοπωρινή φύση- καιρός
2. Γιορτές – ήθη – έθιμα

3. Δέντρα – καρποί.

2η Φάση:

Στόχος ήταν να έρθουν τα παιδιά σ' επαφή με την φύση και να τη γνωρίσουν καλύτερα. Να μάθουν συνήθειες ανθρώπων από κάθε γωνιά της Ελλάδας και να κατανοήσουν τις συνθήκες ζωής που έχουν σχέση με το φυσικό περιβάλλον.

Στην πορεία συγκεντρώσαμε πληροφορίες και υλικό από διάφορες πηγές (βιβλία, παραμύθια, εφημερίδες, περιοδικά, εγκυκλοπαίδειες, φωτογραφικό υλικό και φυσικά υλικά από το περιβάλλον).

Χωρίσαμε τα παιδιά σε ομάδες 5-6 ατόμων και καθορίσαμε σαν χρόνο διεξαγωγής της εργασίας τους 3 μήνες.

Προσδιορίσαμε τα γνωστικά αντικείμενα στα οποία θα επεκταθούμε (Γλώσσα, Ιστορία, Εμείς κι ο κόσμος, Θρησκευτικά, Μαθηματικά, Μουσική).

Δημιουργήσαμε τη γωνιά της Ευέλικτης ζώνης και ξεκινήσαμε την επεξεργασία του θέματος. Όλες οι ομάδες δούλευαν συγχρόνως την ίδια θεματική ενότητα.

3η Φάση:



Δραστηριότητες:

Ετοιμάσαμε ένα ημερολόγιο όπου καταγράψαμε διάφορες πληροφορίες και στη συνέχεια κάναμε τον πίνακα Δραστηριοτήτων.

Ο πίνακας αυτός περιελάμβανε επισκέψεις οι οποίες έγιναν με σκοπό την συλλογή πληροφοριών από τους μαθητές, διάφορων τομέων της ανθρώπινης δραστηριότητας και το άνοιγμα του Σχολείου στην κοινωνία. Οι επισκέψεις έγιναν: α) Στη λαϊκή όπου τα παιδιά έτσι όπως ήταν χωρισμένα σε ομάδες κατέγραφαν όλα τα φρούτα και τα λαχανικά καθώς επίσης και τις τιμές τους. Έκαναν ερωτήσεις στους μικροπωλητές σχετικές με τα προϊόντα και με θέμα τη λαϊκή έγραψαν «σκέφτομαι και γράφω», βρήκαν ακροστιχίδες, έλυσαν προβλήματα, έκαναν μακέτες, ζωγράρισαν και έκαναν κολλάζ. β) Στο οινοποιείο του Τυρνάβου όπου εκεί τα παιδιά γνώρισαν την παραγωγή και εμφιάλωση του κρασιού.

Μέσα στα πλαίσια του Φθινοπώρου ασχοληθήκαμε και με τη μαγειρική. Θελήσαμε να θυμηθούμε την παραδοσιακή μαγειρική κουλτούρα παλαιότερων χρόνων μέσα από την παρασκευή σχετικών εδεσμάτων. Έτσι λοιπόν με το μούστο που είναι κατεξοχήν Φθινοπωρινό είδος κάναμε μουσταλευριά και μουστοκούλουρα. Επίσης βράσαμε κάστανα τα οποία αγοράσαμε από την επίσκεψή μας στη λαϊκή.

Μεγάλο ενδιαφέρον είχαν οι κατασκευές που έκαναν τα παιδιά μέσα στην Τάξη (κολλάζ, μακέτες με θέμα: το περιβάλλον με τις ελιές, ένα φθινοπωρινό τοπίο, ημερολόγιο στο οποίο κατέγραφαν το καιρό κάθε μέρα και κατασκευές με πηλό).

Στο τέλος της χρονιάς έγινε παρουσίαση του θέματος «Φθινόπωρο» με σκέτες, τραγούδια και ποιήματα.

4η Φάση:

Δραστηριότητες

ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

- Λαϊκή
- Οινοποιείο
- Εργαστήριο αγγειοπλαστικής
- [Κατασκευές με πηλό]

ΜΑΓΕΙΡΕΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ

- Μουσταλευριά
- Μουστοκούλουρα
- Κάστανα

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

- Κολλάζ [με χαρτόνια και υλικά από τη φύση]
- Μακέτες

ΣΥΛΛΟΓΗ ΕΙΚΟΝΩΝ

- Εικόνες από περιοδικά και εφημερίδες

ΣΥΛΛΟΓΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Αξιολόγηση:

Μέσα από τις δραστηριότητες αυτές τα παιδιά μπόρεσαν να ανακαλύψουν δυνατότητες που είχαν. Έμαθαν να συνεργάζονται και προσπάθησαν να δουλέψουν ομαδικά. Μ' αυτήν την εργασία μας θελήσαμε να ανοίξουμε το σχολείο μας στην κοινωνία αλλά και να δεχτούμε τη βοήθειά της σε διάφορες πρωτοβουλίες μας.

ΘΕΜΑ: «Δε φοβάμαι τα εμβόλια. Ατομική Υγιεινή»
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ
Σχολική Σύμβουλος: Φώτων Γιώτα
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Ψωμαλιά Αικατερίνη
Τάξη Α' & Β'

Στόχοι:

- Να γνωρίσουν τα παιδιά την ανάγκη και το ευεργέτημα του εμβολιασμού.
- Να τους δοθεί η ευκαιρία να μιλήσουν για το φόβο του εμβολίου και της επίσκεψης στον παιδίατρο και να τον απομυθοποιήσουν.
- Να αποκτήσουν βασικές αρχές καθαριότητας και υγιεινής.
- Να ενημερωθούν οι γονείς για τους εμβολιασμούς.

Κριτήρια επιλογής

- Η ανάγκη των εμβολιασμών και των επισκέψεων στον παιδίατρο.
- Ο επικείμενος εμβολιασμός της Τάξης με το αντιφυματικό εμβόλιο.
- Η ανάγκη τήρησης του Εθνικού Προγράμματος Εμβολιασμού από το σύνολο των παιδιών.

Ενότητες που μας απασχόλησαν

- Τα εμβόλια ως τρόπος αντιμετώπισης σοβαρών ασθενειών.
- Το κοινωνικό αγαθό σε χώρες του Τρίτου Κόσμου (UNICEF)
- Τα μικρόβια ως τρόπος μετάδοσης ασθενειών και η αντιμετώπισή τους με την προσωπική υγιεινή.
- Τα φάρμακα και ο τρόπος λήψης τους.
- Επίσκεψη στον παιδίατρο – Διαμονή στο νοσοκομείο.
- Οι φόβοι και πως τους αντιμετωπίζουμε.



Δραστηριότητες

- Σχετική συζήτηση.
- Χωρισμός σε ομάδες.
- Ζωγραφίζω τις εμπειρίες μου.
- Ανάγνωση: «Ο Δόκτωρ Εμ» Συζήτηση – Δραματοποίηση.
- Ανάγνωση σχετικών λογοτεχνικών κειμένων.
- Κολάζ- Αφίσες- Καταγραφή συμπερασμάτων.
- Επίσκεψη σε ιατρείο και φαρμακείο.
- Έλεγχος βιβλίων.
- Ενημέρωση γονέων και μαθητών από ειδικούς υπαλλήλους της Διεύθυνσης Υγιεινής.
- Συγκέντρωση χρημάτων για ενίσχυση του αγώνα της UNICEF σχετικά με τον εμβολιασμό των παιδιών του Τρίτου Κόσμου.
- Συνεντεύξεις από ηλικιωμένους για την αντιμετώπιση των ασθενειών παλιότερα.
- Συμπλήρωση ερωτηματολογίου – χρήση υλικού ΟΚΑΝΑ σχετικά με τους φόβους.

Εμπλεκόμενα μαθήματα: Γλώσσα, Μαθηματικά, Μελέτη του Περιβάλλοντος, Θεατρική Αγωγή, Εικαστικά, Λογοτεχνία.

Αξιολόγηση

Τα παιδιά, μολονότι δεν απέβαλαν εντελώς το φόβο για τα εμβόλια, συνειδητοποίησαν ότι δεν πρέπει να ντρέπονται για αυτόν. Αναγνώρισαν την αναγκαιότητα των εμβολίων και την ανάγκη τήρησης των κανόνων ατομικής υγιεινής.

ΘΕΜΑ: «Ο χρόνος»
4^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΦΑΡΣΑΛΩΝ
Σχολική Σύμβουλος: Φώτου Γιώτα
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Αγγελική Φωτίου
Τάξη Γ΄

Αφορμή:

Το μάθημα «Οι κινήσεις της γης» από το «Εμείς και ο Κόσμος»

Στόχοι:

1. Να γνωρίσουν ότι έχει σχέση με το χρόνο μέσα από βιωματική προσέγγιση.
2. Να αναπτύξουν πνεύμα συνεργασίας και ικανότητα επικοινωνίας.

Διαθεματική προσέγγιση:

Γλώσσα, Μαθηματικά, Ιστορία, Γεωγραφία, Μελέτη Περιβάλλοντος, Αισθητική Αγωγή, Λογοτεχνία.

Ενότητες - Δραστηριότητες

- Η καθιέρωση του ημερολογίου
- Τα πρώτα ρολόγια
- Ζωγραφίζω τους μήνες και μιλώ για τα έθιμά τους
- Η ώρα στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες
- Τα ρολόγια στολίζουν τις πόλεις
- Διαβάζω λογοτεχνικά σχετικά κείμενα
- Ερωτηματολόγιο
- Ώρα για παιχνίδι
- Κάνω το δικό μου ημερολόγιο

Αξιολόγηση

Τα παιδιά συνεργάστηκαν στις ομάδες, αντιμετώπισαν εντάσεις, προσπάθησαν να λύσουν μόνα τους προβλήματα, έδειξαν διάθεση για έρευνα και ανακάλυψη. Κατανόησαν μέσα από βιωματική προσέγγιση την αφηρημένη έννοια του χρόνου.

ΘΕΜΑ: «Μεσογειακή Διατροφή, Φρούτα και Λαχανικά»
5/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΝΕΩΝ ΚΑΡΥΩΝ
Σχολική Σύμβουλος: Φώτων Γιώτα
Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: Μέρμηγκα Ελισάβετ, Οικονόμου Ηλίας
Τάξη Γ' & Δ'



Στόχοι:

- Να βοηθηθούν τα παιδιά να κάνουν σωστές διατροφικές επιλογές.
- Να μάθουν να συνεργάζονται.
- Να αναπτύξουν κριτική σκέψη.
- Να ενημερωθούν για την ποικιλία των τροφών.
- Να αντιληφθούν την αναγκαιότητα ισορροπημένης διατροφής.

Δραστηριότητες

- Χωρισμός σε ομάδες.
- Συγκέντρωση- αξιοποίηση υλικού.
- Συμπλήρωση φύλλων εργασίας.
- Δημιουργία Κολάζ.
- Ενημέρωση παιδιών και γονέων από ειδικούς (γιατρό, διατροφολόγο, ψυχολόγο).
- Δημιουργία κυλικείου φρούτων.

Διαθεματική προσέγγιση

- Γλώσσα, Μαθηματικά, Αισθητική Αγωγή, Γεωγραφία, Εμείς και ο Κόσμος

Δυσκολίες – Προβλήματα

- Μικρός αριθμός παιδιών
- Πρώτη επαφή των παιδιών με τέτοιου είδους εργασία

Αξιολόγηση

Τα παιδιά αντιμετώπισαν θετικά το πρόγραμμα, έδειξαν μεγάλο ενδιαφέρον και συνεργάστηκαν αρμονικά μεταξύ τους. Δέχτηκαν με ενθουσιασμό το κυλικείο φρούτων και άλλαξαν σημαντικά τις διατροφικές τους συνήθειες.

ΘΕΜΑ: «Χριστούγεννα – Παραδόσεις και Έθιμα»
2/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΒΡΥΣΙΩΝ
Σχολική Σύμβουλος: Φώτου Γιώτα
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Άννα Ψωφάκα
Τάξη Α΄-Β΄-Γ΄

Σκοποί – Στόχοι

- Καλλιέργεια Δεξιοτήτων
- Δημιουργία κλίματος συνεργασίας
- Δημιουργία σχέσης αλληλεπίδρασης σχολείου και τοπικής κοινωνίας.
- Επαφή των παιδιών με την παράδοση, τα ήθη και τα έθιμα.

Μέθοδος: Επικοινωνιακή – Βιωματική προσέγγιση.

Ομάδες Εργασίας:

- Λιχουδάκια: Καταγραφή παραδοσιακών συνταγών
- Καλικάτζαράκια: Πληροφορίες για καλικάτζάρους
- Ελατάκια: Καταγραφή εθίμων
- Κάλαντα: Η ιστορία της γέννησης

Σύνθεση Εργασιών

- Χριστουγεννιάτικες κατασκευές (Ημερολόγιο, βιβλίο συνταγών, κηροπήγιο)
- Παρασκευή παραδοσιακών γλυκών
- Καταγραφή συμπερασμάτων – Ανακοινώσεις
- Παρουσίαση θεατρικού - Παρουσίαση συμπερασμάτων

Εξακτίωση: Γλώσσα, Μαθηματικά, Γεωγραφία, Θρησκευτικά, Εικαστικά, Θεατρική Αγωγή.

ΘΕΜΑ: «Νερό... Πηγή Ζωής»
27^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΒΟΛΟΥ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: *Κωστούλα Ιωάννα*
Τάξη ΣΤ΄

...και η σχολική Τάξη άλλαξε!!!
Κι έγιναν τα παιδιά μικροί ερευνητές
Και το σχολείο πηγή χαράς και δημιουργίας...



Η συμμετοχή των μαθητών της Τάξης μου στην αρχή της σχολικής χρονιάς στο τριήμερο περιβαλλοντικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Χαράδρα Βίκου-Αώος» στο Κ Π Ε Κόνιτσας, ήταν καθοριστική στην επιλογή του πρώτου θέματος «Νερό- πηγή ζωής», που μας απασχόλησε φέτος στο πρόγραμμα της Ευέλικτης Ζώνης.

Χωρισμένοι οι μαθητές σε τέσσερις ομάδες μελέτησαν το νερό στον πλανήτη μας και για τους ζωντανούς οργανισμούς σ' αυτό, τις ωφέλειες του νερού (βιομηχανία- γεωργία- ενέργεια), την έλλειψη και τη ρύπανση του νερού, τον κύκλο του νερού και τις φυσικοχημικές ιδιότητες του και τέλος για την ύδρευση στην περιοχή του Βόλου από την αρχαιότητα ως τις ημέρες μας.

Για την καλύτερη μελέτη του θέματος έγινε προσπάθεια εκ μέρους μου διαθεματικής προσέγγισης όσο το δυνατόν περισσότερων γνωστικών πεδίων. Έγινε σύνδεση με το μάθημα της Φυσικής, της Γλώσσας, της Γεωγραφίας, της τοπικής Ιστορίας, των Αγγλικών, της Μουσικής, της Αισθητικής Αγωγής και των Μαθηματικών.

Οι μαθητές τόσο μέσα από τη διαθεματική προσέγγιση όσο και από τη συμμετοχή τους στις δραστηριότητες βίωσαν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο την «αξία του νερού» για τη ζωή, ώστε σαν αυριανοί πολίτες να ευαισθητοποιηθούν και να υιοθετήσουν πιο υπεύθυνες στάσεις ζωής.

Όλες αυτές οι βιωματικές εργασίες έγιναν μέσα σε κλίμα συνεργατικότητας και αλληλεγγύης και χαρίζοντας στην Τάξη ένα άλλο χρώμα!!!

Δραστηριότητες του προγράμματος

- Μελέτη και μέτρηση των ποιοτικών χαρακτηριστικών του νερού στον ποταμό Βοϊδομάτη της Κόνιτσας.
- Επίσκεψη στη λίμνη των Ιωαννίνων και αναφορά στο πρόβλημα του ευτροφισμού της.
- Επίσκεψη στο Χημείο της Δ.Ε.Υ.Α.Μ.Β. και ενημέρωση από τους εκεί υπεύθυνους για την ποιότητα του νερού του Βόλου και για τις καθημερινές αναλύσεις που διενεργούνται.
- Ενημέρωση από τον κ. Καπλάνη, μέλος της Π.Ο. του ΚΠΕ Μακρινίτσας για την «αξία του νερού».
- Έρευνα των μαθητών με τη μορφή Ερωτηματολογίου- Συμπεράσματα.
- Δημοσιεύματα στον τοπικό τύπο.

Αντιπροσωπευτικές εργασίες μαθητών



Ψάχνοντας για βιοδείκτες στο ποταμό Βοϊδομάτη

Τριήμερη εκπαιδευτική επίσκεψη στην Κόνιτσα

Την Πέμπτη 9/10/03, επισκεφτήκαμε το Κ.Π.Ε στην Κόνιτσα, μαζί μ' ένα άλλο σχολείο, το 13^ο Δ. Σ. Βόλου.....
..... περπατήσαμε στον πυρήνα του Εθνικού Δρυμού! Στον ποταμό Βοϊδομάτη. Ήταν υπέροχα!
Ήταν σαν ένας απέραντος παράδεισος! Χαλάρωνες με τα πουλάκια και με το κελάρυσμα του νερού! Εκεί αναλύσαμε

το νερό, βρήκαμε το Ph του, μετρήσαμε τη θερμοκρασία του και ψάξαμε για βιοδείκτες. Μάλιστα ήπιαμε νερό από πηγές!

Όταν επιστρέψαμε, φάγαμε, παίξαμε πινγκ πονγκ και περπατήσαμε έως το ξενοδοχείο για να ξεκουραστούμε. Το απόγευμα της ίδιας μέρας, δημιουργήσαμε τέσσερις ομάδες. Η κάθε ομάδα είχε μια διαφορετική ασχολία..... Αυτό κράτησε μέχρι το βράδυ. Την άλλη μέρα όλες οι ομάδες παρουσίασαν τις δραστηριότητές τους.

Αυτό το τριήμερο θα μας μείνει αξέχαστο για όλα μας τα χρόνια!!!

Βιοδείκτες

Βιολογικούς δείκτες ονομάζουμε τους οργανισμούς που ζουν στα νερά των ποταμών. Αν ο ποταμός βρωμίσει, κάποιοι βιολογικοί δείκτες, που είναι ευαίσθητοι στους ρύπους και στη μείωση του διαλυμένου οξυγόνου, δε θα μπορέσουν να ζήσουν. Υπάρχουν πολλά είδη από αυτούς. Τρέφονται από τα νερά των ποταμών, άρα επηρεάζονται από τις πηγές ρύπανσης. Δε βγαίνουν στη στεριά, επειδή ζουν στο βυθό των ποταμών για μεγάλο χρονικό διάστημα. Κάθε είδος από αυτούς έχει διαφορετικό βαθμό ευαισθησίας, ρύπανσης και έλλειψης οξυγόνου. Μερικοί βιολογικοί δείκτες είναι ασπόνδυλοι, και έχουν ευαισθησία στο οξυγόνο. Μερικά είδη βιοδεικτών είναι: της βδέλλας, του μαλακίου, των υδρόβιων ακάρεων, πλεκτόπτερο, τριχόπτερο, εφημερόπτερο.



Άνθρωποι και νερομηχανές

Οι άνθρωποι πολλές φορές χρειάστηκαν να μεταφέρουν το νερό από χαμηλότερα σημεία σε ψηλότερα. Επινόησαν γι' αυτό κάποιες «νερομηχανές». Η πιο γνωστή απ' αυτές είναι ο ατέρμων κοχλίας του Αρχιμήδη.

Ατέρμων κοχλίας σημαίνει βίδα χωρίς τέλος. Η τεράστια αυτή βίδα περιστρεφόταν μέσα σ' ένα κύλινδρο. Στη μία άκρη της, στο χαμηλό επίπεδο, ένας άνθρωπος γύριζε τη βίδα, που παρασέρνοντας το νερό, το ανεβάζει απάνω.

Όμως για να γίνει αυτή η διαδικασία χρειαζόταν ενέργεια. Η ενέργεια ήταν τόση όση η δύναμη του ανθρώπου που γύριζε τη βίδα.

Μια παρόμοια μηχανή είναι η αντλία. Στην πιο απλή μορφή της είναι κι αυτή χειροκίνητη ή ζωοκίνητη. Οι πιο εξελιγμένες αντλίες καταναλώνουν πετρέλαιο, βενζίνη ή ηλεκτρικό ρεύμα. Ο ατμός, το νερό δηλαδή στην αέρια μορφή του, έδωσε στον άνθρωπο την ενέργεια που χρειαζόταν για να κινήσει μια ολόκληρη μηχανή, την ατμομηχανή.

...Μια φορά κι έναν καιρό

Ήταν ένα παιδί που ξεκίνησε από ένα μικρό χωριό της Ελλάδας. Το παιδί αυτό το έλεγαν Απόλλωνα και ήθελε να ταξιδέψει σε όλους τους ποταμούς της Ελλάδας.

Στην αρχή πέρασε από τον ποταμό Στρυμόνα. Εκεί συνάντησε τον Ηρακλή που κινηγούσε τα βόδια του Γηρνώνη. Η Ήρα οργίστηκε με τον Ηρακλή και έκανε τα βόδια να αφηνιάσουν. Έτσι ο Ηρακλής για να τα σταματήσει έριξε μεγάλους βράχους, τότε ο Στρυμόνας έπαψε να είναι πλωτός. Ο Στρυμόνας ήταν γιος του Άρη και βασιλιάς της Θράκης, αλλά επειδή ο γιος του σκοτώθηκε στον Τρωικό πόλεμο, έπεσε σ' ένα ποτάμι κι αυτό το ποτάμι ονομάστηκε Στρυμόνας.

Μετά από πολύ ταξίδι ... έφτασε στον ποταμό Πηνειό. Ο Πηνειός ήταν Θεός της Θεσσαλίας. Είχε μια κόρη, που ο Θεός Απόλλωνας την ερωτεύτηκε. Τότε ζήτησε βοήθεια από τον πατέρα της και αυτός τη μεταμόρφωσε σε φυτό. Έτσι η Δάφνη έγινε το ιερό φυτό του Θεού Απόλλωνα.

Ύστερα από μέρες, αφού ξεκουράστηκε ο μικρός Απόλλωνας, συνέχισε το ταξίδι του για να φτάσει στους άλλους ποταμούς της Ελλάδας.

Ο Αριστοτέλης είπε:

«Το νερό είναι ένα από τα τέσσερα στοιχεία που συνθέτουν τη γη. Μάλιστα το θεωρώ «ζωτικότερο» όλων. Ζούμε με το νερό αν και δεν ξέρουμε πολλά γι' αυτό. Η αλόγιστη κατανάλωση και η ρύπανση έχουν ελαττώσει ανησυχητικά το νερό. Ένας νηϊός άνθρωπος μπορεί να ζήσει και ένα μήνα χωρίς τροφή, αλλά θα πεθάνει σε λιγότερο από μια βδομάδα χωρίς φρέσκο νερό.

Ξέρετε ότι...

- Το ανθρώπινο σώμα έχει νερό. Ακόμα και η ζωή μας ξεκινάει μέσα στο νερό – για εννιά μήνες κολυμπάμε μέσα στην κοιλιά της μητέρας μας. Αλλά και το σώμα μας αποτελείται κατά τα 2/3 από νερό.

- Χάρης αυτό διατηρείται σταθερή η θερμοκρασία του σώματός μας- όταν ιδρώνουμε, οι σταγόνες που έρχονται στην επιφάνεια του δέρματός μας εξατμίζονται προκαλώντας ψύξη, έτσι δροσιζόμαστε. Ο εγκέφαλός μας περιέχει 74,5% νερό, τα οστά 22%, τα νεφρά 82,7%, οι μύες 76,6% και το αίμα 83%.
- Εκτός από τον άνθρωπο το νερό βρίσκεται στον κάθε ζωντανό οργανισμό.
- Στο κοτόπουλο υπάρχει 74% νερό, στη ρέγκα 67%, στο σκαθάρι 48%, στο ποντίκι 65%, στο βάτραχο 78% και στον γαιοσκώληκα 80% νερό.
- Οι μεγάλοι πολιτισμοί της αρχαιότητας, που άνθισαν κοντά στους ποταμούς Νείλο, Τίγρη, Ευφράτη και Ινδό, χρησιμοποιούσαν το νερό αυτών των ποταμών για το πότισμα των καλλιεργειών τους. Ανέπτυξαν αρδευτικά συστήματα αξιοθαύμαστης τεχνολογίας.
- Στις ανεπτυγμένες χώρες σ' ένα σπίτι που ξοδεύει την ημέρα 140 λίτρα νερό αυτό κατανέμεται περίπου, όπως μας λέει παρακάτω: 44,8 λίτρα στο καζανάκι, 42 λίτρα στο μπάνιο, 168 λίτρα στο πλυντήριο, 8,4 λίτρα στο πλύσιμο πιάτων, 8,4 λίτρα και στο πλύσιμο των χεριών, 5,6 λίτρα στον κήπο, 2,8 λίτρα στο πλύσιμο αυτοκινήτου, 2,8 στο μαγείρεμα και 8,4 λίτρα στις διάφορες χρήσεις.



Επίσκεψη στο χημείο της Δ.Ε.Υ.Α.Μ.Β.

Στις 29/1/04 επισκεφτήκαμε το Χημείο της Δ..Ε.Υ.Α.Μ.Β. Μας μίλησε η κ. Κατερίνα και μας έδειξε πώς και γιατί χρησιμοποιούνται τα όργανα του Χημείου. Η Δ.Ε.Υ.Α.Μ.Β. ιδρύθηκε το 1979.

Αφού μας τα έδειξε όλα, αναλύσαμε το νερό της βρύσης του χημείου. Είδαμε το ΡΗ, που ήταν Είναι ευαίσθητο στους ρύπους και στη μείωση του διαλυμένου οξυγόνου. 7,73, την αγωγιμότητα 485, τη θερμοκρασία 18,7, τη σκληρότητα 18,4, τα Νιτρικά 7,92, τα Νιτρώδη 0,003 και τα χλωριόντα 56,8.

Αφού τελειώσαμε από το Χημείο πήγαμε στο μικροβιολογικό εργαστήριο. Εκεί μας μίλησε ο κ. Δημήτρης. Μας έδειξε πού χρησιμοποιείται το κάθε όργανο και μας μίλησε για τα μικρόβια που περιέχει το νερό. Είδαμε τα μικρόβια πως είναι μέσα στο νερό. Επίσης ο κ. Δημήτρης μας έδειξε στο μικροσκόπιο πως φαίνεται μια τρίχα από τα μαλλιά μας.

Όλα ήταν πολύ χρήσιμα για μας τα παιδιά. Στο τέλος μας μοίρασαν γλυκά, χυμούς και βιβλία για τη ΔΕΥΑΜΒ, που μας έδειχναν πώς να καταναλώνουμε λιγότερο νερό. Αυτή η μέρα θα μου μείνει αξέχαστη, επειδή γνώρισα από κοντά πως η χρήση του νερού είναι πολύτιμο αγαθό για τη ζωή του ανθρώπου.

«Ερευνώντας και Συμπεραίνοντας»

Η Τάξη μας πραγματοποίησε μια έρευνα για το νερό. Ρωτήσαμε 62 ενήλικους κάτοικους των Αλυκών Βόλου σχετικά με την κατανάλωση του νερού, την ποιότητά του, το κατά πόσο είναι ευαίσθητοποιημένοι οι καταναλωτές στα ποιοτικά χαρακτηριστικά του εμφιαλωμένου νερού και ζητήθηκαν μερικές πληροφορίες για το νερό της περιοχής μας και για το γλυκό νερό στον πλανήτη μας.

Αυτό που φαίνεται από τις απαντήσεις είναι ότι οι άντρες καταναλώνουν το περισσότερο νερό. Στα ερωτήματα «Όταν βουρτσίζετε τα δόντια σας αφήνετε τη βρύση ανοιχτή;» από τους άντρες το 30,8% απάντησαν «ναι» και το 69,2% «όχι». Από τις γυναίκες το 25% απάντησαν «ναι και το 75% «όχι».

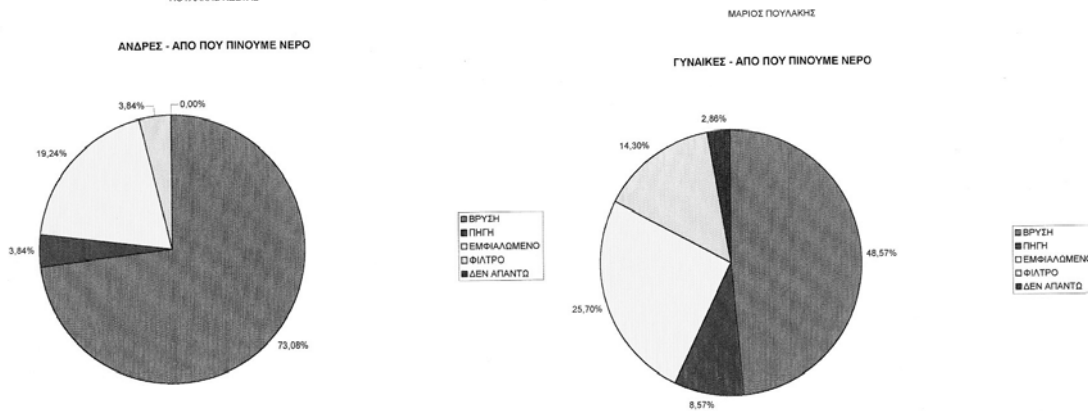
Στο ερώτημα «από πού πίνετε συνήθως νερό;» από τους άντρες το 73,03% απάντησαν από τη βρύση, το 19,24% εμφιαλωμένο, το 3,84 από πηγή και το 3,84 από το φίλτρο. Από τις γυναίκες το 48,57% από τη βρύση, το 25,7% εμφιαλωμένο, το 8,57% από πηγές το 14,30% από το φίλτρο και το 2,86% δεν απαντώ. Βλέπουμε λοιπόν ότι οι περισσότεροι ερωτηθέντες πίνουν από τη βρύση. Και οι γυναίκες που πίνουν εμφιαλωμένο είναι περισσότερες από τους άντρες.

Άλλο ερώτημα ήταν: «Όταν αγοράζετε ένα μπουκαλάκι νερό, διαβάζετε τα ποιοτικά του χαρακτηριστικά στην ετικέτα;» από τους άντρες το 34,6% απάντησαν «ναι», το 65,4% «όχι». Από τις γυναίκες το 50% απάντησαν «ναι» και το 50% «όχι». Συμπεραίνουμε ότι οι γυναίκες διαβάζουν περισσότερο τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του νερού, ενώ και οι άντρες και οι γυναίκες προσέχουν περισσότερο τη σκληρότητα του εμφιαλωμένου νερού...

..Άλλες ερωτήσεις ήταν: «Ποιο είναι το ποσοστό του γλυκού νερού στον πλανήτη», «Τι κάνετε πιο συχνά μπάνιο ή ντους», «Όταν κάνετε ντους αφήνετε το νερό συνέχεια να τρέχει;», «Έλέγχετε μήπως υπάρχουν διαρροές στο σπίτι σας;», «Έχετε ρυθμίσει το φλοτέρ στο καζανάκι σας, ώστε να ξοδεύετε λιγότερο νερό;», «Πόσα λίτρα νερού καταναλώνετε σε μια μέρα;», «Ποια είναι η γνώμη σας για την ποιότητα νερού στο Βόλο;», «Από πού έρχεται το νερό του

Βόλου;», «Τι σημαίνουν τα αρχικά ΔΕΥΑΜΒ;» και «Πότε ιδρύθηκε η ΔΕΥΑΜΒ;»

Παρακάτω βλέπετε κάποια διαγράμματα με τα ποσοστά κάποιων ερωτήσεων.

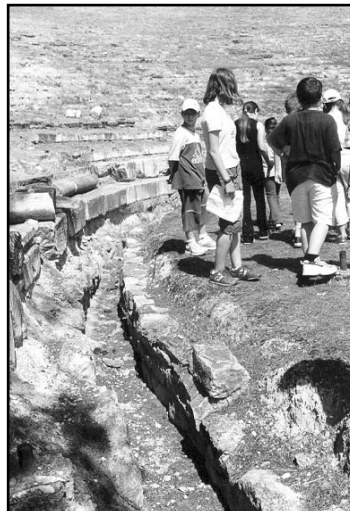


Το νερό το δροσερό

Νερό μου δροσερό,
Σταμάτησε για λίγο να σε ρωτήσω κάτι κι εγώ.
Γιατί τρέχεις σαν το λαγό;
Νερό μου δροσερό;
.....
Δεν μπορώ να σταματήσω
Την απορία σου να λύσω.
Πρέπει να τρέξω κι άλλο εγώ
Για να προφτάσω να σας φέρω το νερό.
.....
Καλά, εντάξει, θα σε αφήσω
Γιατί κι εγώ έχω δουλειά να συνεχίσω.
Πρέπει να πάω να φέρω νερό
Στη μαμά μου δροσερό!

Τραγουδήσαμε και χορέψαμε με τραγούδια για το νερό

Θαλασσάκι μου
Ένα νερό κυρα- Βαγγελιώ
Γερακίνα
Θάλασσες
Τρέχει, τρέχει, τρέχει το νερό...



Η ύδρευση στα αρχαία χρόνια

Από τα αρχαία χρόνια η λειψυδρία ήταν ένα από τα σπουδαιότερα προβλήματα των Ελλήνων, γι' αυτό και οι Έλληνες έδιναν μεγάλη σημασία στο νερό.

Τότε τα ποτάμια τα λάτρευαν σαν θεούς και κάθε πηγή ήταν ιερή και αφιερωμένη στις Νύμφες..... Η πολιτεία είχε την ευθύνη να φτάνει το νερό από την πηγή στις δημόσιες κρήνες. Η μεταφορά του νερού στις δημόσιες κρήνες γινόταν με πήλινους σωλήνες. Το νερό από την πηγή πήγαινε σ' ένα στρογγυλό οικίσκο που τον έφτιαχναν κοντά στην πηγή. Αυτός ο οικίσκος έμοιαζε με θολωτό τάφο και είχε στην οροφή σπή εξαερισμού. Το νερό πήγαινε στον οικίσκο μέσα από μια υπόγεια στοά. Πάνω στη στοά γινόταν μια δεύτερη κατασκευή, που ονομαζόταν Νυμφαίο, και ήταν αφιερωμένο στη Νύμφη που είχε το όνομα της πηγής.

Στη ρωμαϊκή εποχή οι εγκαταστάσεις ύδρευσης, έφτασαν σ' ένα υψηλό σημείο τεχνικής εξέλιξης. Οι Ρωμαίοι δημιούργησαν εντυπωσιακά υδραγωγεία και κατάφεραν να φέρουν νερό από μεγάλες αποστάσεις.

Υδραγωγείο της αρχαίας Δημητριάδας

Τα γνωστά σε όλους μας «δόντια» στην περιοχή των Αλυκών Βόλου αποτελούν χαρακτηριστικό δείγμα ρωμαϊκού υδραγωγείου. Οι πεσσοί, που ονομάστηκαν «δόντια» και που σώζονται σήμερα στα δυτικά του αρχαίου θεάτρου της Δημητριάδας, έχουν προσανατολισμό προς την αρχαία αγορά και αποτελούν τα υποστυλώματα μιας τοξωτής καμάρας που πάνω της περνούσε ο αγωγός, ο οποίος μετέφερε στη ρωμαϊκή πόλη νερό από τις υπόγειες του Πηλίου.

Είναι γνωστό ότι στη θέση που ο Δημήτριος ο Πολιορκητής το 294 π.Χ. έχτισε την αρχαία Δημητριάδα, δεν υπήρχε τρεχούμενο πόσιμο νερό και σε κάποια μέρη υπήρχε έλλειψη νερού. Αυτή η έλλειψη νερού οδήγησε στην αρχαιότητα τους άρχοντες της πόλης να κατασκευάσουν ένα σπουδαίο υδραγωγείο και να μεταφέρουν από απόσταση περίπου 12 χιλιομέτρων με χτιστό ή λαξευμένο αγωγό ικανή ποσότητα νερού στην αρχαία πόλη... Τα τελευταία 15 χρόνια με ανασκαφές που πραγματοποιήθηκαν από την Π' ΕΠΚΑ ήρθαν στο φως τμήματα του αρχαίου αγωγού που μας ήταν άγνωστα. Αυτά τα τμήματα του αγωγού βρέθηκαν κατά τη διάρκεια των εργασιών για την εγκατάσταση του βιολογικού καθαρισμού Βόλου...

The interview for the water supply in Volos

INTERVIEWER	CITIZEN
Good morning my name is John Travis and I work for a local magazine in London. We are interested in learning more about water supply in different cities and town in Europe so I would like to interview you about the water supply in your town.	Of course, what would you like to know?
Is tap water in your town drinkable?	Well, actually the water supply service has carried out analysis of the fresh water in our area and the result was that the water we drink is of excellent quality during winter when the total amount of the water consumed comes only for natural sources. However, during summer the water is of lower quality due to the fact that, apart from natural sources, water obtained through drillings is also used.
Thank you very much for your information.	Thank you too.

ΘΕΜΑ: «Εμπειρία από την εφαρμογή Σχεδίων Εργασίας στο πλαίσιο της Ευέλικτης Ζώνης»
4Η ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΜΟΥ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ
Σχολική Σύμβουλος: Ελένη Ματή-Ζήση

Η παρούσα αναφορά έχει ως στόχο την ενημέρωση της εκπαιδευτικής κοινότητας σε θέματα που αφορούν το σχεδιασμό, την επίλυση προβλημάτων, την εφαρμογή και την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των σχεδίων εργασίας που υλοποιήθηκαν από δασκάλους και μαθητές σε σχολεία της περιφέρειάς μας στο πλαίσιο της Ευέλικτης Ζώνης.

Αξίζει να σημειωθεί ότι και εκτός αυτής της καινοτόμου δράσης έχουν καταγραφεί από εμάς εξαιρετικά παραδείγματα διεπιστημονικής εξακτίωσης ενός θέματος και διαθεματικής προσέγγισης στο πλαίσιο εφαρμογής του νέου ΔΕΠΠΣ και των ΑΠΣ, τα οποία ωστόσο τυπικά δεν εντάσσονται στους στόχους αυτής της παρουσίασης.

Στον παρακάτω πίνακα απαριθμούνται συνοπτικά μερικά από τα θέματα που ερευνήθηκαν από τους μαθητές δύο σχολείων της 4ης περιφέρειας του Νομού Μαγνησίας κατά το σχολικό έτος 2003-2004 μέχρι την κατάθεση της παρούσας αναφοράς.

Συμμετέχοντα σχολεία	Αριθμός μαθητών κατά Τάξη							Θέματα κατά Τάξη
	Α΄	Β΄	Γ΄	Δ΄	Ε΄	ΣΤ΄	Σύνολο	
10 ^ο Δ.Σ. Ν. Ιωνίας- Μαγνησίας	74	51	39	21	21	18	224	Α΄: - Η αυλή του σχολείου μου. - Υγιεινή, καθαριότητα και διατροφή. - Παραμύθι: Από την αφήγηση στη δραματοποίηση. Β΄: - Αλληλογραφία - Ταχυδρομείο. - Η θάλασσά μας. Γ΄: - Τα παιχνίδια του παππού και της γιαγιάς. Γ΄: - Από το μούστο στο κρασί - Παραγωγή κρασιού. Β΄-Γ΄: - Περιφερειακός δρόμος-Η ανάπλαση της γειτονιάς μας.
	Αριθμός δασκάλων: 14							
3 ^ο Δ.Σ. Φερών- Αγ.Γεωργίου Φερών	4	10	6	10	6	7	43	Α΄-Β΄: -Κουκλοθέατρο. -Το ανθρώπινο σώμα. Γ΄: -Γνωριμία με τα αξιοθέατα του χωριού μας. -Χαρταετός.
	Αριθμός δασκάλων: 4							

Περιορισμοί:

- Ένας καθοριστικής σημασίας παράγοντας στα παραπάνω σχολεία ήταν η σύνθεση του μαθητικού δυναμικού.
- Ειδικότερα, στο πολυθέσιο σχολείο της πόλης η προσπάθεια επικεντρώθηκε στην κοινωνικοποίηση, την προσαρμογή και την ενσωμάτωση, αναγκαιότητα που «επιβλήθηκε» λόγω της ελλιπούς και άτακτης φοίτησης ενός μεγάλου αριθμού τσιγγάνων μαθητών, και των ιδιαίτερων εκπαιδευτικών αναγκών τους καθώς και των αναγκών των αλλοδαπών μαθητών που φοιτούν στο σχολείο. Η μετακίνηση των τσιγγάνων μαθητών από και προς το σχολείο στη διάρκεια του σχολικού έτους δημιούργησε την ανάγκη σχεδιασμού βραχυπρόθεσμων σχεδίων εργασίας στις μικρές τάξεις με δραστηριότητες πρακτικού κυρίως και λιγότερο λεκτικού χαρακτήρα. Παράλληλα, η επιμονή των τσιγγάνων γονέων να μην επιτρέπουν στα παιδιά τους να συμμετέχουν σε μακρινούς περιπάτους και εκδρομές έκανε τους εκπαιδευτικούς να στραφούν σε θέματα της γύρω περιοχής, γεγονός που καθόλου δε μείωσε την αξία και την αποτελεσματικότητα των έργων.
- Ο μικρός αριθμός μαθητών κατά Τάξη στο ολιγοθέσιο σχολείο της υπαίθρου δημιούργησε κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους την ανάγκη σχεδιασμού και υλοποίησης σχεδίων εργασίας με συμμετοχή όλων των μαθητών, η

οποία απέδωσε ενθαρρυντικά αποτελέσματα.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται δείγματα της δουλειάς δασκάλων και μαθητών των παραπάνω σχολείων. Σε όλες τις περιπτώσεις εφαρμόστηκε η επικοινωνιακή-βιωματική διδασκαλία και τηρήθηκε η μεθοδολογία των σχεδίων εργασίας, η καταλληλότητα των οποίων έχει επισημανθεί και από τα πρόσφατα ερευνητικά δεδομένα.

Συμπεράσματα:

Από τα ομολογουμένως πλούσια και σημαντικότερα συμπεράσματά μας από την εφαρμογή στην πράξη επιλέγουμε στην παρούσα αναφορά να δώσουμε απάντηση στο ερώτημα:

Η προσέγγιση με σχέδια εργασίας είναι κατάλληλη για όλα τα παιδιά;

Όσες περισσότερες αισθήσεις συμμετέχουν τόσο πιο αβίαστη, εύκολη και αποδοτική είναι η μάθηση.

- Για παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες η ποικιλία των δραστηριοτήτων:
 - προάγει την εμπιστοσύνη στις δυνατότητές τους.
 - ενθαρρύνει και προωθεί τη συνεργασία.
 - ενδυναμώνει το ενδιαφέρον και τα κίνητρα.
 - βοηθά στην εξατομίκευση της εργασίας (δεν κάνουν όλα τα παιδιά το ίδιο πράγμα)
 - με τον τρόπο αυτό αντισταθμίζονται αδυναμίες, δραστηριοποιούνται κρυμμένες ικανότητες και αποκάλυπτονται ταλέντα.
- Για παιδιά που προέρχονται από περιβάλλον με περιορισμένες εκπαιδευτικές εμπειρίες.
- Για παιδιά από δίγλωσσα περιβάλλοντα (αλλοδαπά, τσιγγανόπουλα)
 - η εμπειρική-βιωματική μάθηση, η επίδειξη αντικειμένων, διευκολύνει πολύ στην περίπτωση του γλωσσικού ελλείμματος.
 - οι γραφικές αναπαραστάσεις, οι εικόνες, τα διαγράμματα ενισχύουν τη δημιουργία ενός καινούριου λεξιλογίου και εννοιών.
 - προβάλλει έντονη την ανάγκη να έρθουν σε επαφή με βιβλία και πηγές
 - δημιουργεί την αναγκαιότητα να εντατικοποιήσουν τους ρυθμούς για να επικοινωνήσουν με τους ειδικούς
 - προβάλλουν το δικό τους πολιτισμό

Ιδιαίτερα σημαντικά είναι τα αποτελέσματα πρόσφατης έρευνάς μας (Ματή-Ζήση & Τσέκος, 2004), η οποία θα παρουσιαστεί στο 4^ο Πανελλήνιο Συνέδριο της Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδος. Τα δεδομένα ανέδειξαν τον καθοριστικό ρόλο του προτεινόμενου τρόπου εργασίας στην εκμάθηση γνωστικών και μεταγνωστικών στρατηγικών, που σχετίζονται με την οργάνωση και την επεξεργασία του υπό μελέτη υλικού και την αυτοπαρακολούθηση και αυτορύθμιση εκ μέρους του μαθητή της δράσης του κατά την εκτέλεση ενός έργου.

ΘΕΜΑ: «Χαρταετός»
3^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΦΕΡΩΝ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Τσέκος Βασίλειος
Τάξη Γ΄

Επιλογή θέματος:

Από τους μαθητές. Μετά από συζήτηση προέκυψαν πολλά ερωτήματα. Ένα από αυτά ήταν: ο χαρταετός ήταν-είναι μόνο παιχνίδι;

Στόχοι:

- Να γνωρίσουν οι μαθητές το χαρταετό ως έθιμο ή εθιμική χαρά της καθαρής Δευτέρας
- Να αναζητήσουν τη χώρα της προέλευσης, την ιστορία και την κατασκευή του πρώτου χαρταετού

Διάρκεια: Τρία δώρα.

- Να κατανοήσουν τη χρήση του χαρταετού πέρα από το έθιμο (Ανύψωση χαρταετού από το Βενιαμίν Φραγκλίνο σε καταιγίδα για τη δημιουργία ηλεκτρικού σπινθήρα)
- Να μάθουν να κατασκευάζουν χαρταετό με τον παραδοσιακό τρόπο
- Να παίζουν με το πέταγμα του δικού τους χαρταετού

Μέθοδος:

Ομαδοσυνεργατική. Τρεις ομάδες: Σκυλάκια, Λιοντάρια, Πειραχτήρια. Ο ρόλος του δασκάλου: υποστηρικτικός, συμβουλευτικός, διακριτικά καθοδηγητικός.

Χώρος εργασίας:

Αίθουσα, βιβλιοθήκη, Η/Υ, αυλή του σχολείου.

Οργανόγραμμα δραστηριοτήτων

1η Φάση:

Χωρισμός σε ομάδες. Συζήτηση εμπειριών. Καταιγισμός ιδεών. Καταγραφή ερωτημάτων. Αναζήτηση στοιχείων για την προέλευση, την κατασκευή και τη χρήση του χαρταετού.

2η Φάση:

Αποδελτίωση πληροφοριών, επεξεργασία στοιχείων, ανακοινώσεις των ομάδων. Διεπιστημονική εξακτίνωση του θέματος: Λογοτεχνία, Λαϊκή παράδοση, Φυσική, Ιστορία, Γεωγραφία, Γλωσσική έκφραση, Μουσική. Εντοπισμός κομβικών εννοιών: επικοινωνία, αλληλεπίδραση, μεταβολή

3η Φάση:

Κάθε ομάδα κατασκευάζει από έναν μικρό χαρταετό (μινιατούρα) για να γίνει κατανοητός ο τρόπος κατασκευής και να επιλυθούν οι δυσκολίες (Μαθηματικά). Οι ομάδες κατασκευάζουν από έναν χαρταετό σε φυσικό μέγεθος (Εικαστικά) και ακολουθεί το πέταγμα του στην αυλή του σχολείου.

Ικανότητες και δεξιότητες που προάχθηκαν:

Διαπροσωπικές, Ενδοπροσωπικές, Γλωσσικές, Χωροταξικές, Λογικομαθηματικές, Μουσικές, Κινησθητικές, Συναισθηματικές (Gardner, 1983. Goleman, 1998).



Το πέταγμα του χαρταετού



Τα παιδιά εργάζονται σε ομάδες

«Ο Χαρταετός»

Η μέρα ήταν φωτεινή. Καθώς πετούσα στο γαλάζιο ουρανό της Ελλάδας, κάτι παράξενο συνέβη. Ένα πολύχρωμο πουλί κάθισε πάνω στον σπάγκο που με κρατούσε. Τότε του φώναξα: «Ε, εσύ πουλάκι μην κόβεις με το μυτερό σου ράμφος το σπάγκο μου». Αυτό όμως δεν κατάλαβε και το σκoiνί κόπηκε. Για μια στιγμή τρόμαξα. Όταν όμως κοίταξα κάτω και είδα λιβάδια ντυμένα στα πράσινα, ένα χαμόγελο φάνηκε στο πρόσωπό μου. Μετά πέρασα πάνω από πόλεις και χωριά, είδα τα παιδιά να παίζουν και να πετάνε τους δικούς τους χαρταετούς. Ξαφνικά όμως πέρασα πάνω από μια ήπειρο, στην οποία τα παιδιά ούτε γελοούσαν ούτε πετούσαν τους δικούς τους χαρταετούς. Μόνο ήταν θλιμμένα και στεναχωρημένα. Αυτή η ήπειρος ήταν η Αφρική. Οι άνθρωποι της ήταν πεινασμένοι, διψασμένοι και ταλαιπωρημένοι. Τότε κουρασμένος σκέφτηκα να ζαποστάσω στην πλατεία ενός χωριού. Οι άνθρωποι μόλις με είδαν τρόμαξαν. Ένας σοφός παππούς που ζούσε εκεί και ήξερε για μένα εξήγησε και στους άλλους τι είμαι. Τους είπε πως στην Ελλάδα με έχουν ως ένα έθιμο και πως με πετάνε στον ουρανό, κάθε αρχή της άνοιξης. Επίσης τους έδειξε πώς με κατασκευάζουν. Αυτοί από τότε άρχισαν να το κάνουν ως επάγγελμα, αλλά και σαν έθιμο. Έτσι κάθε αρχή του χρόνου που τον πετάνε την ονόμασαν «Τσακούα», που σημαίνει Καθαρή Δευτέρα.

Ομάδα: «Σκυλάκια»

«Μία αστεία ιστορία»

Κάποτε σ' ένα νησάκι υπήρχε ένας ψαράς ο γέρο-Νακ. Κάθε πρωί πήγαινε και ψάρευε μ' έναν περίεργο τρόπο με «Χαρταετό»! Ο γέρο-Νακ είχε πετάξει έναν όμορφο χαρταετό, που τον ονόμασε Εξυπνούλη. Εκεί που ήταν ζαπλωμένος πάνω στη βάρκα και ψάρευε με τη βοήθεια του Εξυπνούλη, του έφυγε ο χαρταετός. Ο Εξυπνούλης ήταν πολύ ψηλά. Εκεί τον βρήκε ένας δυνατός άνεμος, που τον παρέσυρε προς τις ΗΠΑ. Την Τρίτη 11 Σεπτεμβρίου 2002, 9.00 η ώρα Βόρειας Αμερικής, πετούσε δίπλα απ' τους διίδυμους πύργους. Εκείνη την ώρα έπεσε στο παμπριζ ενός αεροπλάνου με αεροπειρατές, οι οποίοι θα έπεφταν στον ένα πύργο. Αυτοί έχασαν τον έλεγχο και δεν έπεσαν στον ουρανοζύστη και το αεροπλάνο το πήραν στον έλεγχό τους οι ταξιδιώτες. Τώρα ο χαρταετός είναι ιστορικό μνημείο στις ΗΠΑ.

Ομάδα: «Λιοντάρια»

Μέσα από την καινοτόμο δράση της Ευέλικτης Ζώνης οι μαθητές κατάφεραν να:

- ▶ Συνδέσουν τη σχολική γνώση με τα ενδιαφέροντά τους και τις πραγματικές καταστάσεις ζωής, που δίνουν νόημα στη σχολική γνώση και ανοίγουν δίαυλους επικοινωνίας με την οικογένεια και την τοπική κοινωνία.
- ▶ Να αναπτύξουν κριτική σκέψη.
- ▶ Να γνωρίσουν και να νιώσουν τη συλλογική προσπάθεια μέσα από τις ομάδες στις οποίες εργάζονται άσχετα από τη σχολική επίδοση, το φύλο, την οικονομικοκοινωνική και πολιτιστική προέλευση.
- ▶ Να εμπλουτίσουν τη σχολική ζωή με φαντασία, ρυθμό και συναίσθημα.
- ▶ Να αγαπήσουν περισσότερο το σημερινό δημιουργικό σχολείο.

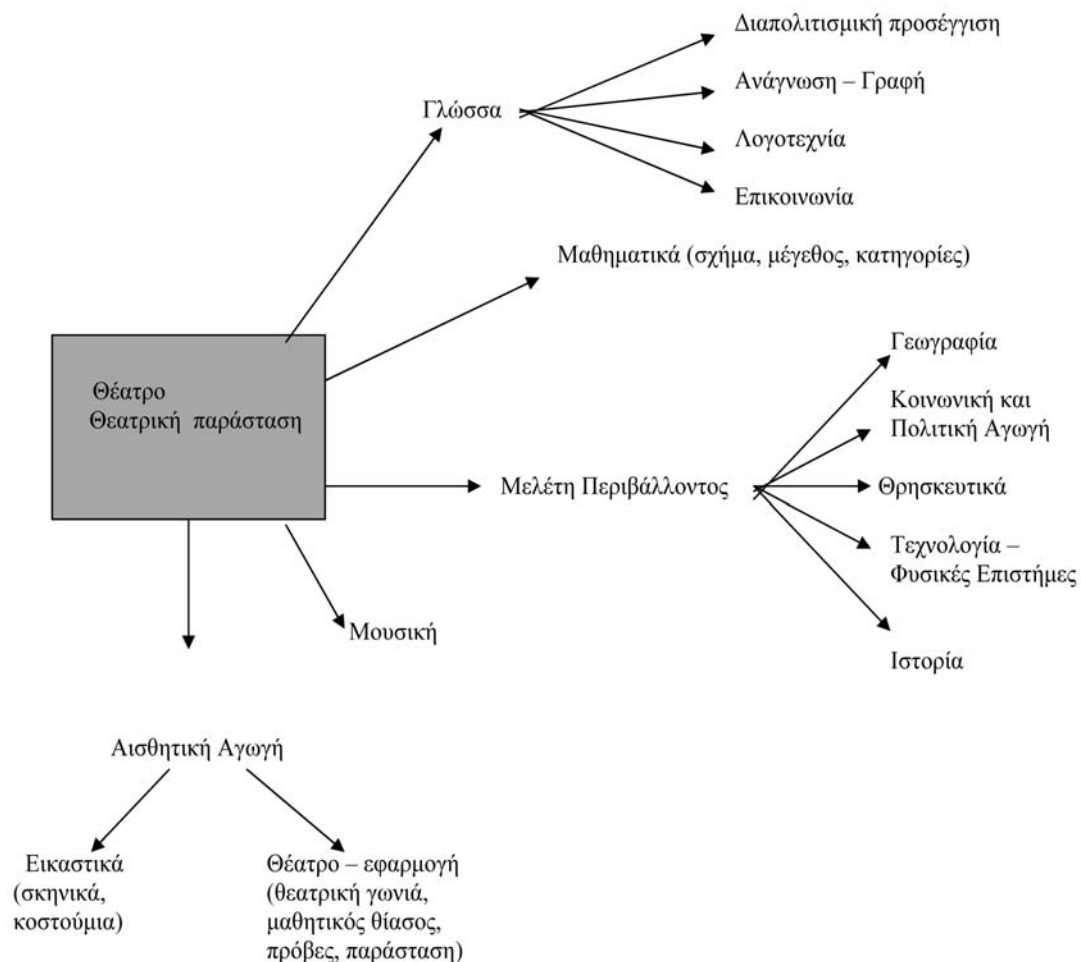
Ο δάσκαλος της τάξης: Τσέκος Βασίλειος

ΘΕΜΑ: «Θεατρική Παράσταση. Εδώ Πολυτεχνείο»
10^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ Ν. ΙΩΝΙΑΣ- Ν. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Προκοπίου Ιωάννης
Τάξη Ε΄

Πρωταρχικός στόχος:

Δημιουργία ομάδων, αλληλοαποδοχή, συνεργασία για την επίτευξη κοινού σκοπού, εξομάλυνση των τριβών και διαπληκτισμών, διαχείριση της γλωσσικής και πολιτισμικής ετερότητας των μαθητών με δημιουργικό τρόπο.

Προεκτάσεις – Διασύνδεση μεταξύ των Επιστημών.



Θεμελιώδεις διαθεματικές έννοιες:

Χώρος – χρόνος, Άτομο – σύνολο, Ομοιότητα – διαφορά, Επικοινωνία, Αλληλεπίδραση, Μεταβολή.



Τα παιδιά γίνονται ηθοποιοί και παίζουν σε παράσταση

Θεατρική παράσταση: «**Εδώ Πολυτεχνείο**»

Σκηνοθεσία: Γιάννης Προκοπίου

Μουσική διδασκαλία: Ευδοκία Ναούμ

Αφηγητής: Παντελής Τσουκαλάς

Αρμόνιο-κιθάρα: Άρτεμη Προκοπίου, Έλενα Ζαφείρογλου, Μαριάνθη Χρυσικού

Η ενασχόληση με το θέατρο σίγουρα οδηγεί σε διαφορετική επαφή του δασκάλου με τους μαθητές του. Πράγματι το ανέβασμα του «Εδώ Πολυτεχνείο» ήταν μια αλλιώςτική εμπειρία. Συνένωσε τους μαθητές της Τάξης στο να ενεργούν ως ομάδα, επούλωσε πληγές, αντιδικίες μεταξύ συμμαθητών και ανέδειξε την ισχύ της ομάδας. Επίσης με μεγάλη ικανοποίηση παρατήρησα ενδυνάμωση του αυτοσυναίσθηματος σε αδύνατους μαθητές. Μοναδικό μειονέκτημα η κούραση από τις πρόβες. Το ανέβασμα θεατρικής παράστασης ίσως αποτελεί την ύψιστη βιωματική δράση στο χώρο του σχολείου.

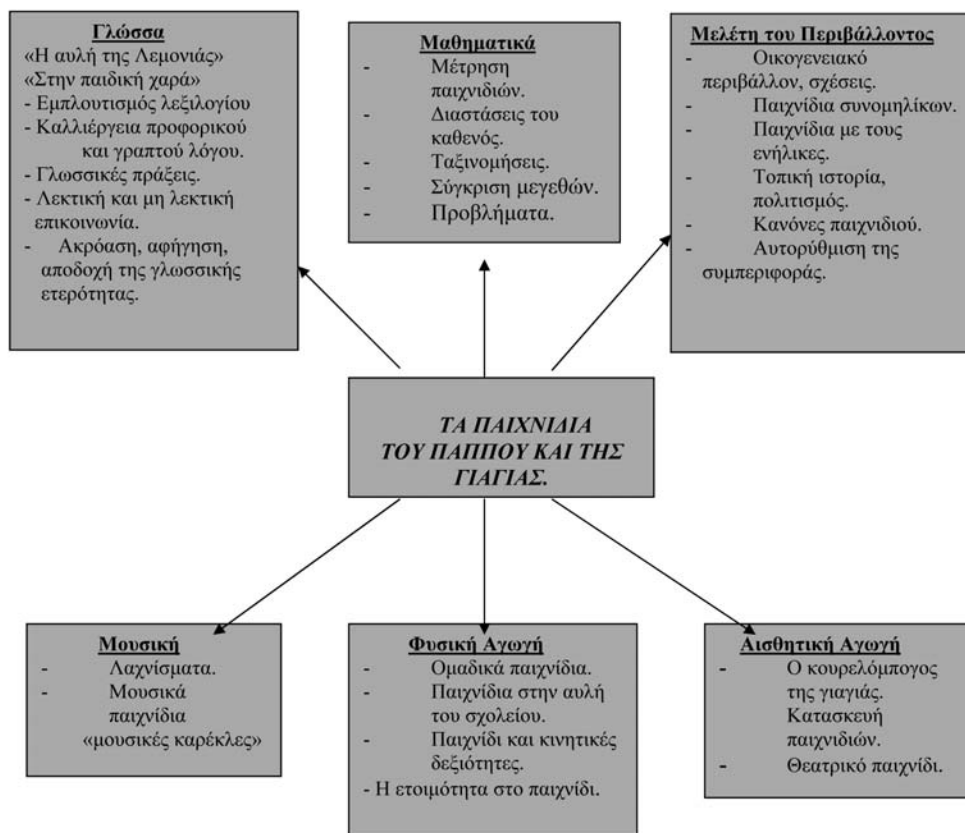
Ο δάσκαλος της Τάξης: Γιάννης Προκοπίου

ΘΕΜΑ: «Τα παιχνίδια του παππού και της γιαγιάς»
10^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ Ν. ΙΩΝΙΑΣ – Ν. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Καλυβάς Νικόλαος
Τάξη Γ΄

Στόχοι

Κοινωνικοποίηση – Προσαρμογή. Αλληλοαποδοχή – Ενσωμάτωση, Δραστηριοποίηση μέσω της κίνησης. Γονεϊκή συμμετοχή στο σχολείο.

Διασύνδεση μαθημάτων μέσα από την ανάπτυξη του Σχεδίου Εργασίας.



Θεμελιώδεις διαθεματικές έννοιες:

Χώρος - Χρόνος, Ομοιότητα - Διαφορά, Πολιτισμός.

ΘΕΜΑ: «Γνωριμία με τα αξιοθέατα του χωριού μας»
3^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΦΕΡΩΝ - ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΦΕΡΩΝ Ν. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ
 Εκπαιδευτικός υλοποίησης: *Τσέκος Βασίλειος*
 Τάξη Γ'

Κριτήριο Επιλογής του Θέματος:

Τα βιώματα και τα ενδιαφέροντα των παιδιών.

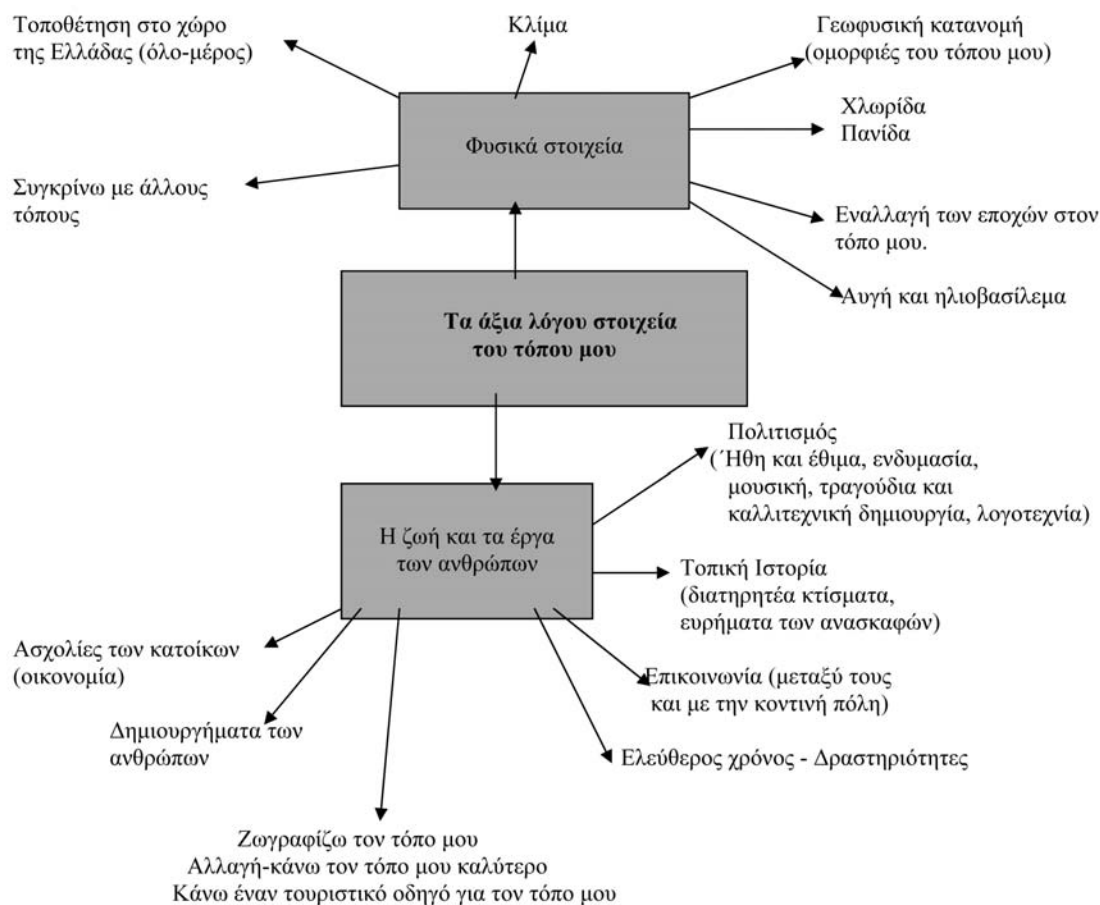
Χρόνος:

Πάνω από 5 ώρες.

Κοινωνικό πλαίσιο:

ατομικό, ομαδικό (2 – 4 άτομα).

Οργανόγραμμα και εννοιολογική ανάλυση του θέματος



Στόχοι:

Γνωστικοί, Συναισθηματικοί, Ψυχοκινητικοί, Κοινωνικοί

Διεπιστημονική προσέγγιση:

Γλώσσα, Μαθηματικά, Γεωγραφία, Φυσικές Επιστήμες, Μουσική, Φυσική Αγωγή, Αισθητική Αγωγή, Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή.

Θεμελιώδεις διαθεματικές έννοιες:

Χώρος – Χρόνος, Άτομο – Σύνολο, Επικοινωνία, Μεταβολή, Ομοιότητα – Διαφορά, Πολιτισμός.

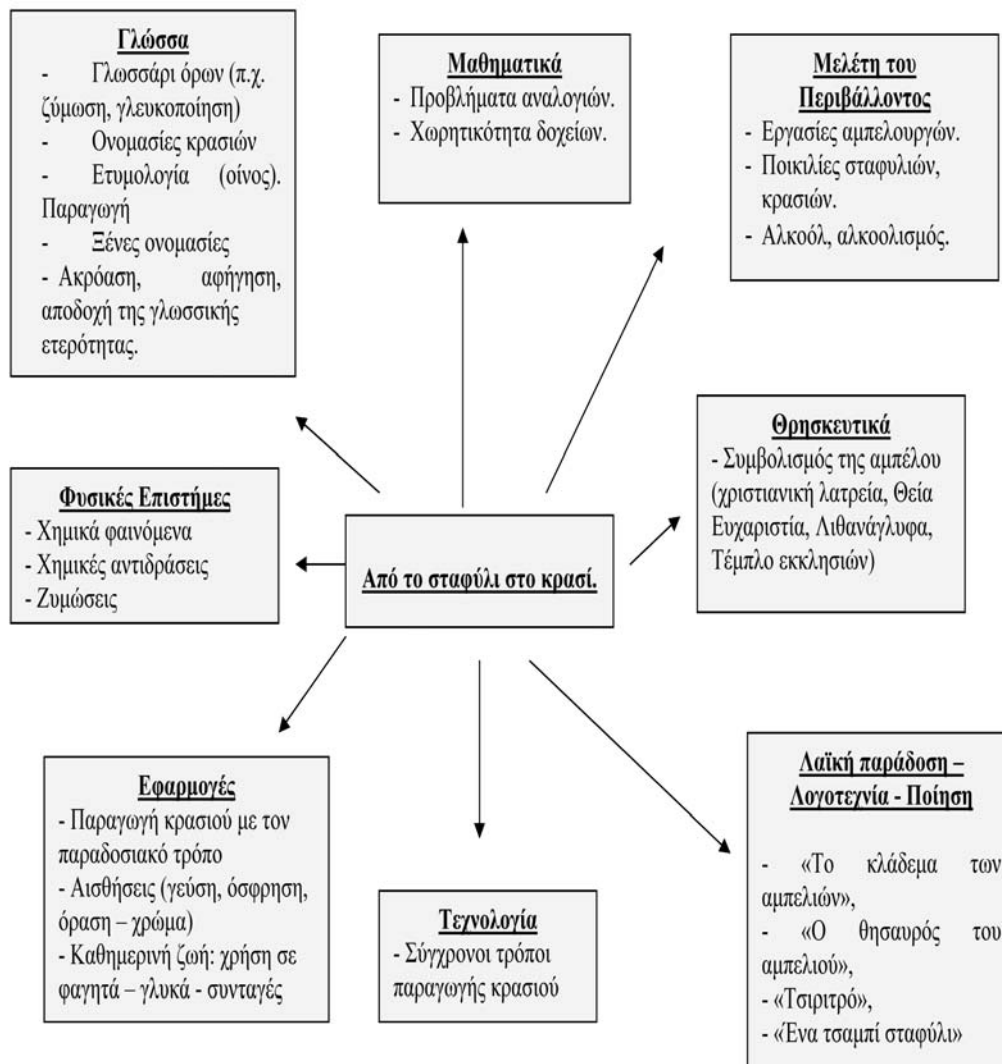
ΘΕΜΑ: «Από το σταφύλι στο κρασί»
10^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ Ν. ΙΩΝΙΑΣ - Ν. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Δούλης Κωνσταντίνος
Τάξη Β΄

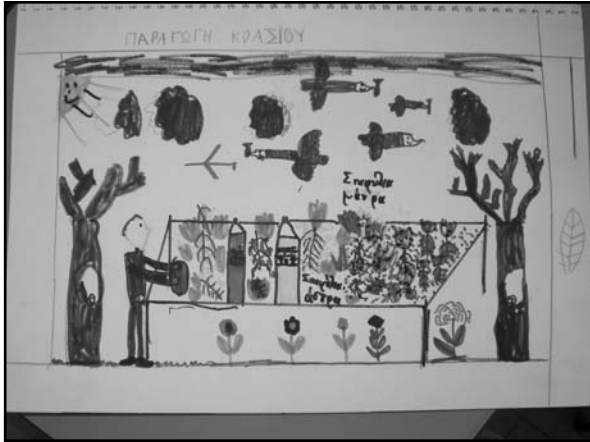
«Η εργασία είχε μεγάλη επιτυχία. Το ενδιαφέρον των παιδιών ήταν συνεχές και έντονο».

Τα παιδιά ανέφεραν προσωπικές τους εμπειρίες από τα σπίτια τους. Κρατούσαμε ημερολόγιο εξέλιξης της δραστηριότητας και των διαφόρων φάσεων της εργασίας μας.

Η εργασία σε ομάδες συνετέλεσε στην πλήρη και λειτουργική συμμετοχή καθώς και στην ενσωμάτωση των τσιγγανόπαιδων στο σύνολο της τάξης. Τα αποτελέσματα της συνεργασίας μεταβιβάστηκαν και στις υπόλοιπες ώρες της σχολικής ζωής».

Εννοιολογικός χάρτης. Οργανόγραμμα δραστηριοτήτων





Τα παιδιά ζωγραφίζουν όσα είδαν, έμαθαν και έζησαν. Τα παιδιά φτιάχνουν κρασί

Ενδεικτική Βιβλιογραφία για εκπαιδευτικούς:

- Ματσαγγούρας, Η., (2003). Η Διαθεματικότητα στη Σχολική Γνώση. Εννοιοκεντρική αναπλαισίωση και Σχέδια Εργασίας. Αθήνα: Γρηγόρης.
- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, (2002). Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων. Ειδικά Αφιερώματα στην Ευέλικτη Ζώνη (6) και στη Διαθεματικότητα(7).
- Ταρατόρη-Τσαλκατίδου, Ε., (2002). Η μέθοδος Project στη Θεωρία και στην Πράξη. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.
- ΥΠΕΠΘ- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, (2001). Βλέπω το σημερινό κόσμο: Πολυθεματικό βιβλίο δημοτικού σχολείου για την Ευέλικτη Ζώνη.
- ΥΠΕΠΘ- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, (2001). Διαθεματικό Εκπαιδευτικό Υλικό για την Ευέλικτη Ζώνη.
- Χρυσαφίδης, Κ., (2002). Βιοματική- Επικοινωνιακή Διδασκαλία: Η Εισαγωγή της Μεθόδου Project στο Σχολείο. Αθήνα: Gutenberg.

ΘΕΜΑ: «Υγεία και Διατροφή»
ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΟΛΟΗΜΕΡΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΟΡΤΑΡΙΑΣ
Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: Γεροστάθη Ζωή, Παπαργύρη Ανθούλα
Τάξη Α1, Α2



Στα πλαίσια της ενέλικτης ζώνης στο Πειραματικό Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο Πορταριάς το σχολικό έτος 2003-04, τα παιδιά των δυο τμημάτων της Α΄ Τάξης συνεργάστηκαν και ανέπτυξαν το σχέδιο Διαθεματικής προσέγγισης με τίτλο «**ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΟΦΗ**»

Το θέμα εντάσσεται αρμονικά στη διαδικασία του όλου αναλυτικού προγράμματος της Α΄ Τάξης καλύπτοντας ένα μεγάλο φάσμα από διδακτικές ενότητες σε πολλά μαθήματα.

Τα παιδιά έχουν την δυνατότητα να προσεγγίσουν το θέμα με παρατήρηση και έρευνα και να προβληματιστούν με το θέμα της διατροφής στην καθημερινή ζωή Δίνεται έτσι η ευκαιρία να αποκτηθούν νέες γνώσεις, να διερευνηθεί η στάση τους απέναντι στη διατροφή και σε ό,τι εμπλέκεται με αυτή, να ανασκευαστούν ορισμένες ιδέες και απόψεις, που ενδεχομένως κυκλοφορούν στο στενό και ευρύτερο περιβάλλον των παιδιών.

Το πρόγραμμα λοιπόν, απευθύνεται στο σύνολο του ψυχισμού του παιδιού, στο γνωστικό, συναισθηματικό και ψυχοκινητικό τομέα και η επιτυχία του θα πρέπει να βασίζεται στις καλές διαπροσωπικές σχέσεις στην Τάξη.

Οι μαθητές συμμετέχουν ενεργά στη μάθηση και έχουν τη δυνατότητα να μαθαίνουν πως να χρησιμοποιούν καλύτερα τις πληροφορίες. Μαθαίνουν να συζητούν και να συμμετέχουν σε μια κοινή προσπάθεια.

Απαραίτητη προϋπόθεση να τους ενδιαφέρει το αντικείμενο και να ξεκινάμε από τις εμπειρίες τους. Θα πρέπει να τους δοθεί η ευκαιρία να ερευνήσουν, να λύσουν προβλήματα, να κατακτήσουν έννοιες, να περιγράψουν και να αναφέρουν δικές τους απόψεις (γνωστικοί στόχοι), να συνεργαστούν, να διασκεδάσουν, να καλλιεργήσουν τη φαντασία τους, να αποκτήσουν κριτική στάση και να άποψη συνδεδεμένη με την κοινωνική πραγματικότητα και όχι ξεκομμένη και στείρα.

Στο πρόγραμμα αυτό τα παιδιά μπορούν να συνδέσουν την έννοια «διατροφή» με διάφορα γνωστικά αντικείμενα που απλώνονται σ' ένα μεγάλο μέρος του Αναλυτικού Προγράμματος της Α΄ Τάξης.

Κριτήριο επιλογής ήταν η ηλικία των παιδιών και οι δυνατότητες επεξεργασίας του θέματος από μια τόσο μικρή ηλικιακά ομάδα παιδιών καθώς και το επίπεδο της ομάδας τη χρονική περίοδο της επεξεργασίας του θέματος

Το υλικό θα αναζητηθεί στα βιβλία του οργανισμού, σε άλλα βιβλία, στις βιβλιοθήκες, σε έντυπα μέσα (περιοδικά, εφημερίδες, κασέτες, video) καθώς και στις απόψεις του κοινωνικού περίγυρου και των ίδιων των παιδιών.

Σκοπός του προγράμματος είναι να πάρουν τα παιδιά σωστή διατροφική αγωγή, κατανοώντας ότι αυτή, είναι από τους βασικότερους παράγοντες υγείας, που θα τους ακολουθεί σε όλη τους τη ζωή

Οι επιμέρους **στόχοι** όπως αυτοί ορίστηκαν από την αρχή του προγράμματος είναι:

- Να αντιληφθούν την αξία της σωστής διατροφής.
- Να αλλάξουν διατροφικές συνήθειες, υιοθετώντας υγιεινούς τρόπους διατροφής.
- Να φροντίσουν το σώμα τους.
- Να κατανοήσουν την αξία της μεσογειακής διατροφής.
- Να ευαισθητοποιήσουν την οικογένειά τους είτε δρώντας ως μεταφορείς γνώσης, είτε μέσα από δράσεις στις οποίες συμμετέχουν και εμπλέκονται τελικά και οι ίδιοι για τις ανάγκες του προγράμματος.

Η χρονική περίοδος που αρχικά επιλέχτηκε ήταν το χρονικό διάστημα Ιανουαρίου- Μαρτίου στο οποίο και τα παιδιά έχουν ήδη κατακτήσει βασικά στοιχεία του μηχανισμού ανάγνωσης και γραφής.

Επίσης η τοποθέτηση του διαθεματικού προγράμματος αυτό το χρονικό διάστημα έρχεται να το συνδέσει με το σχέδιο εργασίας το οποίο και επεξεργάστηκαν τα παιδιά πριν τις διακοπές των Χριστουγέννων με θέμα «Δε φοβάμαι το γιατρό» που στόχο είχε να συνειδητοποιήσουν την αξία της πρόληψης έναντι της θεραπείας και να αναπτύξουν υγιείς στάσεις συμπεριφοράς.

Στη συνέχεια όμως διαπιστώθηκε πως το ενδιαφέρον των παιδιών ήταν αμείωτο και η συμμετοχή τους σε δραστηριότητες γίνονταν με μεγάλο ενθουσιασμό γι αυτό και αποφασίσαμε να το επεκτείνουμε μέχρι το τέλος του σχολικού έτους.

Έτσι η θεματολογία διευρύνθηκε και τα αντικείμενα τα επεξεργαστήκαμε σε μεγαλύτερο βάθος και για περισσότερο χρόνο.

Εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στο σχέδιο εργασίας και μαθήματα – αντικείμενα τα οποία δίδαξαν

Γεροστάθη Ζωή Α1 Παπαγύρη Ανθή Α2:

Γλώσσα, Μαθηματικά, Μελέτη Περιβάλλοντος, Παραμύθι- Μυθολογία,, Εικαστικά

Πίος Στέφανος: Λαϊκή παράδοση, **Βραχνιά Αρτεμής:** Μουσική.

Φιλάρετος Νίκος: Θεατρική Αγωγή, **Παπαλέξη Γιώτα:** Μουσικοκινητική

Γεροστάθη Ζωή –Ηρακλής Καραγιάννης: Νέες τεχνολογίες

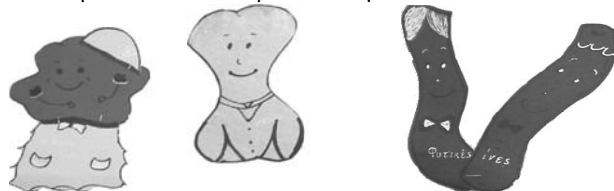
Μαθήματα και γνωστικά αντικείμενα

- α) **Γλώσσα:** Τι φύτεψε ο Φάνης, σελ 102 Η Νεραντζούλα, σελ 161.
- β) **Μελέτη Περιβάλλοντος:** Τι μας δίνουν τα ζώα, σελ 87, Το ψωμί που τρώμε, σελ 111, Πως φτάνουν σπίτι μας αυτά που χρειαζόμαστε, σελ 114.
- γ) **Εικαστικά:** Κατασκευές με τρόφιμα.
- ε) **Μουσική:** Το τραγούδι Μήλο μου κόκκινο, Μωρή κοντύλω Λεμονιά, Νεραντζούλα, Ιστορία μέσα σε μια σαλάτα, Ο πρίγκιπας Λεμόνης και η βασίλισσα Κρεμμύδα.
- ζ) **Λαϊκή Παράδοση:** Διατροφικές συνήθειες Αποκριάς και Σαρακοστής-Παραδοσιακές συνταγές
- η) **Νέες Τεχνολογίες:** Χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή για οργάνωση υλικού και προβολή του διαθεματικού σχεδίου.
- θ) **Θεατρική Αγωγή:** Αυτοσχεδιασμοί- έμμετρα κείμενα.
- ι) **Μουσικοκινητική:** Νεραντζούλα, Ιστορία μέσα σε μια σαλάτα.

Για να γνωρίσουν τα παιδιά τα τρόφιμα και τα συστατικά τους τα χωρίζουμε σε 6 ομάδες. Τα παιδιά διαλέγουν από μια ομάδα και συλλέγουν φωτογραφίες με τρόφιμα της ομάδας που επέλεξαν. Ζητάμε από τα παιδιά να μας γράψουν σε ένα χαρτί το φαγητό που προτιμούν και να το ζωγραφίσουν. Με τις ζωγραφιές τους γίνεται ένα μικρό βιβλίο για να νιώσουν ότι τα ίδια κατασκευάζουν υλικό και δουλεύουν το πρόγραμμα.

Δείχνουμε τα συστατικά των τροφών (προσωποποιημένα) και ακούμε τι έχουν αυτά να μας πουν. Έτσι ο υδατανθρακώλης, η κυρία πρωτεΐνη, ο ασβέστιος, ο λιπούλης, ο σιδηρούλης, οι φυτικές ίνες, μας λένε τι προσφέρουν και σε ποια φαγητά κρύβονται

Οι φυτικές ίνες π.χ όταν συστήνονται λένε το παρακάτω κείμενο



Μας λένε **Φυτικές ίνες**. Μπορείς να μας βρεις στα λαχανικά στα φρούτα και στα δημητριακά. Εμείς βοηθάμε το σώμα σου να πετάξει ότι δεν χρειάζεται. Δηλαδή να κάνει κακά. Μπιφ! Μπίφ! Μπίφ!

Είμαστε πολύ απαραίτητες, πολύ σπουδαίες και ελπίζουμε να σας βλέπουμε συχνά.

Τα παιδιά αφού γνώρισαν τα συστατικά των τροφών έφτιαξαν πιατέλες στις οποίες και έβαλαν τα τρόφιμα εκείνα που περιέχουν το κάθε συστατικό. Έτσι έφτιαξαν την πιατέλα με τα φρούτα και τα λαχανικά στην οποία κάθισαν οι φυτικές ίνες, την πιατέλα με τα όσπρια το ψωμί τα μακαρόνια, τις πατάτες στην οποία κάθισε ο μικρός αμυλάκος κ.λ.π.

Ως επόμενη δραστηριότητα επιλέχθηκε το κουκλοθέατρο

Η δραστηριότητα αυτή έχει σκοπό να μας δείξει σε τι βαθμό τα παιδιά κατανόησαν το τι προσφέρουν τα συστατικά των τροφών και πως τα ίδια μπορούν να το εκφράσουν παίζοντας με τις χάρτινες κούκλες που κατασκευάστηκαν.

Η δραστηριότητα έτσι δοσμένη με παιγνιώδη μορφή είναι πιο ελκυστική για τα παιδιά τα οποία με ιδιαίτερο ενθουσιασμό συμμετέχουν και εκφράζονται πίσω από τη σκηνή

Δίνουμε στα παιδιά ερωτηματολόγια σχετικά με το εβδομαδιαίο πρόγραμμα διατροφής τους στο σπίτι και ζητάμε να το συμπληρώσουν μαζί με τους γονείς τους και να το φέρουν στο σχολείο σε μια εβδομάδα.

Αναφερθήκαμε στη Μεσογειακή διαίτα, μιλήσαμε για το τι πρέπει να τρώμε και με διαφημιστικά φυλλάδια των Super Markets φτιάξαμε την πυραμίδα της μεσογειακής διαίτας, την οποία και κρεμάσαμε στην Τάξη μας.

Φτιάχνουμε τη δική τους διατροφική πυραμίδα και συζητάμε αν μοιάζει μ' αυτή της σωστής διατροφής.

Επίσης συζητάμε τις αλλαγές που πρέπει να προσπαθήσουμε να κάνουμε στην διατροφή μας ώστε να μοιάζει με την πυραμίδα διατροφής που κρεμάσαμε στην Τάξη μας.



Τα παιδιά παρατηρώντας τις διατροφικές τους πυραμίδες, παρατήρησαν πόσο διαφορετικές είναι σε σχέση με την πυραμίδα μεσογειακής διατροφής της Τάξης που θεωρήσαμε σαν σωστή.

Έτσι μέσα από την παρατήρηση κατέληξαν σε συμπεράσματα όπως τα παρακάτω τα οποία και ειπώθηκαν προφορικά και γράφτηκαν από την εκπαιδευτικό στο βιβλιαράκι με τα συμπεράσματά μας.

Ενδεικτικά παραθέτουμε κάποια συμπεράσματα των παιδιών που δείχνουν τον παραγωγικό τρόπο σκέψης στον οποίο και κατευθύνθηκαν μέσα από τις δραστηριότητές μας.

Εγώ τρώω περισσότερα γαλακτοκομικά άρα θα κάνω δυνατά δόντια και κόκαλα (Σείριος), Εγώ τρώω περισσότερα φρούτα και θα κάνω ωραίο δέρμα και δεν θα αρρωσταίνω. (Χαρά), Δεν μου αρέσουν τα λαχανικά και δεν τα έχω καθόλου στην πυραμίδα μου, θα πάθω κάτι; (Αγγελική), Τα λαχανικά κάνουν καλό, έχουν φυτικές ίνες (Πάνος),

Εμείς τρώμε πολλά δημητριακά, αυτά έχουν αμυλούλη και ζαχαρένια (Χάρης και Πάνος)

Διαβάζουμε, δραματοποιούμε και κάνουμε αναπαραγωγή κειμένου παραμυθιών είτε από βιβλία όπως «Ο Ωραίος Δαρείος» της Ζαραμπούκα καθώς και ιστορίες που βρίσκουμε στο διαδίκτυο στα πλαίσια του μαθήματος της πληροφορικής.

Ερχόμαστε σε επαφή με έμμετρα κείμενα ποιήματα, λίμερικ. Βρίσκουμε αινίγματα με τρόφιμα καθώς και διάφορα παραδοσιακά παιχνίδια. Με αφορμή το μουσικό παραμύθι « Ιστορία μέσα σε μια σαλάτα» και την ιστορία του «Πρίγκιπα Λεμόνη και της όμορφης Κρεμμύδως» και σε συνεργασία με τη μουσική του σχολείου χορέψαμε και τραγουδήσαμε την « Ιστορία μέσα σε μια σαλάτα». Δραματοποιήσαμε την ιστορία του «Πρίγκιπα Λεμόνη και της όμορφης Κρεμμύδως»

Στη συνέχεια αποφασίσαμε πως θα ήταν ιδιαίτερα ενδιαφέρον για τα παιδιά να οργανώσουμε μια **εβδομάδα υγιεινής διατροφής** σε συνεργασία με τους γονείς τους.



Στα πλαίσια αυτής της οργάνωσης:

1. Πήραμε πρωινό στο σχολείο, το οποίο περιελάμβανε γάλα, δημητριακά, ψωμί με μέλι, αυγά και φρούτα καθώς και φρέσκο γιαούρτι.
2. Ζητήσαμε το μεσημεριανό γεύμα να είναι με βάση ένα διαιτολόγιο που δώσαμε στα παιδιά.
3. Επισκεφθήκαμε το κρεοπωλείο και το φούρνο του χωριού όπου είδαμε από κοντά τα μηχανήματα (εργαλεία) που χρησιμοποιεί ένας κρεοπώλης και ένας φούρναρης στη δουλειά του.
4. Στο φούρνο τα παιδιά παρακολούθησαν το ζύμωμα των υλικών για την παρασκευή του ψωμιού, καθώς και το ψήσιμο του ψωμιού.
5. Πήραμε ζυμάρι έτοιμο για να φτιάξει το κάθε παιδί το ατομικό του ψωμάκι, το οποίο και φάγαμε την άλλη μέρα.
6. Καλέσαμε τη γιαγιά ενός παιδιού στο σχολείο μας και μας ζύμωσε ψωμί χωριάτικο, με τον παραδοσιακό τρόπο (βάζοντας προζύμι) το οποίο και φάγαμε την ώρα του πρωινού. Πήγαμε και στο σπίτι της για να δούμε τον παραδοσιακό φούρνο με τα ξύλα, για να δούμε πώς έψηναν παλιότερα το ψωμί.
7. Κάναμε κουλουράκια στο σχολείο μας, τα οποία και προσφέραμε στους γονείς των παιδιών.
8. Κάναμε φρέσκο χυμό πορτοκάλι και το ήπιαμε καθώς και φρουτοσαλάτα την οποία και φάγαμε την ώρα του δεκατιανού.
9. Επισκεφθήκαμε το Μουσείο Λαϊκής Τέχνης Κίτσου Μακρή και παίξαμε με το ζυμάρι.



10. Συνεχίζοντας δώσαμε ερωτηματολόγια στα παιδιά με σκοπό να αξιολογήσουμε τις μέχρι τώρα γνώσεις τους. Παρακάτω παραθέτουμε ενδεικτικά κάποιο από αυτά.

Βάλε σε κύκλο τα τρόφιμα που μέσα τους κατοικεί ο Σιδηρούλης



μήλο



σπανάκι



γλειφιτζούρι



αυγά



κρέας



παγωτό



λάχανο



κεράσια

11. Οργανώσαμε επίσκεψη σε ένα Super Market. Τα παιδιά με τη βοήθειά μας προσπάθησαν να βρουν τα επεξεργασμένα, τα φυτικά και τα ζωικά τρόφιμα. Μιλήσαμε για τις ημερομηνίες παρασκευής και λήξεως των προϊόντων καθώς και για τα συντηρητικά που χρησιμοποιούνται από τις βιομηχανίες. Ψωνίσαμε βιολογικά-υγιεινά προϊόντα. Επισκεφτήκαμε το μανάβικο του σούπερ-μαρκετ. Βγάλαμε φωτογραφίες και ψωνίσαμε το φρούτο που μας αρέσει.

Χρωμάτισαμε το αγαπημένο μας φρούτο όταν επιστρέψαμε στο σχολείο. Κάναμε ένα βιβλιαράκι με τα φρούτα που αγαπάμε και γράψαμε που μας κάνουν καλό. Επίσης κάναμε μια αφίσα (κολάζ) με τρόφιμα που πρέπει να λέμε ΝΑΙ και άλλα που πρέπει να λέμε ΟΧΙ με φυλλάδια που πήραμε από το σούπερ μαρκετ. Είδαμε φωτογραφίες από το παλιό μπακάλικο και μιλήσαμε για αυτό.

Απόψεις παιδιών

Το μπακάλικο είναι μικρό. Δεν έχει πολλά τρόφιμα. Δεν είναι όμορφο. Δουλεύει ένας μέσα σ' αυτό. Δεν θέλεις πολλά λεφτά για να ψωνίσεις εκεί. Δεν έχει κρέας και φρούτα ούτε παιχνίδια. Το σούπερ μάρκετ είναι πιο ωραίο, έχει πολλά μαγαζιά μέσα. Το κάνανε για να μας παίρνουν τα λεφτά μας.

Επόμενη δραστηριότητα ήταν να φέρουν συσκευασίες με τρόφιμα. Εκεί καθοδηγήθηκαν και παρατήρησαν τα συστατικά στις συσκευασίες. Προσπάθησαν να τα διαβάσουν και να εντοπίσουν τις λέξεις Συντηρητικά- Χρωστικές. Συνεχίζοντας λέμε την ιστορία του ύπουλου Χρωστικούλη και της πονηρής Συντηρητικούλας που έμπαιναν σε όλα τα τρόφιμα που συσκευάζονταν σε σακουλάκια ή κοντάκια και τι έκαναν στα παιδιά. Η ιστορία γράφτηκε από την δασκάλα του Α1 σε συνεργασία με το δάσκαλο της Λαϊκής παράδοσης.



Στη συνέχεια μαθαίνουμε για την σαρακοστή και τις διατροφικές συνήθειες αυτής της περιόδου και ντυνόμαστε μασκαράδες με μάσκες που παριστάνουν φρούτα και λαχανικά.

Επίσης κάναμε κατασκευές με τρόφιμα.

Φτιάχνουμε την ιστορική γραμμή που απεικονίζει τον άνθρωπο αρχικά να ψάχνει για την τροφή του στην συνέχεια να καλλιεργεί τη γη και στις μέρες μας να καταναλώνει.

Σε συνεργασία με τη μουσικό του σχολείου τα παιδιά έμαθαν τραγούδια παραδοσιακά που αναφέρονται σε φρούτα ή τρόφιμα όπως «Μήλο μου Κόκκινο», «Μωρή κοντούλα Λεμονιά», «Νερατζούλα», ή και πιο σύγχρονα όπως «Ιστορία μέσα σε μια σαλάτα», «Ο Πρίγκιπας λεμόνης» κ.λπ

Σε ειδική εκδήλωση που έγινε στο τέλος για την παρουσίαση του προγράμματος τα παιδιά έπαιξαν τα θεατρικά δρώμενα «Ο περιβολάρης»- «Ο μανάβης»

Απάγγειλαν τα ποιήματα «Ένας παππούς ζαχαροφάγος» και «Φρουτοφαγία», «Η καλή μας αγελάδα»

Έπαιξαν κουκλοθέατρο με τις κούκλες τα «συστατικά των τροφών» και παραδοσιακά παιχνίδια όπως

«Αυγοδρομίες».

Χόρεψαν και τραγούδησαν τα τραγούδια «Μωρή κοντύλω Λεμονιά», «Η Νερατζούλα» «Μήλο μου κόκκινο»



Αξιολόγηση

Αν θέλουμε με λίγα λόγια να αξιολογήσουμε το πρόγραμμα μπορούμε να πούμε ότι:

- οι στόχοι ήταν κατάλληλοι για την ηλικία και τις δυνατότητες των παιδιών- οι δραστηριότητες ήταν κατανοητές, ευχάριστες, δημιουργικές.
- Τα υλικά για τις δραστηριότητες ήταν εύρηστα και όχι ακριβά.

Όσον αφορά τα παιδιά

- Καλλιέργησαν και πλούτισαν τον προφορικό τους λόγο. Λέξεις όπως φώσφορος, σίδηρος, τερηδόνα έγιναν οικείες στα παιδιά,
- εκφράστηκαν με τρόπο δημιουργικό μέσα από διάφορες μορφές τέχνης όπως ζωγραφική, κολάζ, χορό, θέατρο
- το πρωινό δεκατιανό τους στο σχολείο αποτελούνταν από υγιεινές μόνο τροφές. Σ' αυτό βέβαια συντέλεσε και η ευαισθητοποίηση των γονέων, οι οποίοι είχαν και ενεργό συμμετοχή στο πρόγραμμα.

Τα παιδιά ενθουσιάστηκαν, συμμετείχαν, ευαισθητοποιήθηκαν και γενικά διαμόρφωσαν θετικές στάσεις απέναντι στη σωστή και υγιεινή διατροφή.

Από την εξέλιξη του προγράμματος διαπιστώθηκε ότι θα ήταν προτιμότερο ο διαθέσιμος χρόνος των ωρών της ευέλικτης ζώνης να αποτελούσε ενιαίο σύνολο (π.χ. εβδομάδα διατροφής) και όχι κατακεραματισμένες – διάσπαρτες ώρες στο εβδομαδιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα.

Βιβλιογραφία

Αθανασίου Κυριάκος (1994), «Αγωγή Υγείας για Παιδαγωγούς», Θεσσαλονίκη. Ανθογαλίδου Θ. (1998), «Ο ρόλος του σχολείου στην κοινωνική συγκρότηση της υποκειμενικότητας. Τα όρια της κοινωνιολογικής ερμηνείας».

Virtual School, The sciences of Education Online, τόμος1, τεύχος 1. <http://www.auth.gr/virtualschool>

Παπαδημητρίου-Κλεάνθους Μυρσίνη (1989), «Η νέα αγωγή». Εκδόσεις «Βιβλία για όλους».

Ζαραμπούκα Σοφία, «Ο Ωραίος Δαρείος»,

Σακελλαρίδης Γιώργος, «Ιστορία μέσα σε μια Σαλάτα», «Ο Πρίγκηπος Λεμόνης» Ελλ. Γράμματα

Φακίνου Ευγενία, «Λαχανικά», «Φρούτα» εκδ. Κέδρος

